Brieven van

Bonaire & Aruba

over

Januarij 1829

N. 11. t/m N. 14.

1e Distrikt

7

Opgaaf van Kabrieten dewelke wild geworden zyn; sedert het Jaar 1824 tot heden.

Namen des Eigenaars	Getal	Aanmerkingen

Reed. 2 January 1829

No 79

Bonaire den 30 Decb. 1828.

Het rapport van den Kommt. dat geheel ...

Naar aanleiding myner missive dd 27 dezer No 78 neem ik de vryheid onder geleide dezes aan Uw Hoogedelgestrengen te te zenden het Rapport wegens het onbehoorlyk gedrag van de alhier gedetacheerd geweest zynde Mineur Johan P. Rutten, aan het welk ik my refereere. –

Ik heb de eer met achting my te noemen

Uw Hoogedelgestrengen
DW. Dienaar. –
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den Hoog Ed. Gestrengen Heere
M. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao & onderhoorige eilanden.
&c. &c. &c.

Directeur adinterim van Curaçao
& onderhoorige Eilanden &c. &c. &c.

2

N° 1.
Ontvangen den 2 January 1829
van den Comm: des eilands Bonaire
dato 30e Decr. 1828
Gregd Sub L 13.
folio 12 hek
46.

N°. Rec: d. 21 Jenuar 1829 Bonaire den 3 January 1829 3

Zie antwoord dd 9 ...

Ik heb de eer uwHoogEdGestr bij deeze kennis te geven dat ik met de lands tuin op laatst. leden Zaturdag geeindigd heb, de mais staat niet zeer voordeelig, echter met eene goede regen zoude ik hoop koesteren een goede oogst te trekken.—

Voorts daar op de Rinkon geen Gouvernements wooning bestaat en, zoo wel mij als die der ander ambtenaaren tegenwoordigheid aldaar zeer dikwijls vereischt wordt heb ik onder uw HoogEdGestr goedkeuring de slaven bevolen om de noodige stutten sparren &c te kappen ten einde eene woning slechts van stroo dak voor ons aldaar op te maken

Ik heb de eer met achting mij te noemen.—

UwHoogEdGestr Dw Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr. I J Rammelman Elsevier
Directeur adinterim van Curacao
& onderhoorige Eilanden &c. &c &c.

No. 2.
Ontvangen den 21 January 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub La B.
folio 12 boek
No. 6.

5

No. 2. Rec. d 21 January 1829 Bonaire den 13 January 1829

Beantwoord d 9 feb.

Ter voldoening aan UwHoogEdGestr zeer geerde missive dd 31 Oct. a.p. no. 130 namelyk om van my te vernemen of er zich ook an, deren alhier bevonden die gelyke reclames als de Kapellaan der R. C. Gemeente denwelke, maar de Heer J. B Eisenbeil zoude kunnen doen voor de reeds gewordene kabrieten; heb Ik de eer hierbij aan UwHoogEdGestr te doen toekomen te Specifikke Lysten door de Heeren district Meesters alhier opgenomen van die genen dewelke insgelyks hun opgaaf, kabrieten vermist hebben.—

Ik heb de eer met alle achting my te noeme.—.

UwHoogEdGestr. Dw. Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr. J.J. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim van
Curacao & onderhoorige Eilanden
&c. &c. &c.

N 3.

Ontvangen den 21 January 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Lab La B.
folio 12 back
N 6.

1e District

7

Opgaaf van Kabrieten dewelke wild geworden zyn, sedert het Jaar 1824 tot heden.

Namen des Eigenaars	Getal	Aanmerkingen
Johs. M. Prince	15	Maerbeesten, sed. 1825.
W. L. Jonker	6	in soorten
Anna C. Francees	5	id.
Adrianus Delgorter	6	id.
Anna M. Gysels	30	id.
A. E. Gysels	15	id.
I. I. Debrot	15	id.
Jacob Dammers	3	id.
Jochem Boekhoudt	6	id.
Ma. C. Sterling	8	id.
Anna C. Faber & zusters	40	id.
Johs. van Felipa Daal	25	id.
Maria E. Rhodé	17	id.
Anna C. Christiaans	5	id.
Anna M. Hart	3	id.
Hs. G. Raenes	33	id.
Nicls. Marchena	14	id.
Anths. Nicolaas	4	id.
Jan H. Degroot	20	id.
Dervs. Juhl	37	id.
Jan Daal	8	id.
Isaac Debrot	12	Maerbeesten.
J. C. F. Weygel	65	in soorten
Totaal	392	

Bonaire den 13de Decr. 1828.

De district meester van het 1ste district

Johs. M. Prince

2e Distriet

Opgaaf van kabrieten dewelke wild geworden zijn sedert het Jaar 1824 tot heden

Namen der Eigenaars	Totaal	Aanmerkingen
Adriana E. Brits	10	Moerbeesten
Jan E. Hart	20	id
Jan Geijsels Hart	8	id
Johannes Marchena	14	id
Adrian Marchena	18	id
Juan Marchena	12	id
Hoce Rosaria	12	id
Hendrick Loseth	6	id
Maria Anthonia	10	id
Martha Pellegrim	12	id
Kittel Pellegrim	7	id
Hendrick Boekhoud	10	id
Phelips Christiaan	11	id
Francisca Emerenciana Landslaaf	24	Moerbeesten en Lammen
Totaal	174	

Bonaire den 13 December 1828
De districts Meester van het tweede district
Conraad Juhl

3 Uittreksel.—

Opgaaf van Kabrieten dewelke wild geworden zyn, sedert het Jaar 1826 tot heden.

Namen der Eigenaars	Getal	Aanmerkingen
Nicolaas Martyn	50	Kabrieten
Anna Ma. Abusera	3	do
Anna Cath George	6	do
J L M van Staack	30	do
Lucretia Ranee	80	do
Manuel Larita	15	do
Johanna Sophia	4	do
Cornelis Martis	32	do
Jan Rosaria	6	do
Aldersina Martis	10	do
Anna Dorothea	34	do
Nicolaas Semeel	6	do
Johanna Gysbertha Thielman	24	do
Juan van Lopie	20	do
Petrus Martien	16	do
Pieter Thode	7	do
Juan Gabriel	7	do
Anna Statia	40	do
Anna Philipa	19	do
Maria Ao Evertz	6	do
Anna Ma. Semeel	5	do
Maria Mta Coffy	24	do
Sophia Martis.—	eenige verlooren echter gestolen	
Totaal	444	

Namen der Eigenaars	Getal	Aanmerkingen
draagt over	444	
Carel Martyn	6	Kabriten
Anna florencia	4	do
Selestina Pedro	7	do
Mingeel van flora	3	do
Pedro Nicolaas	6	do
Juan Nicolaas	12	do
Hendk Gregorio Nicolaas	6	do
Maria Manuela	6	do
Juan Ns frances	6	do
Francisca R Evertz	12	do
Felix Anthony	6	do
Nicolaas Frances	12	do
Jan Boekhoudt	6	do
Steba vroemoer	3	do
Nicolaas Steeba	2	do
Andres Frances	4	do
Anna thoe	5	do
J. A. Craanbergen		enige verloren echter gestolen
Totaal	548	

Bonaire den 13e Decr. 1828.

De District meester van het 3 District

Herman Boije

Opgaaf van Kabrieten (Renikon) dewelke wild geworden zyn, sedert het Jaar 1824 tot heden.

Namen der Eigenaars	Getal	Aanmerkingen
Domingo Manuel	10	insoorten sedert 1824
Anna Dorothea v. Annathina	15	id
Maria Helena	2	id
Florentia v. Dr. Goelo	3	id
Maritje van Cicilia	5	id
Lodewyk Piar	3	id
Juan Benito	6	id
Hironia van Cicilia	5	id
Johannes van Cicilia	14	id
Martien Frenidad	12	id
Joh. Sinstantia	2	id
Anna thina don Carlo	9	id
Mathias Albertus	20	id
Florentia van Dr. Ar. Bombo	3	id
Domingo Simon	6	id
Maertha R. Janga	20	id
Simon Boekhoudt	9	id
Francisco Joost	18	id
Maritje Bislik	8	id
Lourian Anthony	12	id
Izebia Betran	2	id
Lourens Louis	12	id
Francis Martyn	18	id
Margaretha v. Ar. Bomba	20	id
M. Mtt. St. Jago	15	id
	244	

Namen der Eigenaars	Totaal	Aanmerkingen
draag over	244	
Loh van Thina	16	
Francisca St Jago	3	
Pier Paula Porriet	5	
Anna Phelipa	12	
Domingo St Jago	4	
Baptist van Cecelia	20	
Maria Thomas	4	
Cecilia van Neeltje	5	
Maria Francisca	6	
Emee Sterling	9	
Maria Mta St Jago	34	
Baptist Nicas	20	
Helena Angela	10	
Totaal	389	

De lands Slaven niet Opgegeven

Bonaire den 13 December 1828

De 2e Opzigter waarnemende distrcs

Meester Op de Reutvond

15

Rec: d. 21 Janua

1829.

Bonaire den 13 January 1829

No 3

Zie antwoord d.d. 9 Feb

Daar er alhier in de nieuwe landstuin aan het boven devisie een afgevallen huis staat voorheen tot een magazijn gediend en de muren redelyk goed zijn, neem ik de vrijheid UwHoogEdGestr bij deze autorisatie te verzoeken tot het weder opbouw van hetzelve aan een magazijn ter bergen van de te verzamelde mais in dit jaar, en waartoe indien het UwHoogEdGestr goedkeu=ring moge wegdragen ik nader de noodige ambachtslieden & matrialen zal aanvragen met verzoek dezelve ten spoedigste te mogen be=komen alzoo het magazijn voor laatst van Maart aanstaande klaar moet zyn

Ik heb de eer my met alle achting te noeme. –

UwHoogEdGestr Dw. Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim van
Curacao & onderhoorige Eilanden &c. &c. &c.

№ 4
Ontvangen den 21 January 1829
van de kommandeur van Bonaire
Geregd Sub La B.
folio 12 boek
№ 6.

№ 4. Reed 21 January 1829 17

Zie brief dd 21 december

Zie antwoord dd 9 febr

Bonaire den 20st. January 1829.

Ik neem de vryheid hierin te sluiten aanvraag in duplo voor diverse benoodigheden ten behoeve den dienst alhier. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De kommandeur deses eilands
Claas Schotborgh

Den Hoog Ed Gestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao onderhoorige eilanden

H: H: H: —

N.B.

Curaçao den 20 January 179[illegible].

Hierom de copye [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] met achting [illegible]
HoogEdele Heer
UEd. Dienaar
[illegible]
Isaac Schotborgh

Aan d'HoogEdele Heer
Mr. Johannes de Veer
Directeur der [illegible]
van Curaçao ende [illegible]
[illegible]

N°5

Ontvangen den 23 January 1829
van de kommandeur van Bonaire

Geregd Sub L B.
folio 12 boek
N° 6.

Rec. d 21 January 1829 19

N°5.

Voor informatie

Bonaire den 20 Jan. 1829

Accuserende de ontvangst van UwHoogEdGestr:
missive dd 5 Jan. ll. N° 2/2 dient, dat ik voor eerst
de Mineur Palmans niet derwaarts kan afzenden
vermits zyne dienste voor een week of vier als nog
alhier vereischt wordt, en om Uw HoogEdGestrengen
voorloopig met het onderzoek tot vinden van
drinkwater op de rinkon bekend te maken, neem
ik de vryheid hierin te sluiten kopy van eenen
brief van G. W. Graham hieromtrent, en welkers
geval ik heb ingetreden alwo ik groote hoop
koestere drinkwater aldaar te vinden. ——

Ten opzigte om Uw HoogEdGestr omstandig
hieromtrent te berigten naar Uw HoogEdGestr voorn:
missive zal ik, zoo dra hiermede geeindigd is, daaraan
voldoen. ——

Waarmede ik my met

achtens

20

achting noeme. —

Ued HoogEd Gestrengen
DW Dienaar
De kommandeur deezer eilanden
Claas Schotborgh

Den HoogEd Gestr. Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur a/d interim
van Curaçao en onderhoorige
eilanden
&c &c &c

N 6.
Ontvangen den 21 January 1829
van de kommandeur van Bonaire
Gereg^d Sub La B.
folio 12 boeks
N 6.

Kopy

Aan den Welëdelen Heer
C. Scholbergh Commandeur
van het eiland Bonaire

Mynheer de Kommandeur!

Ingevolgen van UweEd^s verzoek heb ik de beide putten aan de Rincon naargezien & dezelve vergeleken met de zoogenaamde dos poos myn gevoelen is dat UEd noch gerust met de verde-re delving van gemelde putten kan laten voortvaren, daar het uit de door my gedane waterpassing gebleken is, dat de diepte der nieuwe putten noch vijf voeten & zeven Duimen boven den bodem van de dos poos gelegen is, daarby vind men in de dos poos op de hoogte van Circa acht voeten boven den bodem dezelfde aard-laag die men in de nieuwe putten op de hoogte van drie voeten ontdekt, hetwelk als een proef op de waterpassing kan beschouwd worden. – en bijgevolg een ge-gronde hoop geeft dat op gelijke diep-te ook even goed water zal gevonden worden; ook schynt den grond tans reeds zachter en waterachtiger te wor-den zoo dat ik geenzints twyffel of UEd^s onderneming zal met eene gun-stige uitkomst bekroond worden. –

Indien

22

Indien ik uEd verder van eenigen dienst kan wezen geliefft vrijlijk te disponeeren van den genen die de eer heeft zich te noeme. –

Mijnheer de Kommandeur

UEd^s Dw^s onderdanigen Dienaar

Bonaire 20 Jan^ry 1829.

w:get. G. W. Graham

Voor Copy Konform

De Kommandeur deses eilands

Claas Schotborgh

Recd, 25 January 1829 23

No. 1.

Aruba den 22e January 1829.

Deze is strekkende ter geleide van een paket door het Consulaat der Nederlanden te Maracaibo aan Uw Hoog Edel Gestrenge geadresseerd

Ik heb de eer met Respect te zijn

De Kapn belast met het Bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edel Gestro Heer
Directeur Ad-Interim over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
HG HG HG

24



No 7

Ontvangen den 25 Jan 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van Aruba
Geregd Sub Lt A.
folio 50 boek
No 6

Read 25 January 1925 25

No 2.

Aruba den 23. January 1829

Het hierin vermelde rekwest
behandeld op den 26 [illegible]
No 70

Deze is strekkende ten geleide
van een Rekwest door Benjamin
Soares Jacob Moreno Henriques en
Elias Penso kooplieden alhier, aan
UwHoog Edele Gestrenge geadresseert,
en aan my met verzoek tot verdere
Expeditie ingezonden

Ik heb de Eer met Eerbied te zyn

De Kapn belast met het
Bestuur van Aruba.

J. H. W. Graavenhorst

Aan
Den Hoog Edele Gestrenge Heer
Directeur en Insi over de
Kolonie Curacao Bonaire & Aruba
&c &c &c

No. 1

Fakka den 23 Januarij 1829

Door de Administrateur der [illegible]
van [illegible] der [illegible]
[illegible]
[illegible]
Uit: Hoog Edele Gestreng geadresseerd,
en aan my met verzoek tot [illegible]
[illegible] ingezonden
Wij hebben de eer met achting te zijn

De [illegible]
[illegible]

J.W. [illegible]

Aan
Den Hoog Edele Gestreng Heer
Directeur en Int: van de
[illegible]
H. H. N:

N° 8.
Ontvangen den 25 Jany 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van Aruba
Geregd Sub Lt A.
folio 50 boek
N 6.

Rec^d 28 Januarij 1829 27

N° 3. Aruba den 24 Januarij 1829.

N° 74

Gelezen hebbende UHoog Ed Gestrenges Missive van den 24 December ll N: 48 ten geleide van een Rekwest van den Heere J. H. G. Eman, waarbij dezelve aan UHoog Ed: Gestrengo verzoekt om te worden ontslagen uit de Posten van Magistraat in het Collegie van het Vredegerecht en Administrateur der Armen Kas op dit Eiland; —

Zoo heb ik ter voldoening aan den Inhoud van gemelde UHoog Ed: Gestrenges Missive, na vooraf gaand overleg met de Heeren Leden in het Collegie van het Vredegerecht, in de vergadering gehouden den 25sten dezer, de eer aan UHoog Edele Gestrengo voortedragen ter vervulling der voormelde opentevallene Posten: Den Heere Jan van der Biest, Ontvanger op dit Eiland, als Magistraat in het Collegie van het Vredegerecht, en den Heer Pieter Quant, als mede Administrateur der Armenkas alhier. Welke beide Heeren ons als de meest daartoe geschikste Personen zijn voorgekomen.

Het aan mij teruggezondene Rekwest van den Heere J. H. G. Eman. heb

ik

ik de Eer UW. HoogEd Gestrenge nevens deezen te retourneeren.

Ik heb de Eer met Respect te zyn:

De Kapt. belast met het
Bestuur van Aruba

J. H. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur ad Int. over de Kolonie
Curaçao Bonaire en Aruba.
&c. &c. &c.

No. 9.
Ontvangen den 28e Jany 1829.
van de ~~Kapitein~~ Kommandant
des eilands aruba Gravenhorst
Geregd Sub Lo A.
Folio 50 boek
No 6.

Rec'd 28 January 1829

29

No. 4.

Aruba den 24e January 1829

Onder geleide dezes heb ik de
eer Uwe Hoog Edel Gestrenge toetezenden
mijne aanvraag van heden onder No. 1.
ten behoeve van dit Eiland.

Ik heb de eer met Respect te zijn

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrenge Heer
Directeur Ad Interim over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

No 10
Ontvangen den 28 Jany 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van Aruba
Geregd Sub Lit A.
folio 50 boek
A C.

Recd 28 January 1829

31

~~No~~ 5

Aruba den 24 January 1829

Het [illegible] vermelde [illegible]
bij dispositie van den 28 [illegible]
[illegible]

Deze is strekkende ten geleide van een Rekwest door Lourens Oduber aan Uwe Hoog-Edele Gestrenge geadresseerd en aan mij met verzoek ter verdere Expeditie ingezonden. —

Met verschuldigd Respect heb ik de Eer te Zyn:

De Kapn belast met het
Bestuur van Aruba. —

J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur ad Intm over de Kolonie
Curaçao Bon Aire & Aruba
&c &c &c —

№ 11.
Ontvangen den 28 Jan[y] 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van Aruba
Geregd Sub La B.
folio 50 boeks
№ 6.

№ 6. Rec: d 28 January 1829

33

Aruba den 26 January 1829.

Ingevolge de Plaats gehad hebbende Telling van 's Lands Ezels moeten er in de Bosschen alhier aanwezig zyn:

Volwassen Ezels		315
Jonge Ezels		65.
		380.-
Af het getal voor de Teelt bepaald	250	
het getal Jonge Ezels	65.	315
Zoo zyn er verkoopbaar		65. Stuks

De Heeren Penso al[s] zich by my vervoegd hebbende om dezelve aantekopen Zoo verzoek ik UW Hoog Ed: Gestr: Authorisatie om daar over ten behoeve van het Ryk te mogen beschikken.

Met Respect heb ik de Eere zyn

De Kap[n] belast met het bestuur van Aruba

J. H. W. Gravenhorst

Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur ed Int[s] over de Kolonie
Curacao Bonaire & Aruba.
&c &c &c

No. 12.
Ontvangen den 28 January
1829.
van de Kommandant des eilands
Aruba Gravenhorst
Geregd Sub Lo. A.
folio 50 boek
No. 6.

mtv 28 Jan. 29

No. 7. 35

Aruba den 26. January 1829.

Onder geleide dezes heb ik de Eer
Uw Hoog Edel Gestrengen te doen toekomen
de Volgende Stukken, te Weten:

1o. Journaal mijner Ambts Verrigtingen met
de bijlagen daartoe behoorende.

2o. Naamlijst der Ambtenaren

3o. Een staat der Beestialen

4o. Een staat der Magazijnen

5o. De Verantwoording van het Vivres Magazijn

6o. De Rekening & Verantwoording van den
Ontvanger met de bijlagen.

7o. Een Generale Inventaris van 's Rijks
Goederen & Effecten waarbij gevoegd is
een staat der Voornaamste Artillerie
behoeften op het Fort Zoutman.

8o. Lijsten der aangekomene & Vertrokkene
Vaartuigen & Passagiers.

9o. Register van Geborenen & Gestorvenen

10o. Staat der Bevolking in triplo

11o. Lijst der blanke Personen Gedurende
het laatste Kwartaal van 1828 Overleden

12o. Lijst van Huizen & Gebouwen.

13o. Verantwoording der Armen Kas &

14o. Verantwoording der Contributie Kas.

Met

Met verschuldigd Respect heb ik
de Eer te zijn :-

De Kapn belast met het
Bestuur van Aruba

J. H. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrenge Heer
Directeur Ad-Interim over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

№ 13.

Ontvangen den 28 Jan. 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van Aruba

Gereg. Sub ~~[illegible]~~ A
folio 50 boeke

№ 6.

Rec: d 29 January 1829 37

№ 6.

Bonaire den 28 January 1829.

Ik ben zoo vry HoogEdGestr. Heer! nochmaals te hernieuwen de door my gedane aanvraag om Subsidie van f 2000 op den 11e augustus a.p. № 38. vermits ik nog niet f 100 in kas heb, en de ambtenaren alhier sedert primo December 1828 geen tractement hebben genoten! —

Waarmede ik my met Achting noeme

Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur dezer eilanden

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhoorige eilanden
&c. &c. &c. —

No. 6

Breda den 28 Januarij 1829

Ik heb de eer UHoogEdelGestr. nogmaals te herinneren [illegible] van f 2000 [illegible] den 11 Augustus l.l. No 38. [illegible] in de Amsterdamsche [illegible] primo December 1828 [illegible]

[illegible] met hoogachting

[illegible]

[illegible]

Den HoogEdelGestr. Heer [illegible]

[illegible]

N 14.
Ontvangen den 29 January 1829
van deKommandeur van Bonaire
Geregd Lit La B.
folio 12 boek
N 6.

Militaire Bureau
Bonaire & Aruba
Februari & Maart
1829
N°. 15 t/m N°. 38

ontb. N°. 15 hetwelk ge-
nomen & gevoegd bij de
Bureau van den Ingenieur
der Mijnen. —

47

Rapport of Verslag

van alle verrigtingen en resultaten wegens het opsporen van drinkwater en het graven van putten tot verkryging daarvan op het eiland Bonaire, sedert den 11e Juny 1828. —

39

No 7 —

Rec'd 3 febr 1829

Bonaire den 2e Febr 1829

Daar Marco Martien neger van Couleur alhier aangekomen van Curacao met de nedl. golet Mary schipper J. H. Palm zonder paspoort of op de monsterrol geplaats te zyn aan boord van gen. vaartuig en my verzocht hebbende voor een paspoort naar St Thomas om met voorn. golet te vertrekken, heb ik zulks op my niet kunnen nemen, vermits ik niet weet wie of hy Marco Martien is, ingevolge heb ik hem een paspoort verleend om weder naar Curacao te vertrekken met de nedl. Golet Gysbertha schipper J. J. de Brot

Waarmede ik my met alle achting noeme

Hoogl. Edl. Gestr. Heer!
Uw Hoogl. Edl. Gestr. Dienaar
De kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogl. Edl. Gestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim van
Curacao & onderhoorige
Eilanden &c &c &c.

N 16.
Ontvangen den 3 Febr 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub La B
folio 12 boeks
N 6.

Recd. 9 feb 1829

41

N 9

[illegible]

Bonaire den 8 Feby 1829.

Daar voor het oogenblik niets byzonders alhier te verrigten is, en eenige private bezigheden my te Curaçao oproepen, neem ik de vryheid Uw HoogEdGestr verlof te verzoeken voor den tyd van veertien dagen, om my derwaarts te begeven. —

Ik heb de eer met achting my te noemen

Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur deezes eiland
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao onderhoorige eilanden
&c. &c. &c. —

42

N° 17

Ontvangen den 9 febr 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub La B.
folio 78 boek
N° 6.

ontv 11 feb

43

N° 8.

Aruba den 7e February 1829.

De Zeebrief van de Nederl. Bark drie Gebroeders Schipper Jacobus Oduber vervallen zijnde, zoo heb ik de eer denzelve aan Uw Hoog Ed. Gestr. alhier ingesloten te doen geworden met verzoek van wege den eigenaar Lourens Oduber om eenen nieuwen Zeebrief voor bovengemelde Nedl. bark te mogen bekomen.-

Ik heb de Eer met verschuldigd Respect te Zijn.

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba.

J. F. W. Gravenhorst

Aan

Den Hoog Edel Gestrenge Heer
Directeur Ad Intm. over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

No. 8

Curaçao 9 Februarij 1829

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Curaçao, Bonaire & Aruba

&c. &c. &c.

[illegible]

No 18.
Ontvangen den 11 Febr 1829
van de Kapitein belaste met
het bestuur van Aruba
Geregd. Leb ~~Lo~~ A.
folio 51 verso
No 6.

Rec. d 12 feb
1829

45

Bonaire den 7. Febr. 1829

No 8

Zie [illegible]

Daar de laatste ontvangene kruid ver-
bruikt is alvorens het doel te hebben bereikt
om drinkwater in het Centrum van de einkom
te vinden; neem ik de vrijheid naar aanleiding
van Uw HoogEdGestr missive ~~te~~ 31 Octob.
~~te~~ 29 onder geleide deze het rapport van alle
verrigtingen & resultaten deswegens aan
Uw HoogEdGestr te doen geworden.
Vertrouwende dat zulks uw HoogEdGestr
goedkeuring zal erlangen. — heb ik de eer
mij met achting te noemen. —

Uw HoogEdGestr Dw Dienaar
De kommandeur dezes Eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Kammeloman Elsevier
Directeur adinterim van
Curacao & onderhoorige Eilanden
&c. &c &c

No. 19.
Ontvangen den 12 febr 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub La B.
folio 78 boek
No. 6.

47

Rapport of Verslag

van alle verrigtingen en resultaten
wegens het opsporen van drink-
water en het graven van putten
tot verkryging daarvan op het
eiland Bonaire, sedert den 11e
Juny 1828. —

Bonaire den 7e Feby 1829. —

Aan het boven district zyn de volgende water rotsen & putten opgespeurd en verbeterd. — tewete

No. 1. Eene put gelegen kortby de Reede dewelke door den gewezenen Kommandeur J. de Brot is begonnen, echter niet voleindig door het be„vinden van eene zware bank in dezelve; De„ze bank op 6 à 7 voeten diep gesprongen zynde ontdekte men water, echter Zout. —

„ 2 Eene put gelegen omtrent de plaats genaamd St. Barbera alwaar een Gouvernements gytenkraal thans bestaat, na dat dezelve byna op 15 voeten diep is opgedelfd, ontdekte men water, en een goed drinkbaar. ten gevolge is deze put ten behoeve van de aldaar bevindende vee in orde gebragt. door des ingang dezelve te doen opspringen, alsoo met spikken, de zware Steenen dewelke aldaar zich bevonden niet konde gebroken worden. Deze put levert thans genoegzaam drinkbaar water. —

„ 3. Eene rots gelegen om het eind van de Reede kortby het fort, dewelke weinig of niet geen water opleverde. dezelve in de diepte en breedte

gesprongen te hebben, leverd thans rykelyk en goed drinkwater; — Om deze rots is er eene Steenen trankeer opgeligt tot voorkomen van onreinigheid. —

N.º 4. Eene dito om de noord van de Reede gen.d Leenja Cato, dewelke door onagtzaamheid en verzuim om van tyd tot tyd dezelve schoon te houden, was geheel opgevuld met modder, en na dat alle vuiligheid er uit is gehaald, ontdekte men rykelyk en zeer goed water; vervolgens vermits den ingang dezelve zeer gevaarlyke was is zulks opgesprongen en behoorlyk in orde gebragt. —

5. Eene dito gelegen digt by het fort alwaar men geen bewys van water vond, is door het graven zoo wel in de diepte als breedte bevonden zeer goed en rykelyk water, en tot voorkomen van onreinigheid is er om dezelve een ring muur gemetseld geworden. —

6. Drie dergelyken rotsen (gelegen om de Zuid van de plaats genaamd Nikiboka alwaar een 3.e tal geeïn zich ter woon bevinden) dewelken water opleverde, echter door de ongemakkelykheid van den ingang, dezelven niet gebruikt werden, zyn zodanig in orde dat zy niet alleen thans voor menschen geschikt zyn, maar ook voor vee; Deze rotsen leverd genoegzaam en zeer goed drinkwater. —

7. Eene dito voorheen onbekend gelegen beneden de Reede groot ½ uur van het Fort leverd tegenwoordig door het springen rykelyk en zeer goed drinkwater.

Aan het beneden district zyn de volgende putten aangelegd en verbeterd, na dat met de boor instrumenten gebezigd is geworden, en men niet voort daarmede konde gaan, eerstelyk doordeen de grootebor op 34 voeten diep is komen te breken & tweedens dewyl de kleine boor niet dieper konde komen dan op 5 à 6 voeten uit hoofde van bevondene hardesteen banken: —

Te weeten: —

N.º 1 Eene put omtrent de Lands tuin in de rinkon, dezelve is thans diep 52 voeten en leverd volstrekt geen schyn van water, de gronden zyn zacht echter hoe dieper hoe droger, ten gevolge daarmede gestaakt, uithoofde dat voor de arbeiders byna ondoenlyk wordt in zulke diepte te graven door de onverdragelyke hitten. —

2. Eene dito in het Centrum van de rinkon is van 6 tot 38 voeten diep gesprongen, en als nog geen bewys van water ontdekt, de Steenen bank dat in deze put zich bevind blyft even hard als van den eersten dag af; ten gevolg is hiermede gestaakt, eerstelyk vermits er geen kruid meer voorhanden is, en tweedens dewyl men niet verzekerd is water aldaar te treffen. —

3 De beide putten gen.d Zwere put of doos poos, leverde weinig of niet geen water meer, echter door het graven van dezelve, een voet of vijf dieper bevind men rykelyk water in beide de putten, en daar den ingang dezelve zeer gevaarlyk was, werd zulks ook in de beste orde gebragt, zoo dat de menschen op de Rinkon ten aanzien van water thans geen gebrek meer hebben

Ontvangen den 14 Febr 1829 van de Commr. van Bonaire
Geregd. fol. 6 folio boek

alleen valt het hun een weinig zwaar door de
afgelegenheid van die plaats, alzoo zy wel een
groot Uur, heen en weder daarnaar moet lopen. —

N°4 De Put Bronswinkel gelegen aan
de westelyke gedeelte van dit eiland, alwaar
een meenigte lands Beesten zich bevinden
had volstrekt geen water meer, echter thans
levert dezelve genoegzaam; aan deze
put is zwaar gearbeid ten einde dezelve
dieper te kreigen. —

Voorts is op de plaats genl. Fontyn ook zwaar
gearbeid geworden, zoo wel met het Springen
van de daaromleggende rotzen, als het afbranden
van de ommenstaande boomen; echter niets daarby
gevorderd, dezelve bleef en blyft even droog &
levert volstrekt geen water meer. —

Opgemaakt door my Kommandeur
dezes eilands.

Claas Schotborgh

Recd. 12 febr 1829

49

N° 10

Bonaire den 10 Febr 1829

Daar ik mijn de werkzaamheden aan
de putten op de Rinkon gestaakt heb, gelyk
te zien is in myn rapport deswegens van den
7. dezer en ik by UwHoogEdGestr missive dd
[illegible] 9 aangeschreven wordt om
den Mineur Palmans derwaarts terug te zenden
byaldien zyn diensten alhier niet langer vereischt
worden, zoo dient deze UwHoogEdGestr kennis te
geven dat ik hem Mineur Palmans per deze
gelegenheid afzend. —

Ik kan niet nalaten uw HoogEdGestr myne
volkomen tevredenheid omtrent dezen Mineurs
gedrag te kennen te geven, geduurig zyn ver-
blyf alhier; Hy heeft zich altyd zeer werkzaam
& actief getoond.

De door my ontvangene Sitarden gereedschap-
pen en boor instrumenten zend ik onder
toezigt van gend. Mineur weder terug, inge-
volge nevens gaande Lyst. —

Waarmede

Waarmede ik my met alle achting noeme. —

HoogEdGestr Heer
Uw HoogEdGestr Dw Dienaar
De Kommandeur dezer Eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr. L J Rammelman Elsevier
Directeur ad-interim
van Curaçao & onderhoorige
Eilanden. —
&c &c &c. -

No 20
Ontvangen den 12 febr 1829
van de kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 73 boek
No 6.

Afgezonden aan den Luit Kolonel Ingenieur
Kommandant der Genie J.C. Nieraber te Curaçao
de volgende Petardeer gereedschappen, als. –

3 petardeer naalden } Groote
2 Lepels
2 naalden
1 aanzetter
3 petardeer naalden } Kleiner
2 Lepels
2 naalden
2 aanzetters
2 mokers
1 Tregter
1 kruidmaatje
1 kruidzak.
24 stuks bov yzers. –

Bonaire den 10. Feby 1829.
De Kommandeur deezer eilands. –
Claas Schotborgh

Rec. d. 12 feb 1829 52

No. 11. Bonaire den 11 Febr 1829

Ik vind mij in de verpligting UweHoogEdGestr
kennis te geven dat wanneer geen mais opgezon-
den wordt over een paar weken ik geen korrel
meer zal hebben om aan de Slaven te distribueren;
De 300 Schepels in voorraad ingevolge uweHoog.
EdGestr aanschrijven alhier in het magazijn ge-
houden zijn bij na op, ten gevolge hou ik mij
buiten verantwoordelijkheid, wanneer de slaven zon-
der rantsoen moeten blijven, alzoo ik voormaals
sedert den 20 January ll aanvraag gedaan heb
en alhier reeds na dien tijd drie vaartuigen zijn
aangekomen

Voorts tot uwe HoogEdGestr narigt dient, dat
den tegenwoordigen staat van dit eiland zeer ellendig is,
het Gouvernement veel minder de ingezetenen zullen
bijna dit Jaar slechts zaad trekken, uithoofde van de
zwaare droogte.—

De beide lands tuinen dewelke zeer voor-
delig in het begin stond zijn finaal thans
uitgedord.—

Waarmede ik met achting verblijve.—

Uborg

Hoogl Ed Gestr Heer
Uw Hoogl Ed Gestr Dw. Dienaar
De Kommandeur dezer Eilands

Claas Schotborgh

Den Hoogl Ed Gestr Heer
Mr. [illegible] Kommelman Elsevier
Directeur adinterim van
Curacao & onderhoorige Eilanden

N° 21.

Ontvangen den 12 febr. 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 78 boeke
N 6

Rec: d 9 Maart 1829

54

Bonaire den 27 February 1829

N° 12.

Ik neem de vryheid onder geleide dezes aan Uw Hoog Ed Gestr te doen toekomen, myne verantwoordings stukken over het 4 Kwartaal a.p. benevens die over Jaarlyksche —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoog Ed Gestr. DW Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands

Claas Schotborgh

Den Hoog Ed Gestr Heere
Mr. I J Rammelman Elsevier
Directeur adinterim van
Curacao & onderh: Eilanden
&C. &C. &C.

N° 22.
Ontvangen den 9 Maart 1839
van de Commandeur van Bonaire
[illegible] Lit. N° 3
[illegible] N° [illegible]
[illegible]

N° 22.
Ontvangen den 9 Maart 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub L^a B.
folio 78 boeke
N° 6.

56

Reed 4 Maart 1829

N° 15 Bonaire den 2 Maart 1829

Ik breng ter kennis van Uw HoogEdGestr
dat ik tengevolge autorisatie van den Boekhouder
Contraroleur aan den gemagtigden van den Heer
Daniel Simon, de Heer J. W. Reed heb afgegeven
Een honderd Ezels; voorts ook aan de laatste
genoemde heer vijf stuks alkier verkogt te-
gens ƒ 22,, het Stuk.—

Met de grootste achting heb ik de eer
te zijn

Uw HoogEdGestr Dw. Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim van
Curaçao & onderh. Eilanden
te Curaçao.—

N° 13

Curaçao den 2 Maart 1839

Ik breng ter kennis van UHoogEdele
dat de [illegible] [illegible] van den [illegible]
[illegible] [illegible] een [illegible] van [illegible]
Daniel [illegible], de Heer J. H. [illegible] het [illegible]
en [illegible] [illegible] [illegible] aan de [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alhier verlegt te
[illegible] 22 [illegible] Maart.

Met gepaste achting heb ik de eer te zijn

UHoogEdelGestr. Dienaar
De Kommandeur [illegible]
Jean de Lutteroth

Den HoogEdelGestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur Generaal van
Curaçao & onderh. Eilanden
te Curaçao.

N 23.
Ontvangen den 4 Maart 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub La B.
folio 78 boeks
N 6.

 58

N. 14.

Bonaire den 9 Maart 1829

Ik neem de vryheid by deze ter kennis van Uw HoogEdGestrengen te brengen, dat ik met inzamelen van mais der beide landstuinen op heden geëindigd heb; en dat het ingezamelde op vyfteen Schepels mais kan getaxeerd worden;

Waarmede ik my met achting noeme
Uw HoogEdGestrengen
DWDienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Raemelman Elsevier
Directeur ad interim
dezer eilanden
&c. &c. &c.

No. 14

Breda den 19 Maart 1829

Ik neem de vrijheid by deze te verzoeken
van uw Hoogedelgestrenge te [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] gegeven worden.

Hiermede heb ik de eer met achting te zijn

Uw Hoogedelgestrenge

Dw Dienaar

[illegible]

[signature]

Den Hoogedelgestrenge Heer

Mr. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible — vertical docket note]

No. 24.
Ontvangen den 12 Maart 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 73 boek
No. 6.

Recd. 12 Maart 1829 60

No. 15.

Bonaire den 11e Maart 1829.

Ik heb de eer ter kennis van Uw HoogEdelGestrengen te brengen, dat ik op heden ingevolg bekomen verlof om mij naar Curaçao te begeven, aan den Lt. opzigter alhier het kommando of bestuur over dit eiland heb op, gedragen. —

Waarmede ik mij met achting verblijf.
Uw HoogEdelGestrengen
Dw. Dienaar
De Kommandeur des eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdelGestrengen Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

No. 25
Ontvangen den 12 Maart 1829
van de Commissaris van [illegible]
Reg. [illegible] [illegible]
folio 79 [illegible]
[illegible]

N° 25.
Ontvangen den 12 Maart 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub L[a] B.
folio 78 back
N° 6.

Rec'd 12 Maart 1829 62

N° 8. Aruba den 17e February 1829.

Deze is dienende om ter kennisse
van Uw Hoog Edel Gestrenge te brengen
dat de Zeebrief voor de Ned: Bark Drie
Gebroeders Schipper Jacobus Oduber, de,
„welke onder geleide van Uw Hoog Edel
Gestr: Missive ~~dd~~ 12: dezer N°. 1/3 alhier
is ontvangen; Op heden aan den belang-
„hebbende is uitgereikt.-

Ik heb de Eer met achting te zijn.

De Kap: Belast met het Bestuur
van Aruba
J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edel Gestrenge Heer
Directeur ad-Int: over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c &c &c

N° 26.
Ontvangen den 12 Maart 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van Aruba
Geregd Sub Lt A.
folio 51 back
N° 6.

64

Rec.d 21 Maart 1829

N° 16 Bonaire den 20 Maart 1829

Ik heb de eer ter kennis van Uw HoogEdGestr te brengen dat ik tengevolge bekomen last van den Heer Boekhouder Controlleur te Curaçao de Lands slaven met namen Rimon Anthony & Fransiscs Paula voor heen gediend hebben aan boord de ver-kochte lands golet Princes Mariana met deze gelegenheid afzend. —

Met achting heb ik de eer my te noeme

Uw HoogEdGestr DW Dienaar
De 1e Opzigter het kommando voerende

C.W. Neüman

Den HoogEdGestr Heer
Mr J. J. Rammelman Elsevier
Directeur ad-interim van
Curaçao & onderh. Eilanden

&C &C &C.

No 27
Ontvangen den 21e Maart 1829
van de 1e opzigter op het Eiland
Bonaire het Commando voerende.
Neuman.—
Geregd Sub Lr B.
folio 13 boek
No 6.

Recd 21 Maart 1829 66

No 17. Bonaire den 20 Maart 1829

Daar er maar ongeveer drie weeken randsoen voor de Slaven in het magazijn voorhanden is en men zich thans van geen gelegenheid verzekeren kan neem ik de vrijheid aan UweHoogEdGestr voorloopig toetezenden een aanvraag in duplo, zoo voor die artikelen als voor rum & lamp Olij.—

Ik heb de eer met achting mij te noemen
UweHoogEdGestr DW Dienaar
De 1e Opzigter het Kommando voerende.—

C.A. Neuman

Den HoogEdGestr Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim van
Curacao & onderh Eilanden
&c &c &c

No. 28.
Ontvangen den 21e Maart 1829
van de 1e opzigter op het eiland
Bonaire het Kommando voerende
Neuman
Geregd. Sub. Lr. B.
folio 78 boek
No. 6.

68

Aanvraag

Voor de volgende benoodigheden ten behoeve den
dienst.
Vyf honderd Schepels mais
Veertig gallons rum
Veertig " Lampolie

Bonaire den Maart 1829
De 1e Opzigter het Kommando
voerende

C. A. Neüman

Aanvraag

Voor de volgende benodigheden ten behoeve den dienst.—

Vijf honderd Schepels mais
Veertig Gallons rum
Veertig d[o] lampolie

Bonaire den Maart 1829
De Eerste Opzigter heb Kommando voerende—

C. Neüman

70

Rec. d 21 Maart 1829

Bonaire den 20 Maart 1829

No 18

Daar eenige private bezigheden mij te Curaçao toeroepen neem ik de vrijheid UwHoogEdGestr verlof te verzoeken om met de eerste gelegenheid na den aankomst van den Kommandeur alhier mij derwaarts voor 14 dagen te begeven.—

Ik heb de eer mij met alle achting te noeme

UwHoogEdGestr Dwr. Dienaar

De Eerste Opzigter

C.W. Neuman

Den HoogEdGestr Heer

Mr Rammelman Elsevier

Directeur ad interim van

Curaçao & onderh. Eilanden

&c &c &c

Curaçao den 30 Maart 1839

No. [illegible]

[illegible]

Ik heb de eer mij met alle achting

te noemen

Uw Hoog Edel Dienaar

[illegible]

Den Hoog Edelen Heer

Mr. [illegible] Rammelman Elsevier

Directeur Generaal van

Curaçao & onderh. Eilanden

&c. &c. &c.

[illegible]

N.º 29.
Ontvangen den 21.º Maart 1829
van de 1.º opzigter op het eiland
Bonaire het Kommando voerende
Neuman

Geregd. Sub Lª B.
Folio 71 boek
N.º 6.

N.º 9. Rec: d. 26 Maart 1829 72

Aruba den 20.º Maart 1829.

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Daar de Vivres in het Magazijn
alhier voorhanden op weinig na uit,
„gedeeld Zijn, Zoo maak ik van deze
gelegenheid gebruik om Uw Hoog Ed.
Gestrenge te verzoeken eene nieuwe
afzending van Vivres voor drie Maanden
ten behoeve van het Militair Detache,
„ment alhier te willen gelasten.-

Ik heb de Eer met Verschuldigden
Respect te Zijn.-

De Kapⁿ belast met het
Bestuur van Aruba
J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrenge Heer
Directeur ad-interim over de
Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba
Hᵒ Hᵉ Hʳ

Ontvangen den 26 Maart 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van Aruba
Geregd Sub Lā A.
folio 57 boeke
№ 6.

Recd 26 Maart 1829

74

Aruba den 20te Maart 1829

№ 210

№ 10.

Ter voldoening aan de 3e afdeeling van Uw hoog Edel Gestr. dispositie van den 18e Feb. ll Lā J № 136/4 heb ik de eer te berigten: -

1sten Dat ik de uitgestrektheid der bekende goudplaatzen gemeten en verdeeld heb in vijftien honderd vier en dertig perceelen beginnende de nummers daarvan in de zuidoostelijkste goudvoerende rooi genaamd Cachoente, voortgaande in doorloopende getallen op de naastaangrenzende rooien en eindigende te Hadicoerari zijnde deze de noordwestelijkste goudplaats. -

Aan
Den Hoog Edelen Gestr. Heer
Directeur ad-interim over de
Kolonie Curaçao, Bonaire
& Aruba

De Rooi	Cachoenti is verdeeld in	244 percelen
	Para boeoti	130
	Macobana	180
	Pan blanco	104
	Piedra cachor	120
	Boven Ari kok	104
	Welvaart	189
	Boca rico	78
	Beneden Ari kok	78
	Kleine fluit	18
	groote fluit	73
	Caliente	125
	Ario	20
	Daimari of Lembedor	21
	Hadicorari	50
	te zamen in	1534 percelen

Elk perceel bestaat vijftien Ned: ellen in lengte en in breedte uitgestrektheid, de gantsche breedte der rooi bedding waarin het perceel gelegen is benevens de pentes of afhellingen der de rooijen aan beide kanten begrenzende bergruggen, zijnde de dikte der goudvoerende aardlagen overal verschillend. Door vroegere ondervinding is het gebleken dat dezelve somtijds eene diepte van zes à zeven Ned: ellen bereikt.

2e Tot het houden van een geregeld bestuur en toezigt over de vrije goudwinning komt het mij (onder verbetering) noodzakelijk voor dat Uw hoog Edel Gestr. onder mijne directie stelle twee opzigters en vier assistenten van dezelve. Met dat getal ambtenaren vlei ik mij alle zaken betrekkelijk de vrije goudwinning naar de voorschriften van het reglement daaromtrent en naar verdere instructien welke Uw hoog Edel Gestr. zal gelieven daartestellen, te zullen kunnen dirigeren. —

3e Dat het aan Uw hoog Edel Gestr. behagen moge aan elken opzigter vier guldens 's daags en aan elken assistent twee guldens & vijftig cents 's daags te accorderen & aan

mij

mij te willen toestaan, voor de waarneming van het algemeen bestuur en de administratie over de goudwinning en al het geen daarmede in verband staat, het daggeld welke ik, gedurende het voeren van directie over de werkzaamheden aan de vermoedelijke goudmijn, genoten heb. –

De vrij-verklaring der goudwinning op dit eiland zal een nieuw veld openen tot het vinden van bestaan voor een groot gedeelte ingezetenen der drie eilanden en het is van het bestuur van eenen zaakkundigen die met eene ruime kennis der localiteit is toegerust dat orde en regelmatigheid en gevolgelijk de goede uitslag daarvan te verwachten is. – Uw hoog Edel Gestr. gelieve derhalve in te zien dat het met de billijkheid en volkomen met de belangen van het Gouvernement en der zaak in het algemeen strookt dat

dat de ambtenaar die met dat bestuur belast wordt naar de moeijelijkheid en uitgestrektheid zijner werkzaamheden beloond worde. –

Ik heb mij bij het dienen van consideratien nopens de vorengemelde belooningen gerezeld: –

1ste naar het geen de ambtenaren bij de werkzaamheden aan de vermoedelijke goudmijn genoten hebben. –

2e Naar de bedenkingen daaromtrent te vinden in de verschillende memorien die betrekkelijk de goudmijn aan het Gouvernement zijn ingediend en wel

3e en voornamelijk naar de veel duurdere tijden die er alhier ontstaan zullen wanneer de goudwinning zal zijn vrijgesteld. –

Ingevolge der voren nedergestelde consideratien zullen de uitgaven voor een jaar beloopen:

Voor administratie & bestuur over de goudwinning	ƒ 4380. –
twee opzighters à ƒ 4 's daags	2920
transporteere	ƒ 7300

77

Transport ƒ 7300.–
vier assistenten à ƒ2,50 p. dag 3650.–
10,950
voor onvoorziene uitgaven 1,322
ƒ 12,272

derhalve op eene Som van twaalf duizend twee honderd & twee & zeventig gulden Ned. Courant de welke verdeeld zijnde over de vijftien honderd vier & dertig percelen ten laste van elk perceel, met de helft verhooging komen moet eene Som van twaalf guldens.–

Ik kan niet afzien alvorens dit bericht te sluiten Uw hoog Edel Gestr. te betuigen hoe aangenaam het my zijn zoude, wanneer de zaken betrekkelijk de goudwinning haar beslag kregen.– Eene volkomene mislukking van de oogst, gebrek aan handel en de daaruit voortvloeijende gevolgen maken het buitengemeen moeyelijk en onaangenaam de min bemiddelde klasse der ingezetenen van de goudplaatzen, die van een dadelijk toezigt verwijderd zijn, af te houden.

Het is derhalve wenschelijk dat de goudwinnings-werkzaamheden eerlang aan die klasse de gelegenheid verschaffe om op eene ordelijke & wettige wijze het bestaan te vinden.–

Vertrouwende door deze aan Uw hoog Edel Gestr. bevel te hebben voldaan; heb ik de eer met verschuldigden eerbied te zijn.–

De Kapt. belast met het bestuur van Aruba

J. F. W. Graevenhorst

Rec d 26 Maart 1829

78

Aruba den 21ste Maart 1829

No. 11.

Ik maak van deze gelegentheid gebruik om ter kennisse van UwHoog Edel Gestr te brengen dat de koloniale Schrijver B. H. Schultz heden morgen alhier is overleden, verzoekende ik UwHoog Edel Gestr een persoon ter vervulling der daardoor opengevallene functien te willen designeren. —

Ik heb de eer met respect te teekenen. —

De Kapt belast met het bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Den Hoog Edelen Gestr Heer
Directeur ad-interim van de kolonie Curaçao
Bonaire & Aruba

&c. &c. &c.

No 31
Ontvangen den 26 Maart 1829
van den kommandant der eiland Aruba Gravenhorst
Geregd sub Do
folio boek

79

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] Majoor [illegible]

[illegible]

[illegible]

No. 32.
Ontvangen den 26 Maart
1829
van de Kommandant des eilands
Aruba Gravenhorst
Geregd Sub D. A.
folio 57 boek
No. 6.

Recd 27 Maart 1829 80

Curaçao den 27 Maart 1829.

Ter voldoening aan UwHoogEdle Gestr: verlangen, my kennelyk geworden uit UwHoogEd Gestr. dispositie in dato 16 dezer No. 197, heb ik de eer op de daarin vermelde punten te dienen van berigt en Consideratien; met opgave tevens der maatregels dewelke, naar myn oordeel, daaromtrent als noodig en doelmatig kunnen beschouwd worden; namelyk.

Omtrent het zich in eene aanzienlyke hoeveelheid op Bonaire bevindende verwhout. moet ik met UwHoogEd Gestr. avoueren, dat hetzelve door het reeds lang liggen aanmerkelyk in waarde is verminderd en by langer liggen al meer en meer in waarde zal afnemen, welligt in dermate dat er naargaans hoegenaamd geen verkoop van dat artikel zal zyn, daar hetzelve op het laatst zyne eigenschap. door uitdrooging, verliest, Ja verrot en zelfs onbruikbaar wordt tot brandhout. - Om echter het Gouvernement voor eene aanmerkelyke Schade ten deze te behoeden zoude ik onder verbetering van oordeel zyn dat hetzelve zoude behooren overtegaan om den verkoop daarvan andermaal te annonceren of wel hetzelve by publieke opveiling alhier ten meeste voordeele van den lande te doen verkoopen. - De weinige handel in deze tyden zoude deze maatregel aan de zyde van het Gouvernement als zeer noodzakelyk kunnen doen beschouwen, te meer daar het in het voordeel van het Ryk te prefereren

is

is om het aanwezige verorhout tegen eenen
minderen prys dan voorheen te verkoopen, dan
hetzelve onverkocht te laten leggen en alzoo aan
Compleet Bederf bloottestellen. –

Aangaande het te Bonaire voorhanden
zynde Zout: dit artikel, welk almede in genoeg,
,zame hoeveelheid voorhanden is, is, zoo als zulks
meer by ondervinding is gebleken, aan verlies
onderhevig, daar hetzelve in de opene lucht en
aan het weder blootgesteld zynde, bij zware
regens in der mate negmett, dat het Gouver,
,nement een aanmerkelijk verlies daarop kan
te gemoet zien, byaldien hetzelve lang onver,
,kocht blyft liggen; omtrent dit artikel, hetwelk
bij de ophanden zynde inoogst, zoo als het te
verwachten is, in hoeveelheid zal vermeerderen,
ben ik van oordeel, ten einde het Gouvernement
zoo veel mogelyk, ook voordeel daarvan zal
kunnen trekken, dat hetzelve de prys van het
Zout te Bonaire, in Stede van ƒ 1.33. per vat
Stelle op ƒ 1.00, om de prys daarvan gelyk te
Stellen met dien waarvoor men het vat gewoon,
,lyk alhier te lande kan bekomen, daar de gegadigden
in een tegen overgesteld geval, welligt met voorby
gaan van de goede kwaliteit van dat artikel
te Bonaire, hetzelve te Curaçao zullen aankoopen,
alwaar zy hetzelve van partikulieren voor een
matiger prys kunnen bekomen; konde het Gouverne,
,ment dus overgaan om den prys van het vat
Zout te Bonaire beneden of gelyk te Stellen
met dien waarvoor hetzelve alhier te lande ver,
,krygbaar is, zoo twyfel ik niet of een Sprodige
verkoop

verkoop zal het gunstig gevolg eener dus danige te
nemene demarche zyn. –

Betreffende het vee: Dit vermindert, vooral
de Hoornbeesten, Schapen en kabrieten gelyk zulks
bereids te Curaçao een geruimen tyd plaats heeft,
al meer en meer in waarde, en de Sterke verme,
,nigvuldiging van het vee, maakt vooral by de
tegenwoordige ongunstige gesteldheid van S'lands
gronden te Bonaire, welk eiland geheel en al
van de al of niet ongunstigheid van het weder
afhangt, eenen algemeenen verkoop allernoodzake,
,lykst; daar het Gouvernement, bij eene aan,
,houdendheid der thans heerschende droogte, en
by gebrek aan genoegzamen verkoop van het
vee, eene aanmerkelyke Schade, door Sterfte,
vooral aan het weldra te voorziene gemis
van voeder, als anderzins, daarop zal komen te
lyden, welke Schade, myns inziens, zoude kunnen
voorgekomen, ten minste grotendeels verminderd
worden, by aldien het Gouvernement de pryzen
der Hoornbeesten, Schapen en Kabrieten gelyk
Stelde aan die waarvoor men dezelve te Curaçao
aankoopt. –

Ten aanzien van het Brandhout: Dit artikel
waarvan te Bonaire eene aanzienlyke hoeveelheid
voorhanden is, zoude al mede, naar myn inzien,
in prys gelyk behooren gesteld te worden, met
dien waarvoor men het vadem alhier te lande
van partikulieren kan aankoopen, welke het
vadem doorgaans a ƒ 9.00 ondebitteren. –
Het gelyk stellen der pryzen zoude zeer zeker

het.

82

het Gouvernement de preferentie doen verkrygen
boven partikulieren en voor het eerste niet
dan voordeelig zyn, daar het brandhout gekapt
en op een gestapeld zynde door het lang leggen
uitdroogt en als het ware op het laatst on-
bruikbaar wordt voor dat gene waartoe
hetzelve bestemd is, al hetwelk door eenen
spoedigen afzet zoude kunnen worden voorgekomen.
Het Gouvernement zal dus, vermoedelyk, by
eene vermindering van den prys meerder
voordeel van dat product trekken dan hetzelve
tot nog toe getrokken heeft, te meer daar de
verkoop van dit artikel sedert eenigen tyd
zeer gering is en de aftrek daarvan te Bonaire
te onbeduidend is om in aanmerking te komen.
Ingevalle [?] nu het Gouvernement onverhoopt
niet zoude verkiesen over te gaan om den prys
van het brandhout te Bonaire op minder of
wel gelyk te stellen met dien waarvoor men
hetzelve tegenwoordig alhier te lande kan bekomen,
zoo zoude, al verder, naar myn oordeel, die van
ƒ10. per vadem, de hoogste zyn dien men zoude
kunnen bepalen, in welk geval het Gouvernement,
by verkoop, eene winst van ƒ2.52½ per vadem
zoude te beurt vallen, als men namelyk stelt
dat het werkloon van een neger en twee negerinnen
voor het kappen en verzamelen van een vadem
brandhout op ƒ2.02½ beloopt, hetwelk gevoegd
by de som van ƒ5.00 voor transport van Bonaire
herwaarts en 45 centen voor het inschepen aan
boord, het bedrag van ƒ7.47½ zoude uitmaken

voor

voor een vadem. – dit laatste bedrag van ƒ7.47½
nu afgetrokken wordende van de som van ƒ10.
waarvoor men het vadem alhier zoude willen
afzetten, zoude aldus het Gouvernement de
opgemelde winst van ƒ2.52½ per vadem
genieten. —

Het kappen van brandhout door vrygelieden
zoude eene meerdere winst per vadem aan het
Gouvernement geven, daar de onkosten van
werkloon van een vadem beloopt op ƒ1.34 hetwelk
gevoegd by de som van ƒ5. voor transport en
by de 45 centen voor inscheping, een bedrag
van ƒ6.79 aan onkosten voor het inzamelen en
van een vadem zoude daarstellen, hetwelk
na afgetrokken van de ƒ10. waarvoor hetzelve
alhier verkocht zoude kunnen worden, eenen
winst van ƒ3.21 het Gouvernement zoude
doen te beurt vallen, terwyl ik daar en
boven de lands slaven, die men in het eerst
hierop gemeld geval zoude moeten gebruiken,
by ander werk niet zal missen en daartoe
zal kunnen employeren. – Zullende ik echter,
ingeval het kappen door vrygelieden zal
moeten geschieden, van genoegzaam contante
penningen moeten voorzien zyn, om behoorlyk
en op zynen tyd het verdiende werkloon te
kunnen uitbetalen; terwyl by gebrek daar aan
oponthoud in het kappen van brandhout
zal veroorzaakt worden.

Vertrouwende met het bovenstaande aan de
begeerte, vervat in UweHoogEdGestr. aan het

Hoofd

Hoofd dezer vermelde dispositie, voldaan te hebben, heb ik de eer met respect te zyn. –

Hoog Edel Gestr. Heer!
van Uw Hoog Ed^e Gestrenge
De zeer gehoorzame Dienaar
De Commandeur van Bonaire

Claas Schotborgh

Aan den Hoog Ed^e Gestr. Heer
Mr J. J. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim over
de Kolonie Curaçao
Bonaire en Aruba.
&c. &c. &c.

Recd 27 Maart 1829

84

Curaçao den 27e Maart 1829

Om in alle deelen aan de op my berus-
tende pligten te kunnen beantwoorden en daardoor
's lands belangen te behartigen op eene kolonie,
welks bestuur aan myne zorg is toevertrouwd, zoo
gevoel ik my, aangespoord door mynen yver
voor 's lands dienst, gedrongen het navolgende
aan de overdenking en Consideratie van Uw
HoogEd: Gestrenge te onderwerpen, my vleijende
dat UwHoogEdGestr. het navolgende uit dat
oogpunt zal gelieven te beschouwen en daarop
zoodanig zal disponeren als UwHoogEdGestr.
overeenkomstig met 's Ryks belangen en met
de billykheid, zal vermeenen te behooren. –

Om dus al dat gene te verrigten en in
het werk te stellen wat in het belang van
's Ryks dienst te Bonaire als noodzakelyk moet
worden beschouwd, verzocht ik eenigen tyd geleden
van het Gouvernement dezes eilands een getal
van 20 merries voor de teelt, gelyk ook om
van dezelve gebruik te maken by het opjagen
van beesten tot den verkoop waartoe ik na
en dan aangeschreven of geautoriseerd word;
Het verzoek deswegens gedaan werd geaccordeerd,
edoch tot heden zyn de aangevraagde merries
niet op Bonaire aangekomen, waardoor ik
beroofd ben van een goed ras van paarden, welke
dieren, vooral op Bonaire zoo wel voor de
teelt als voor my die zeer dikwyls, Ja meestal

lange

No. 23.
Ontvangen den 27e Maart 1829
van de Commandeur van Bonaire
Reg. Sub L° B.
Folio 73 Boek
No. 6

lange togten op slechte wegen moet afleggen tot het nagaan der werkzaamheden, als onmisbaar moeten worden beschouwd; ik neem dus de vrijheid om bij deze dat verzoek te herhalen en UwHoogEd. Gestr. de noodzakelijkheid van de aanwezigheid van goede paarden op Bonaire te betogen; daar ik UwHoogEd. Gestr. met alle rondborstigheid moet betuigen dat de thans aanwezige dezer dieren op Bonaire door langen dienst en ouderdom hoegenaamd van geen nut meer kunnen zijn. - Het belang dus van den lande beoogende, veroorloof ik mij aan UwHoogEd. Gestr. het doen der navolgende propositie en wel om provisioneel van de reeds aangevraagde merries een getal van zes ter mijner dispositie te Stellen, gelijk ook twee goede dekpaarden om te strekken zoo wel tot de teelt dezer op Bonaire onmis-bare dieren, als tot 'Slands gebruik. Mogt nu de financieele toestand der kolonie op dit oogenblik niet toelaten al dadelijk deze uitgave te doen, dan stel ik, onder Correctie nogtans, alvorens aan UwHoogEd. Gestr. voor om mij te autoriseren dezelve te zien te verkrijgen bij wijze van ruiling van dezen of genen planter tegen hoornbeesten, Schapen, Ezels of kabrieten, en deze ruiling als dan te doen plaats hebben naar gelang der waarde van de te verkrijgene merries en Paarden met die welke men in ruiling zoude verkiezen te bekomen. Door dezen maatregel zoude het Gouvernement vooreerst een genoegzaam getal paarden op

Bonaire

brengen om, bijaldien hetzelve dit hun verzoek goedgunstig mogt toestaan, als dan de Som te mogen kennen waarvoor de manumissie hun zoude kunnen worden toegekend. - Aan dit hun verzoek wel hebbende willen Condescenderen, breng ik hetzelve dus bij deze ter kennis van UwHoogEd. Gestr. en neem de vrijheid op dat verzoek te dienen van de navolgende Consi-deratien, dat namelijk, naar mijn oordeel, het verzoek door dezelve gedaan zoude kunnen worden toegestaan, te meer daar zij die hunnen vrijdom wenschen te bekomen, alle gebrekkige en voor 'Slands dienst ongeschikte Sujetten zijn, die, instede van eenig voordeel aan den lande toe te brengen, tot nadeel van het Gouvernement strekken daar zij, het zij al of niet tot het werk geschikt, als Slaven aanspraak kunnen maken op kleding, kost en Chirurgicale behandeling en dus voort-durend kosten aan den lande zullen veroor-zaken die zij, als gebrekkig zijnde en waarop weinig hoop van herstel is, nimmer door hunnen arbeid zullen kunnen vergoeden. —

Ik neem dus de vrijheid, als met 'Slands belangen strookende, het verzoek dezer lands Slaven aan de aandacht van UwHoogEd. Gestr. gunstig aan te bevelen en voeg bij deze mijne aanbeveling dat, bijaldien het Gouvernement zoude willen overgaan tot het verleenen van hunnen vrijdom, de Som van f 200.00 Ned. Cour. voor ieder hunner, een genoegzame Schadeloos-Stelling voor hetzelve zoude zijn, te meer daar

zoo

zoo als ik reeds heb aangehaald, zij voor 's Lands dienst allezins ongeschikte en op den duur den lande kostende voorwerpen zullen zyn.

Ik heb de eer met gevoelens van byzondere hoogachting te zyn. –

Hoogëd: Gestr: Heer!
van Uw Hoogëd: Gestrenge
De zeer gehoorzame dienaar
De Commandeur van Bonaire
Claas Schotborgh

Aan den Hoogëd: Gestr: Heer
Mr. J. J. Rammelman Elsevier
Directeur adint. over de
kolonie Curaçao, Bonaire
& Aruba
&c. &c. &c.

No 36
Ontvangen den 27 Maart 1829
van de Commandeur van Bonaire
Geregd. Sub B B
Folio 78 Verb.
No 6

86

Bonaire aanwezig hebben en daarby, in stede van nadeel, voordeel trekken, daar het gemis van geschikte paarden zeer dikwyls reeds verhindering in 's Lands dienst heeft te weeg gebragt, vooral bij het opjagen van Hoornbeesten & Ezels waartoe men goede paarden dient te hebben. In alle gevallen verzoek ik Uw Hoogëd: Gestr: allerdringendst om twee goede rypaarden voor myn gebruik, daar ik Uw Hoogëd: Gestr: moet betuigen zonder deze dieren niet naar vereisch en naar behooren aan al de my voorgeschrevene bevelen te kunnen beantwoorden.

Het weinige inkomen aan my en verdere ambtenaren op Bonaire toegelegd, waarmede een ieder, met in acht neming der uiterste spaarzaamheid, slechts zeer sober kan bestaan, gevoegd bij de overtuiging, die ik met my omdraag dat het Gouvernement steeds billyk zal zyn omtrent die ambtenaren welke, by het genot van een gering inkomen, met vermoeijende bezigheden steeds belast zyn, doet my al verder de vryheid nemen aan de Consideratie van Uw Hoogëd: Gestr: te submitteren of het niet met de billykheid overeenstemmende zoude zyn aan my, als kommandeur, en verdere ambtenaren, ieder naar gelang van den rang door hem bekleed wordende, eenige rations vleesch weekelyks toe te leggen, zoo als dit in vroegere tyden te Bonaire het geval is geweest. – De gunstige aandacht van Uw Hoogëd: Gestr: roep ik ten dezen opzigte in, en hoop en vertrouw dat de voordragt, welke ik daartoe

by

bij deze my veroorloof, by UwHoogEd Gestr. in overweging zal genomen en daarop gunstig gedisponeerd worden, in voege dat ik en vooral de onder my staande ambtenaren op het eiland Bonaire, die allen van een gering inkomen genieten, daardoor des te meer aangemoedigd worden om met deen yver en vlyt de aan hen opgedragene werkzaamheden te volbrengen, die men met het volste regt van die genen kan verwachten, welke door het toeslaan van eene billyke benefice aan hen van wege het Gouvernement (zoo als ik deze beschouw) eenigzins in hunne dringende uitgaven zijn te gemoet gekomen. — Als Commandeur van het eiland Bonaire en als zoodanig belast met het toevoigt en de behartiging der belangen van het Gouvernement aldaar, kan ik in geruste gemoede verklaren dat het toestaan van het gene ik in deze periode aan UwHoogEd. Gestr. heb voorgedragen, geen nadeel aan den lande zal noch kan toebrengen, maar integendeel strekken zal om den yver op te wekken van allen welke my in de behartiging van die belangen, pligtshalve, de behulpzame hand moeten toereiken. —

Omtrent het defensie wezen van het eiland hetwelk, zoo als aan UwHoogEd. Gestr. te wel bekend is, zeer beperkt is, acht ik het van mynen schuldigen pligt UwHoogEd. Gestr. te observeren dat te Bonaire de benoodigde amunitie ontbreekt; alwaarom ik dus de vryheid neem UwHoogEd Gestr. te

verzoeken

verzoeken het eiland daarvan te willen voorzien, om my, by onverhoopte en onvoorziene toevallen, in de gelegenheid te stellen, van het aanwezige geschut zoo veel gebruik te maken als waartoe hetzelve tot nog toe in staat is. —

Daar ingevolge bestaande instructien de plaatselyke verdediging des eilands Bonaire aan my als Commandeur is opgedragen, acht ik het al mede van mynen pligt UwHoogEdGestr. daarover te onderhouden, en te verzoeken my met een reglement voor den dienst welke de manschappen, uitmakende de Schuttery te Bonaire, te verrigten hebben, te willen voorzien. In de maand January des Jaars 1828 had ik de eer aan het Gouvernement dezes eilands, ten fine van approbatie, te doen toekomen een door my ontworpen reglement voor den Schutterlyken dienst op het eiland Bonaire, hetwelk bij dispositie van den destyds Gouverneur, genomen op de missive ten geleide van het Concept daarvan, in overweging is gehouden geworden. —

Ik behoef UwHoogEd. Gestr. niet te zeggen hoe noodzakelyk het is tot maintien van orde en rust vooral op eene plaats als Bonaire alwaar geene militaire bezetting is, waarvan ik gebruik zoude kunnen maken als de nood zulks vorderde, ook ten deze vaste bepalingen daartestellen; alwaarom ik de vryheid neem UwHoogEdGestr. te verzoeken het weleer door my ingezonden en in overweging gehouden reglement voor de Schuttery te Bonaire te

willen

willen approberen of wel met zoodanige andere instructien my te willen voorzien waaraan ik my, ten opzigte van den Schatterlyken dienst, zal kunnen houden en door welker bezit ik my instaat zal gesteld zien een' ieveren plechtschut, ,dige zyne pligten voortehouden en te doen vervullen. —

Tot het nazien en yken der maten en gewigten draag ik hierby voor den Heer Doje welke bij my geplaatst is, met verzoek dat hy daartoe van wege het bestuur alhier moge worden geautoriseerd. —

Daar eenige der vrijelieden die by het opjagen van beesten voor eene belooning van $ 1. per dier, gebruikt worden, zich aan my geadresseerd hebben, met verzoek om aan het bestuur voortedragen dat zij de Sambarkos die aan hun verleend worden en waarvan het bedrag van hunne belooning wordt afgetrokken, bij het opjagen der beesten, gratis van het land mogen bekomen, zoo kan ik niet nalaten hun verzoek bydeze ter kennis van UwHoogEd:Gestr: te brengen, met Sollicitatie dat het aan UwHoogEd:Gestr: moge behagen dat verzoek, hetwelk my niet onbillyke is voorgekomen, in gunstige overweging te willen nemen. —

Ten Slotte dezer breng ik ter kennis van UwHoogEd:Gestr: dat eenige der lands Slaven zich onlangs bij my vervoegd hebben en te kennen gegeven dat zij zich wenschten vrij te koopen, met verzoek tevens dezen hunnen wensch ter kennis van het bestuur alhier te

brengen

Rec.d, 27 Maart 1829

80

Curaçao den 27 Maart 1829.

Hoog Ed: Gestr: Heer!

By de indiening van berigt & consideratien op onderscheidene door Uwhoog Ed: Gestr: opgegevene punten, zoo wel als op anderen welke ik pligtelyk geacht heb aan te voeren, betrekkelyk tot de aangelegenheden des eilands Bonaire, veroorloof ik my de vryheid myne belangen aan Uwhoog Ed: Gestr: voor te dragen.

Toen ik het ambt van Commandeur van Bonaire aanvaardde, was het geringe daaraan verknocht inkomen my, wel is waar, niet onbekend, dan, hoewel ik niet verzuimd heb zulks aan te merken, heb ik nogtans al dadelyk geene ruimere belooning kunnen vorderen, daar ik eerst ondervinden moest in hoe ver myne aanmerking al of niet gegrond was. Tot myn leedwezen moest ik weldra bespeuren dat ik bezwaarlyk van myn inkomen konde bestaan en by gelegenheid dat Zyner Majesteits Commissaris Generaal het eiland Bonaire met hoogdeszelfs tegenwoordigheid vereerde, bediende ik my om myn voornemen tot verzoek om vermeerdering van inkomenten uitvoer te brengen, en ik verzocht dus aan Zyne Excellentie den Commissaris Generaal voormeld om my in het genot van een ruimer inkoment te willen stellen, waarop echter als toen en voor zoo veel ik weet, tot nog toe geene dispositie genomen is. —

Een ieder die met de omstandigheid des eilands Bonaire bekend en niet onkundig is van den aard en de attributen van het ambt eens commandeurs deszelven eilands, zal geenzins kunnen ontkennen dat het tegenwoordig daaraan verbonden inkomen ontoereikend is zoo wel wegens de duurte van alle behoeften aldaar, als uit hoofde van de noodzakelyke en onvermydelyke uitgaven waartoe een Commandeur zich zeer dikwyls verpligt vindt, in de bevordering van 's Gouvernements belangen, het zy by den verkoop van de voortbrengsels des eilands aan de genen die van tyd tot tyd aldaar komen, vooral met vreemde vaartuigen, om zout of ezels te koopen,

of

of wanneer de Commandeur, dat zeer dikwyls het geval is, zich over
van zyne woning moet begeven en wegblyven, al hetwelk gepaard
gaat met buitengewone Kosten welke zyn inkomen niet toelaat
te bestryden, waardoor hy zich in zoodanigen bekrompen toestand
bevindt dat hy met zorg beladen, alle zielskracht moet aanwenden
om met yver, welke een kommer- en zorgvolle staat onderdrukt,
zynen pligt waar te nemen, zoo als hy die zoude wenschen te vervul-
len en ook ten voordeele van het Gouvernement zoude kunnen betoonen
wanneer zyn inkomen hem toeliet om behoorlyk daarvan te be-
staan.

Daar ik, gelyk ik gezegd heb, tot nog toe onbekend ben met
de dispositie welke zyne Excellentie de Commissaris Generaal op myn
voormeld verzoek mogt genomen hebben, zoo heb ik vermeend de vry-
heid te mogen nemen van my tot UwHoogEd Gestr te adresseren,
met herhaling van myne sollicitatie tot bekoming van een ruimer in-
komen dan dat hetwelk ik thans geniet en waarvan ik niet kan
bestaan; my vleyende dat uwhoogEdGestr van de billykheid daarvan
zal kunnen overtuigd zyn, en dat, byaldien het van UwhoogEdGestr
niet mogt afhangen myn inkomen te vermeerderen, het als dan
aan UwhoogEdGestr gelieven zal myne belangen aan Zyne Excellentie
den Gouverneur Generaal voor te dragen en gunstiglyk te appuyeren.

Met de meeste hoogachting heb ik de eer my onderdaniglyk
te noemen.

UwHoogEdGestr. Zeer gehoorzame Dienaar

Claas Schotborgh

Aan
Den HoogEdGestr. Heer Mr. I. I. Rammelman
Elsevier, Directeur ad interim der Kolonie Curaçao,
Bonaire & Aruba, Bevelhebber van de Land en
Zeemagt en der gewapende burgermagt aldaar
enz. enz. enz.

~~No~~ 35.

Ontvangen den 27 Maart 1829
van de Commandeur van Bonaire
Geregd Sub ~~Do~~ B.
folio 77 boek
~~No~~ 6

Reed 27 Maart 1829

No 19

No 217 90

Bonaire den 23 Maart 1829.

Ik heb de eer ter kennis van Uw HoogEdGestrengen te brengen dat ik heden met de Lands Slaven een begin gemaakt heb om zout van de oude pan in te zamelen. —

Waarmede ik met achting my noeme. —

Uw HoogEdGestr
DWDienaar
De 1e opsigter het kommando voerende. —

J. Neuman

Den HoogEdGestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

91

No. 36.
Ontvangen den 29 Maart 1829.
van den Commandeur van
Bonaire
dato 23e Maart 1829.
Geregd. Sub Lt. B.
Folio 73 verso
W. I.

Recd 29 Maart 1829

No. 20.

Bonaire den 23 Maart 1829.

Ik neem de vryheid Uw HoogEdGestrengen te berigten, dat ik heden namiddag, na dat ik tegenwoordig geweest ben, by het inzamelen van Zout aan de oude pan my vervoegd heb naar de nieuwe Zoutpan, en bevonden dat deselve rykelyk en zeer goed zout gezet heeft; gelyk Uw HoogEdGestrengen uit hiernevens gaande monster zal ontwaren. – Dan daar men over de Slaven voor eerst niet kan disponeren alsoo zy ruim vier weken aan de oude pan zullen moeten arbeiden, om zout te zamelen, en daarna ook eenige tyd nog om deze pan in behoorlyke orde te brengen; neem ik de vryheid Uw HoogEdGestrengen by deze autorisatie te versoeken om met de ingezetenen tegens gewoonlyke belooning hieraan te arbeiden, want in ongeval Uw HoogEdGestrengen mogt goedvinden zulks te accorderen, ik zoo my ben te versoeken voor

het

bereids door den Kommandeur dezes eilands aangevraagde Subsidie. —

Waarmede ik met achting my noeme

Uwe HoogEdelGestrenge
DW Dienaar

De 1ste opziener dezes eilands
het Kommando voerende

J. Neüman

Den HoogEdelGestrengen Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur Generaal
van Curaçao en onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

Nº 37
Ontvangen den 29 Maart
1829.
Van den Commandeur
van Bonaire
dato 23 Maart
1829.
Geregd. Sub Lt. B.
Folio 7 boek
Nº 6.

Recd 29 Maart 1829

Nº 21

94

Bonaire den 27 Maart 1829

Ik vind my de verpligting Uw HoogEdGestr. by deze te kennen te geven dat den tegenwoordig toestand van dit eiland zeer beklagenswaardig is, volstrekt ziet men nergens gras en overal in de bosschen worden dode beesten bevonden; de Gouvernements schapen zyn ingevolge order van den Kommandeur in twee koralen verdeeld, deze houden zich nog redelyk wel maar zy zullen de eigenste noodlot ondergaan, indien onverhoopt de droogte zoo blyft aanhouden: aangaande drinkwater kunnen wy nog niet klagen — Omtrent de oude en nieuwe zout-pan refereer ik my aan myne vorige onder Nº 19 & 20 aanstaande week zal ik met de ingezetenen het door de Slaven in deze week

uit

95

No. 31

uit de oude pan voormelde zout. naar de zout kopen transportteeren. terwyl de slaven van gezegde pan zullen blyven inzamelen. –

In afwachting Uw Hoogedelgestr. meening betreffende de nieuwe pan heb ik de eer my met achting te noemen.

Uw Hoogedelgestrengen
D.W. Dienaar
De 1e opzigter dezes eilands
het kommando voerende.
C. Neüman

Den Hoogedelgestrengen Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur interim
van Curaçao en onderhoorige eilanden
&c. &c. &c. –

No. 37.
Ontvangen den 29.e Mt. 1829
van de 1.e opzigter op het eiland
Bonaire het kommando voerende
Neuman
Geregd Sub Lra B.
folio 73 boek
No. 6.

Militaire Brieven
uit
April 1829
van No 39 – No 52. –

Recd. 14 April 1829 109

Aruba den 10 April 1829

No. 15 No 257 6

Aangezien vele ingezetenen

No 22, Recd. 14 April 1829 96

Bonaire den 31 Maart 1829

Deze is strekkende UwHoogEdGestr ken-nis te geven dat al het zout van de oude pan door eene onverwachte regen op verleden zondag avond is weggesmolten slechts 300 vaten hebben de Slaven in den verleden week verzameld en dewelke thans door de in-gezetenen aan de zout hopen getransporteerd worde, terwyl ik dadelyk met de Slaven op gisteren heb begonnen aan de nieuwe Pan zout te gaden.—

Ik heb de eer met achting mij te noemen.—

UwHoogEdGestr Dienaar
De Eerste Opziegter dezes Eilands
het Kommando voerende

C.W. Neüman

Den HoogEdGestr Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim van
Curacao & onderh. Eilanden.
&C &C &C

N° 22

[illegible] den 31 Maart 18[illegible]

[illegible]

Uw HoogEdele Dienaar
De Civile Gezaghebber [illegible]
[illegible]

[illegible]

Den HoogEdelen Heer
Mr. [illegible]
Directeur Administrateur van
Curaçao en onderhoorige Eilanden

N° 56 [illegible]

No. 39.
Ontvangen den 4 April 1829
van de 1e opzigter op het eiland
Bonaire het kommando voerende
Neuman
Geregd Sub Lt B.
folio 7 boeks
No. 6.

Rec d. 5 April 1829 — 98

Bonaire den 1e April 1829

No. 23

Na dat ik de eer had UwHoogEdGestr kennis te
geven per missive No. 22 dat ik met de slaven be-
gonnen heb het zout van de nieuwe pan uitzame
len; bekom ik rapport van den 2e Opzigter dat het
zout van deze pan voor opzijzing van zee water
ook heel & al weg gesmolten is, en alsus door de-
ze toeval geen enkelde vat heeft kunnen inzame-
len. —
Ingevolge van dit berigt begaf ik my zelve aldaar
en bevonden met leedwezen dat geregde pan van een
end tot den anderen vol water is, —
Ik heb de eer intusschen my met alle achting
te noeme.

UwHoogEdGestr dw. Dienaar
De 1e Opzigter dezer Eilands het
Kommando voerende
C. Neuman

Den HoogEdGestr Heer
Mr. Cammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curacao & onderh. Eilanden
&c &c &c.

99

No. 40
Ontvangen den 6e April 1829
van de 1e opzigter op het eiland
Bonaire het Kommando voerende
Nieuman

Geregd Sub No 13
folio 79 boek
No 6

Recd. 14 April 1829

100

Aruba den 10. April 1829

No. 15

No 257

Aangezien vele ingezetenen dezes eilands mij hebben te kennen gegeven dat zij gaarne in de vrije goudwinning zouden willen deel nemen, maar dat zij zich niet in staat bevinden om voor eene Concessie van vier percelen te betalen; zoo is het dat ik bij deze de vrijheid neem Uw hoog Edel Gestr. te verzoeken mij te willen autoriseeren om ook enkele percelen te mogen in Concessie

Aan
Den Hoog Edelen Gestr. Heer
Directeur over de kolonie
Curaçao Bonaire &
Aruba & & &

geven ingeval het mij verders mogt komen te blyken dat het Gouvernement daardoor een groote getal percelen zonde besteden en meer in het belang der ingezetenen zonde werken. –

Ik heb de eer met respect te zijn –

De Kap: belast met het bestuur van Aruba

J. H. W. Gravenhorst

~~No~~ 41.
Ontvangen den 14e April 1829
van de Kommandant van het
Eiland Aruba — Gravenhorst
Geregd Sub ~~Lo~~ A.
folio 51 boek
No 6.

No. 13. Recd 14 April 1829 102

Aruba den 10e April 1829.

Ik heb de eer UHoog Edel Gestr.
te verwittigen dat op den 5e dezer bo,
,ven 't Winds de haven dezes eilands
gestrand is de Ned. Golet Anna Catharina
Schipper Wm. Lazare.

Dat er van Vaartuig, lading onder
toezigt van den Opzigter in veiligheid
gebragt zijn Twaalf honderd twee & zestig
stukken Zio de la hacha hout, Masten,
zeilen, touwerk &c. alles ingevolge
hiernevensgaande kopij inventaris.-

Dat de eigenaar der Lading dewelke
bestaat uit het bovengenoemd Zio de
la hacha hout, en den Schipper omtrent
de Salvatie eene overeenkomst getrof,
,fen hebben met de inwoners die hen
daarin behulpzaam zijn geweest.

Dat de eigenaar der Lading den Heer
Wright verkozen hebbende de gesal,
,veerde lading bestaande uit de voor,
,genoemde hoeveelheid Zio de la hacha hout
naar Curaçao te doen overvoeren, ik

mijne

mijne toestemming verleend heb om dezelve
aan boord de twee Nederl: barkken Een,
dragt; La Maria Schipper Gt. Quant;
Dt. Wever te doen laden, ten einde nevens
dit berigt naar bovengemeld eiland te
worden overgebragt.-

Dat de Schipper niet verkozen hebbende
even zoo te handelen met de gesalveerde
goederen van het Vaartuig, voorgevende
vooraf het welnemen van den Zeder te
moeten vernemen, de bedoelde goederen
in een pakhuis zijn opgeslagen in af-
wachting van Uw Hoog-Edel Gestrenge
bevelen dienaangaande; het besluit
welke de Zeder omtrent dezelve nemen
zal.-

Met verschuldigd eerbied heb ik
de eer te zijn.

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba

J.J.W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrenge Heer
Directeur ad interim over de
Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

~~No~~ 12.
Ontvangen den 14de April 1829
van de kommandant van het
eiland Aruba Gravenhorst
Gereg. Sub D A.
folio 51 &c.
No 6.

den 14. April 1829 ontvangen

Inventaris van het Gesalveerde van de Nederlandsche golet genaamd Anna Catharina; welke alhier beoosten de Haven is gestrand op den 5de dezer maand April 1829.-
Geformeerd door ons Frederik Johannes Van der Biest, Opzigter. & Willem Lazare Schipper van voorsz. Golet.

<u>Van de Lading</u>

1262 Zegge Twaalf honderd twee en Zestig stukken Rio de la hacha Hout.-

<u>Van het Vaartuig</u>.

2 Zegge Twee Masten
1 " Een Giek
1 " Een Kleingieкspier
1 " Een boegspriet
1 " Een Breefok Zaa
1 " Een Uitlegger

2 — 105

2 Zegge Twee Gaffels
2 " Twee Stengen
2 " Twee Pompen
3 " Drie Luiken
2 " Twee Puitzen
1 " Een Nachthuis
2 " Twee Kompassen
1 " Een Kruskiest
1 " Een Kijker
3 " drie Ankers
1 " Een Kabel
1 " Een Spaansche Kabel
De Complete Wanten & Stagen
Eenige Vallen & Blokken
5 Zegge Vijf Beugels
1 " Een Martingiel
1 " Een IJzere Keuken
1 " Een Groot Zeil
1 " Een Fok
1 " Een Kleinfok.
1 " Een Breefok
1 " Een Zonne Tent
3 " Drie Lege Vaten
1 " Een Zaag
1 " Een Boot & 2 Pagaijen

Aldus opgenomen en in geschrift gesteld door ons ondergeteekende op Aruba den 6e April 1829 (was geteekend)

F. J. Vanderbiest
Opzigter
Wm. Lazare.

Voor Kopij Konform
De Kapn. belast met het bestuur op Aruba
J. H. W. Gravenhorst

N°: 14. Reed. 13 April 1829 106

Aruba den 10: April 1829.

N° 25 Bylaag Niet

Daar ik met de betaling van voorde,
,,deringen tegen het Gouvernement reeds
vijf maanden ten achteren ben, en het
allernoodzakelijks wordt daarin te voor,
,,zien, aangezien de leveranciers van
benoodigdheden buitengemeen lastig
worden, & de ambtenaren van de goede
wil afhangen dergenen die aan hen
de noodige gelden tot hun onderhoud
voorschieten willen; Zoo neem ik eerbie,
,,diglijk de vrijheid onder toezending eener
opgaaf van 't Gouvernements Schulden
alhier tot Ultimo Maart ll. UwHoog
Edel Gestrenge te verzoeken in de betaling
daarvan te willen voorzien.-

Ik heb de eer met verschuldigde eerbied
te zijn.-

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba
J. J. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrenge Heer
Directeur Ad-interim over de
Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

No. 43.

Ontvangen den 14e April 1829
van de Kommandant van het
Eiland Aruba Gravenhorst
Gereg. sub lt A.
Folio 51 boek
No. 6.

108

Specifieke Lijst der Pretentien ten laste het Gouvernement tot & met den 31e Maart 1829.

A.	de Kapn. Kommand. 5 mds. Trakt. zed. 1e Nov. 1828 tot 31e Maart 1829	ƒ 611.10
„	„ Gew. Kommand. 6 mds. pensioen, 1e Oct. „ „ 31 do.	450.—
„	„ Schoolh. 2de onderw. 4 mds. Trakt. & huishuur zed. 1 Decr. tot 31 do.	189.34
„	„ Ontvanger 3 mds. Emolument zed. 1e Janu. tot 31e Maart	216.66
„	„ Opzigter 3 mds. Traktement „ 1e Jan. tot 31 do.	83.25
N.B.	„ Adsist. bij de Goudmijn 90 dagen daggeld zed. 1e Jan. tot 31 do.	240.—
„	„ Henry E. Jansen & Co. voor geleend geld	325.—
„	„ Leverancier van Brood zed. 1e Decr. 1828 tot 31e Maart	237.60
„	„ do. van Olij &c. zed. 1 Oct. 1828 „ 31e Maart	92.05
„	„ B. Solagnier voor Water Octr. 1828	18.50
„	Idem Huur van een Locaal tot het houden der Wacht door de Schutterij, zed. 1e Apl. tot den 10e Augs. 1828 zynde 4⅓ maands a ƒ 4 per maand	17.33
„	„ Jan Semeul voor Water in Oct. 1828	9.75
„	„ L. Oduber voor Water zed. 1e Oct. 1828 tot 31e Maart	60.—
„	„ Sn. Quant, voor Kalk	12.50
„	„ Cr. Raven voor water aan de adt. bij de goudmijn zed. 1e Janu. tot 31 Maart 1829	48.—
„	„ Elingn. Chirurgijn Dykhoff zed. 1e Juny 1828 tot 31 Maart 1829 te zamen	400.—
„	„ G. Werleman voor Water tot ulto. Maart 1829	125.—
„	„ Jn. Semeul voor Water tot ulto. Maart	12.—
		ƒ 3475.08

Aruba den 10e April 1829.
De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba
J. F. W. Gravenhorst

[illegible] 31 Maart 1829.

[illegible]

[illegible]	611.10
[illegible]	450
[illegible]	189.36
[illegible]	216.66
[illegible]	72.25
[illegible]	[illegible]
[illegible]	17.33
[illegible]	[illegible]
[illegible]	3475.08

[illegible] April 1829.

Recd 16 April 1829

109

N° 24

Bonaire den 8 april 1829.

Ik heb de eer ter kennis van
uw Hoogl. Gestr te brengen dat ik op heden
het kommando over dit eiland van den 1ste
opregter heb overgenomen. —

Waarmede ik my met achting noeme
Uw Hoog Ed Gestrengen
D.W. Dienaar
De Kommandeur deezes eilands

Claas Schotborgh

Den Hoog Ed Gestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur Gouverneur
van Curaçao en onderhoorige
eilanden &c. &c. &c. —

110

No 36

Banda den 8 April 1829

[illegible]

[illegible]

Den Hoog Edele Heer
[illegible]

No 71
Ontvangen den 16 April 1829.
van de Commandant van Banda
[illegible]
folio 79 [illegible]
No 6

N° 44
Ontvangen den 16 April 1829.
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lra B.
folio 73 boek
N° 6.

Recd 16 April 1829

111

N° 25

Bonaire den 8 april 1829.

Deze is Strekkende om Uw Hoogl. Edgestrengen kennis te geven dat ik tengevolge bekomene au-torisatie van den boekhouder Controlleur te Curaçao dd 25 Maart ll N° 90, aan boord van de Koloniale Pakket Schooner Dart heb afgeleverd drie honderd vaten sout, tegens reciefs in triplo door den bevel-hebber van gen. vaartuig geteekend; waarvan ik één met eene geleidende missive aan Zyne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nedl: W. I. bezittingen heb toegezonden, en een aan den voorn. boekhouder Controlleur. —

Ik heb de eer met achting my te noeme
Uw Hoog Ed Gestrengen
D. W. Deinaar
De Kommandeur draailing
Claas Schotborgh

Den Hoogl. Ed. Gestr. Heer
Mr. Rammelon: Elsevier
Directeur Generaal
van Curaçao onderhorige
eilanden &c &c &c

N° 23

Bonaire den 8 April 1829

[illegible]

[illegible]

No 25

Ontvangen den 16 April 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 73 boek
No 6.

Recd 16 April 1829 113

No 26.

't Bonaire den 9 april 1829.

Ik neem de vrijheid uw Hoog Ed. Gestr: bij deze te doen toekomen proces verbaal en kopy eener missive van den 1e opzigter deezer eilands aan my; wegens de alhier aangebragte goederen per de koloniale paketh. Schoener Mark op den 6 Lo;

Waarmede ik my noeme met achting

Uw Hoog Ed. Gestrenge
D. W. Dienaar
De Kommandeur deezer eiland
Claas Schotborgh

Den Hoog Ed. Gestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

114

Bonaire den 9. April 1829

Kopij

Ik neem de vrijheid onder geleide dezes aan UwelEd te doen toekomen proces verbaal in triplo der alhier van Curacao per de Koloniale Pakket Schoener Dart aangebragte goederen & by UwelEd af-„wezigheid in ontvang genomen, UwelEd zal daar-„uit ontwaren dat er 20 Schepels mais & 5 kannen lampoly daarna onttrokken.–

Ik heb de eer met achting mij te noemen

UwelEd dw. Dienaar
De Eerste Opzigter
(w:get) C. M. Wittman

Voor Kopy Konform
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den WelEdl Heere
Claas Schotborgh
Kommandeur dezes Eilands

No. 46.
Ontvangen den 16 April 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lit. B.
folio 71 boek
N. 6.

Proces Verbaal

Heden den Negende april des jaars Een duizend achthonderd negen en twintig hebben wy ondergeteekende J C F Weygel 2e op„zigter en J A Craanberger opzigter der Lands vee Koralen alhier ter voldoening aan de invitatie van den heer C M Neuman 1e Opzigter dezes Eilands ons naar lands ma„gazijn binnen het Fort begevende en alhier inspectie gehouden van de goederen voor den dienst alhier van Curacao aangebragt met de Koloniale Pakket Schoener Dart gevoerd door Schr. J J Simmons op den 5 dezer.– namelyk

1 De honderd zes & zeventig zakken mais na„gezien en bevonden alle zeer wel geconditi„oneerd en na het meten derzelve is ons geble„ken dat zy te zamen inhielden vyfhonderd & tien Schepels mais of twaalf duizend twee honderd en veertig kannen, de mais goed van Kwaliteit.–

2 De Vier en dertig piesen osnabrugslinnen behoorlyk verzegeld en in eene goede orde zynde hebben wy na de meeting der„zelven bevonden te houden Twee duizend negen honderd ellen.–

3 De drie kelders rum behoorlijk gespijkerd en verzegeld bevonden wy na het meeten te houden: dertig kannen, de rum van slegte kwaliteit.–

4 De 6 draagtobbens & ledige vaten in behoorlijke orde bevonden.–

5 De 3 pullen lampoly bevonden wy na

het

118

het meeten te houden vijff & twintig Kan
Ten blijke daarvan wordt dit proces
verbaal in triplo opgemaakt & door ons
onderteekend op Bonaire datum ut supra.

C. Wëijgel

J: Ac Cramberger

Rec 16 April 1829

119

Zie beschikking ...

No 27

Bonaire den 13 april 1829

Ondergeleide dezes neem ik de vry-
heid aan Uw HoogEdGestr te doen toekomen aanvraag
in duplo voor diverse benoodigdheden ten behoeve
den dienst alhier —

Ik heb de eer met achting my te
noeme. —

Uw HoogEdGestrenge
DWDienaar

De Kommandeur dezer Eiland

[illegible] Schuttbergh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur Adinterim
van Curaçao en onderhoorige Eilanden
&c &c &c.

120

No. 42
Ontvangen den 16 April 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Geb. Lo B.
folio 78 boeks
No. 6.

121

Aanvraag

Voor diverse benoodigheden ten behoeve den dienst alhier.

Een balk 17 voeten lang, 6 duim breed en 5 duim dik. (P. P.)

Twee kanvos

vyf platte vylen

vyf halfronde do.

twee ronde do.

twee driekantige do.

Een Snyder Yser met deszelfs tapper tot het vervaardigen van Schroeven voor de assen Karren.

Twee handschoenen

Twee Kruisvylen.

vyfen twintig lb Loodwit }
zes gallon Lynolie. } ten behoeve de Lands gebouwen
twee groote verwkwasten }
twee kleine do. }
drie lb Swartsel. } zoo voor dit gebruik als voor de Stakken.

Bonaire den 13 april 1829

De Kommandeur deses eilands

Claas Schotborgh

Reed, 22 April 1829 122

No. 29.

Bonaire den 21 april 1829.

Ik neem de vryheid by deze ter kennis van Uwe HoogEdGestrengen te brengen dat ik by deze gelegenheid ingevolge verzoek van den Boekhouder Controlleur afzend:–

Een ezel voor rekening van J. Ph. Bosch.

Twee ezellinnen voor rekening van Wm. Prince Junr.

Waarmede ik my met achting noeme

Uwe HoogEdGestrengen

DWDienaar

De Kommandeur dezer eiland

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heere

Mr. Rammelman Elsevier

Directeur ad interim

van Curaçao onderh: eilanden

&c. &c. &c.

N° 29.

Curaçao den 21 April 1829.

Ik neem de vrijheid by deze ter kennis van Uw Hoog Edelgestrenge te brengen dat ik by [illegible] [illegible] vaar de [illegible] Bataillon afgaat.

Een [illegible] van A. R. Baird
[illegible] van Abm. Pierre Junr.

Hiermede ik my met achting noeme
Uw Hoog Edelgestrenge
dw. Dienaar

[illegible]

Isaac Schotborgh

Den Hoog Edelgestrenge Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Gouverneur ad interim
van Curaçao en onderhoorigheden
&c. &c. &c.

N 47.
Ontvangen den 22 April 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Gerigd Jul Lt B.
folio 71 boek
N 6.

Rec'd 24 April 1829

124

N 28

Bonaire den 20th April 1829

Daar het my gerapporteerd is geworden, dat de
nieuwe pan vol zout is, heb ik den Opzigter der
bosschen & Jagt Meester derwaarts gezonden, ten einde
deselve te bezigtigen en my van zyne bevinding te be-
-rigten; deze ambtenaar voldeed hieraan en berigt
my dat de voorn pan vol zout is, en naar zyn inziens
nimmer zo vol geweest was; tengevolge heb ik heden
de noodige uitdeeling gedaan van gereedschappen &c.
aan de ingezetenen en Lands Slaven ten einde morgen
met de grootste spoed aan het inzamelen van zout
uit deze pan te beginnen; zullende ik zelve derwaarts
morgen of overmorgen gaan, en Uw HoogEdGestrenge
van myne bevinding rapport doen.

Waarmede ik my met achting noeme:

Uw HoogEdGestrenge

D.W. Dienaar

De Kommandeur van Bonaire

Clant Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adi:
van Curaçao en onderhoorige
eilanden &c &c &c

125

No. 38

[illegible] den 26 April 1829

[illegible]

N° 49

Ontvangen den 24. April 1829.
van de Kommandeur van Bonaire
(Gregd) Fub. L° B.
folio 79 boek
N° 6.

Rec'd 24 April 1829.

126

N° 30.

Bonaire den 22 April 1829

Ik breng ter kennis van Uw Hoog Ed. Gestr.
dat ik [illegible] ingezetenen [illegible] gegeven
wordt heeft [illegible] dat [illegible] voordelig
[illegible] zoutsalt [illegible] [illegible] genoemde
Zoutpan [illegible] en ten einde de [illegible]
[illegible] met de grootste spoed te bewerkstelligen.
heb ik tegen bepaalde belooning [illegible] ingezetenen
groot en klein geëngageerd om met de Slaven
te arbeiden. echter moet ik Uw Hoog Ed. Gestr.
kennis geven dat wanneer voor de ingezetenen niet
waren ik wellicht met dat arbeid het moeten
staken, daar de [illegible] Heeren met de [illegible]
tegenzin dit werk verrigten, gedeeltelijk om [illegible]
zeggen niet in deze zoutpan te kunnen werken,
de anderen [illegible] van [illegible] en de [illegible], en
de overige om maar tegen te werken, bragten
[illegible], dat volkomenlijk [illegible] de
ingezetenen de [illegible] [illegible] de anderen

127

N° 36

[illegible] [illegible] doorte dragen brengen met-
hun beide Mattes 8 a 10 Kant[illegible] myne Jongens
en meisjes een volle zak van een Schepel aanbrengen. —
[illegible] alles tot aan myne plig [illegible] gedacht den
[illegible] [illegible] dingen wille,
[illegible] van den [illegible] te [illegible] in geval
zy niet [illegible] te
[illegible] my kunnen te [illegible]
nodige maatregelen [illegible] dat in
Uw HoogEdGestr. [illegible] te [illegible],
[illegible] tot [illegible] van [illegible] zyn gekomen
[illegible] kunnen waarom hun [illegible]
[illegible] [illegible] niet [illegible] worden zeit
[illegible] levensbehoeftens [illegible]
[illegible] kunnen werken [illegible] niet. — zy
moeten [illegible] te [illegible] met een of den ander
[illegible] Uwe HoogEdGestr. Heer zy de
[illegible] of niet werken [illegible] kost-
[illegible] [illegible] zoo zy dus maar [illegible] hadden
en [illegible] kunnen [illegible] gelyk hun, van ouds

ingewortelde gewoonte is, kunnen zy ons niets doen: en
Zoo eene ongehoorde en willekeurige denkwyze kan
en mag ik niet gedogen, en zoude nimmer by U
als myn Chef kunnen verantwoorden om een tal
van 80 Slaven op het oogenblik ledig te laten en de
ingezetenen tegen betaling allen te laten werken —

Verblyve met de grootste achting —
UEe HoogEdGestrenge
DW Dienaar
De Kommandeur dezer eilande
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao en de onderhoorige eilanden
&c. &c. &c. —

No 50
Ontvangen den 24 April 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 79 boek
No 6.

Recd 20 April 1829

128

No 31.

Bonaire den 29 April 1829.

Ik heb de eer Uwe HoogEdGestr te rapporteren dat de engelsche Fregat van Oorlog Pinham in den gepasseerden nacht op de hoogte van de plaats genm Pedro Kelly is opstrand geloopen en dat ik tengevolge versoeke van den bevelhebber den vice Admiraal Fleeming my op het oogenblik derwaards zal begeeven, om hooghdenselven de noodige assistentie te verleenen. — Voorts is deeze geleidende twee brieven van Hooghdenselven aan Uwe HoogEdGestr de heer Johs Weygal dewelke de brenger deses is, neem ik de vryheid te versoeken dat hy met deselfs boot alhier opgesonden wordt met de vaartuigen die Uwe HoogEdGestr zal goedvinden op te zenden tot assistentie, buiten zynen kosten. —

Met

Met de grootste achting heb ik de eer my
te noemen

Uw HoogEdGestrenge
D.W. Dienaar
De Kommandeur deezer eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur a.i.
van Curacao c.a. onderh.
eilanden.

№ 51
Ontvangen den 30e April 1829
van de kommandeur van Bonaire
Geregd Stb Lt B.
folio [illegible] boek
№ 6.

Reed, 27 April 1829

130

№ 17

Aruba den 21e April 1829.

Jan Hend.s Raven ingezetene dezes ei-
,lands verlangende eenen Zee-brief te
verkrijgen voor een, door hem aangekocht
Vaartuig, thans genaamd Anna, heeft
mij afgegeven de volgende documenten,
welke ik de eer heb hiernevens aan
Uw Hoog Edel Gestr. te doen toekomen,
te weten:

De Koopbrief van het Vaartuig
Het bewijs dat de belasting op den ver-
,koop van Vreemde Vaartuigen alhier
voldaan is.
Akten van eed door den Schipper &
eigenaar des Vaartuigs.
Borgtogts voor de Eigenaar & Schipper

Ik heb aan het gemelde Vaartuig een
zeepas afgegeven om naar Curaçao
te varen, ten einde aldaar de noodige
Nederl. Zee papieren van Uw Hoog Edel
Gestreng. te bekomen.-

Ik heb de eer met Respect te zijn

De Kap. belast met het
Bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edel Gestr. Heer
Directeur Admintr. over de
Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba
H: M: M:

No 52.

Ontvangen den 27 April 1829
van de Kapitein belast met het
bestuur van Aruba

Geregd Lib La A.
folio 51 boek
No 6.

Brieven van
Bonaire & Aruba
over Mei 1829

N° 59 — N° 72. —

Rec. 8 Mey 1829

Aruba den 1ste Mei 1829 140

No. 18.

Bylage Niet

... Uw hoog ...

130

126

No. 32 Rec. 4 Mey 1829 132

Bonaire den 2e Mei 1829

Ik breng ter kennis van uw HoogEdGestr dat ik ingevolge autorisatie van den Boekhouder Contr. de 23 April no 113, aan Schr. P. Danies heb afgeleverd zeventig vaten zout van de nieuwe pan.—

Ik heb de eer met achting te zijn.—

Uw HoogEdGestr Dw. Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. I. J. Rammelman Elsevier
Direct. ad. van Curacao & onderh. Eilanden residerende te Curacao
86 86 86.

No 32

Bonaire den 2 Mei 1839

Ik heb de eere van uw HoogEdele het ontvangst te erkennen van het Schrijven van 23 April no 113 van Uw ... het opgelegde ... van ... welk van ... ontvang ... zijn.

Ik heb de eer met achting te zijn

Uw HoogEdele Dw. Dienaar

De Kommandeur van Bonaire

Isaac Schotborgh

[illegible]

Den HoogEdel Gestr. Heer
Mr. H. J. Rammelman Elsevier
Direct.r Gen. van Curaçao & onderh.
Eilanden ... te Curaçao
&c &c &c.

133

No 53.
Ontvangen den 4 Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lt B.
[illegible] 79 [illegible]
NC.

Rec. d 4 Mey 1829 — 134

No 33 — Bonaire den den 2e Mei 1829

Ik neem de vrijheid uw Hoogl Ed Gestr kennis te ge-
ven dat ik bereids vijftien honderd vaten zout uit de
nieuwe pan met de ingezetenen vergaard heb, en met
Slaven twee honderd vaten.—
Voorts neem ik de vrijheid uw Hoogl Ed Gestr te verzoeken,
om de nog ontbrekende subsidie van ƒ1000. te mogen
bekomen ten einde de uitbetaling aan de ingezetenen
tot dien einde niet te vertragen.—
Ik heb de eer met achting te zijn.
Uw Hoogl Ed Gestr Dw Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands

Claas Schotborgh

Den Hoogl Ed Gestr Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim van Curaçao
en Onderh. Eilanden.
L/3 26 26.

135

N° 54.
Ontvangen den 4 Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub. N° B.
folio 79 boeks
N° 6

Rec.d 4 Mey 1829

136

Bonaire den 2 April 1829

N° 34

Tryman

Onder geleide deze neem ik de vrijheid uw Hoogl.
Gestr. te doen toekomen aanvraag en duplo van diverse
benoodigheden ten behoeve den dienst.

Ik heb de eer met achting te zijn
Uw Hoogl.Gestr. Dw. Dienaar
De Kommandeur dezer Eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogl.Ed.Gestr. Heer
Mr. I. J. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim van Curaçao
& onderhoorige Eilanden residerende
te Curaçao
&c. &c. &c.

Bonaire den 3 Octr 1829

No 14

Deze geleide dient [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Ik heb de eer met achting te zijn
UWelEdgestr. Dienaar
De Kommandeur van Bonaire

J. van [illegible]

Den WelEdelGestrengen
Mr. J. Rammelman Elsevier
Directeur [illegible]
& [illegible] [illegible] [illegible]
te
Curaçao

N° 55.
Ontvangen den 4 Mei 1829.
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lᵃ B.
folio 73 boek
N° 6.

138

Aanvraag

Voor diverse benoodigheden ten behoeve dit Eiland.

500 Schepels mais
50 Schoppen
100 Zeildoeksche Zakken

Bonaire den 2ᵉ Mei 1829
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

139

Aanvraag

Voor diverse benoodigheden ten behoeve dit Eiland

500 Schepels maïs

50 Schoppen

100 Zeildoeksche Zakken

Bonaire den 2e Mei 1829

De Kommandeur dezes Eilands

Claas Schotborgh

Recd 8 May 1829 140 2

Aruba den 5de Mei 1829

J No 2/10
Bylage Niet

No. 18.

Ter voldoening aan Uw hoog Edel Gestr dispositie ~~dd~~ 26e Maart j.l. Lo J No. 210/6 heb ik de eer Uw hoog Edel Gestr hiernevens over te leggen eene lijst der aanvragen voor Concessie ter goudwinning op dit eiland.–

De bedoelde lijst bevat de namen der aanvragers voor Concessie het getal der door ieder aangevraagde percelen en de ligplaatzen welke dezelve zijn toegevallen door de loting welke op den 23ste April j.l. alhier heeft plaats gehad.–

Na de loting zijn nog eenige percelen aangevraagd en toegewezen welke mede op voorengemelde lijst

Den Hoog Edelen Gestr Heer
Directeur ad-interim over de
Kolonie Curaçao, Bonaire &
Aruba & & &

lijst zijn aangeteekend.-
Daar de belanghebbenden voor
de aangevraagde en toegevallene
percelen de bepaalde betaling
gedaan hebben, zoo heb ik hen
onder nadere goedkeuring van
Uw hoog Edel Gestr veroorloofd
met hunne werkzaamheden onder
de bereids door Uw hoog Edel
gestr gemaakte bepalingen een
aanvang te maken.-

Uit de meergenoemde lijst zal
Uw hoog Edel Gestr gelieven te
ontwaren dat er slechts drie
honderd & twintig percelen gronds
van het gouddistrict besteed
zijn en dat er daarvoor door
mij ontvangen is eene Som van
vier duizend en acht honderd
guldens (ƒ4800/) dewelke in
de kas dezes eilands is gestort.-

Daar er geene andere gelden
in de kas alhier voorhanden zijn
zoo zal ik onder Uw hoog Edel Gestr
welnemen van de vorenbedoelde
gelden moeten gebruik maken om
de kosten ter behoeve der vrije
goudwinning als mede het goud
dat mogt worden aangebragt
daaruit te betalen.-

Uit aanmerking dat er slechts
weinig percelen der goudplaatzen
besteed zijn, heb ik het raadzaam
geoordeeld met de in dienst-
stelling van personen tot assisten-
ten van den door Uw hoog Edel
Gestr benoemden opzigter over de
vrije goudwinning te wachten
tot dat Uw hoog Edel Gestr nader
besluit daaromtrent aan mij
zal zijn kenbaar gemaakt.-

Er zijn na het afsluiten der
veelgemelde lijst nog eenige per-
celen gronds ter goudwinning
aangevraagd waaromtrent ik

aan

aan Uw Hoog Edel Gestr het
vereischte berigt zal inzenden
zoodra de betaling zal hebben
plaats gehad en de ligplaatsen
derzelve zullen zijn bekend
gemaakt.—

Ik heb de eer met verschuldig-
-den eerbied te zijn

De Kaps belast met het
bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

N° 56.
Ontvangen den 8 Mei
1829
van den Kommandant
van het eiland Aruba
Gravenhorst
Lias? Sub Lett. Lt
folio 52 lett.
N° 6.

142

Namen der Concessie-houders	getal der percelen	door de concessie houders betaald	Ligplaatsen der Perceelen
G. Teubner	4.	ƒ 60.	Beneden Ari Kok
W. van der Biest	4.	„ 60.	„
B. Suares	4.	„ 60.	„
W. Specht	4.	„ 60.	„
Simon Wever	4.	„ 60.	„
Jose Barot	4.	„ 60.	„
Joh. Eml. Eman	4.	„ 60.	Lembedor
Cohen Henriques	4.	„ 60.	Welvaart
Joh. P. Evertsz	8.	„ 120.	„
Jacob Moreno	12.	„ 180.	„
G. Striddels	8.	„ 120.	„
Raven	4.	„ 60.	„
Jeo. Jesurun	4.	„ 60.	„
Adel Emonets	4.	„ 60.	„
J. M. Tromp	4.	„ 60.	„
C. P. Kock	4.	„ 60.	„
J. Quant	4.	„ 60.	„
C. La Clé	4.	„ 60.	„
Dew. Swijnsberg	4.	„ 60.	„
Fr. Yzausquin	2.	„ 30.	„
G. Ruis	4.	„ 60.	„
Jossje Henriques	4.	„ 60	Caliente
A. G. Paesch	4.	„ 60.	Frio
M. de M. Henriques	4.	„ 60.	Fluit
J. H. G. Eman	4.	„ 60.	„
J. M. Tenzo	16.	„ 240.	„
Plaats	4.	„ 60.	„
Dirk Paesch	4.	„ 60.	„
Frans Croes	4.	„ 60.	„
L. Ruber	4.	„ 60.	„
Jan Croes B. Z.	4.	„ 60.	„
J. Henriques	4.	„ 60.	„
transportere	154	ƒ 2310	

Namen der Concessie-houders	Getal der Perceelen	Voor de Concessie Swaere Pataats	Ligplaatsen der Perceelen
G. Transport	154	ƒ 2310	
G. Quant	4	60.	Fluit
A. Solagnier	4	60	„
Delvaille & Correa	4	60	„
S. Quant	4	60.	„
Jacob Dirks Mz	1	15	
A. Rois Mendes	1	15	
G. Ruis	4	60	Vacolana
Vᵉ Penzo & Cᵒ	4	60	
Wedᵉ Jan Poppe	4	60.	„
Ragje Ras	4.	60.	„
H. B. Christiaan	4.	60.	„
N. L. Guijot	4.	60	„
J. Croes Jr	4.	60	„
Joh. Bockhout	4.	60.	„
Juan Reijes	4	60.	„
A. Oduber	4.	60.	Cachunti
J. Delvalle	4	60.	„
Jan Semerel	4.	60.	„
N. Croes	4	60.	„
G. Ras	4	60.	„
J. & Hᵉ Croes	4.	60.	„
J. W. Penzo	8.	120	Kleine Fluit
Louis Emonet	4.	60	„
M. Evertsz	4.	60.	Pan Blanco
B. Solagnier	4	60.	„
Pᵉ Vrolijk	4.	60.	„
S. Gomes	4	60	„
Paesch	4	60	„
Daniel & Jacᵒ Oduber	4.	60.	„
Transportere	268	ƒ 4020	

Namen der Concessie-houders	Getal der Perceelen	Voor de Concessie Swaere Pataats	Ligplaatsen der Perceelen
Transport	268	ƒ 4020	
J. H. Henriques	4.	60.	Boven Ari Kok
Pᵒ Alves	4	60.	„
J. E. Paesch	4.	60.	„
J. G. Croes	4.	60.	„
M. M. Correa	4.	60.	Boca Tico
B. Bockhout	4	60.	„
Jeo Henriques	4.	60.	Hadicorari
Pedro Silvestre	4	60	„
Jᵒ Moreno	8	120.	„
J. van der Biest	8	120.	„
G. Striddels	2	30.	„
J. H. G. Eman	2	30.	„
Totaal	320	ƒ 4800	

Aruba den 30ᵗᵉ April 1829.
De Kaptⁿ belast met het bestuur van Aruba
J. J. W. Gravenhorst

142

144

Rec'd 8 May 1829
hierover nader te spreken

Aruba den 4^e Mei 1829

No. 19

Op uw hoog Edel Gestr dispo-
sitie van den 29 April j.l. L^a J N° 284/18
geleidende een extract uit het Jour-
naal van den Commissaris van Policie
belast met het publieke Ministerie
handelende over de golet Anna
dewelke op dit eiland door Jayme
Marques aan Jan H^m Eman inge-
zeten dezes eilands is verkocht, heb
ik de eer te berigten. –

Dat de voorengenoemde golet op
den 13^e April ll. deze haven onder
Columbiaansche vlag is binnen geval-
len. –

Dat dezelf schipper Jayme
Marques zich daarop bij mij ver-
voegd & overgelegd heeft een Colum-

Den Hoog Edelen Gestr Heere
Directeur ad interim over de
Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba

&c &c &c

145

biaansche Zee-pas & monsterrol door het bestuur van St. Martha aan hem verleend om met de meer-gemelde golet te varen naar Puerto Cavello en te kennen heeft gegeven door zwaar weer genoodzaakt te zijn geweest alhier binnen te loopen.-

Dat op den 21ste April daaraanvol-gende aan mij ter registratie is overge-legd een onderhandsch transport waar-bij genoemde Jayme Marques verklaar-de al het regt van eigendom op veelgemeld vaartuig te hebben over-gedragen aan Jan Hend. Raven ingezeten dezes eilands.-

Dat Jan Hk. Raven daarop voor mij den eed in de hoedanigheden van Eigenaar en Schipper van het vaartuig heeft afgelegd en Cautie heeft gesteld waarna ik hem een zeepas heb afgegeven om het be-doelde vaartuig ter bekoming van Ned. Zeepapieren onder de Ned. vlag te voeren naar Curaçao.-

Dat het my onbekend is dat Jayme Marques voor gemaakte schulden alhier is gearresteerd geworden.-

Dat de verklaring van Jayme Marques dat hy zich bij mij zoude hebben vervoegd & gevraagd of hy het vaartuig verkoopen mogte onwaar is, hebbende ik hem sedert de eerste dag zijner aankomst alhier niet gesproken.-

Dat ik echter de bevoegdheid om het vaartuig te vervreemden in hem heb verondersteld toen men mij het onderhandsch transport aanbood hetwelk ik, daar zich niemand daartegen party stelde, ter goeder trouw heb geregistreerd.-

Het extract Journaal van den Heer Commissaris van Policie belast met het publieke ministerie

heb

heb ik de eer hierin te sluiten
en met eerbied te teekenen. –

De Kap. belast met het
bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

N° 57
Ontvangen den 23 Mei
1829
van de Kommandant
van het eiland Aruba
Gravenhorst
Reg. Sub lett
Bliesdaek

146

Extract uit het Journaal
gehouden door den Commis
saris van Policie belast
met het Publiek Minis-
terie. –

1829 N° 232.

Maandag 27 April Compareerde voor ons, de personen van John White & Henry Hillman en maakten aan ons bekend dat het vaartuig hetwelk heden morgen onder Nederlandsche vlag van Aruba alhier is aangekomen en gevoerd wordt door zekeren Jan Hend^k. Raven die zich als eigenaar en schipper van hetzelve uitgeeft geen Nederlandsch eigendom kan zyn of bevoegdheid kan hebben om de Nederlandsche vlag te voeren, daar hetzelve ongeveer drie maanden geleden op de Oosthoek van Cuba door de Columbiaansche kaper Conquistadora gevoerd door Bernard Ferrero is genomen geworden en dat de prijsmeester Jayme Marques op den volgenden dag na hare neming met hetzelve weggeloopen is, dat er geene condemnatie gevallen is waardoor hetzelve als goede prijs is verklaard geworden en dat mitsdien geen verkoop daarvan door wien het ook zy heeft kunnen plaats hebben. –

Van

Van deze verklaring in tegenwoordigheid der beide Comparanten aan den Hoogld. Gestr. Heer Directeur kennis gegeven, die ons autoriseerde het vaartuig onder surveillance te nemen en voor het gedeelte der lading dat reeds ontscheept is door den Consignataris P. Craneveldt eene verklaring te doen geven, dat hij, wanneer vereischt mogt worden, hetzelve zal uitkeeren aan de zoodanigen die daartoe geregtigd zullen bevonden worden; voorts de zaak te onderzoeken en Zijn HoogEdel Gestr. daarvan te rapporteren.—

De dokumenten betreffende het boven gemeld vaartuig door den Kommandant van Aruba aan Zijn Hoogld. Gestr. ingezonden geëxamineerd, bleek daar uit aan ons dat hetzelve op voorzegd Eiland door zekeren Jayme Marques aan J. H. Raven ingezeten aldaar is verkocht en behoorlijk getransporteerd geworden, dat L. Raven in de hoedanigheden van eigenaar en Schipper den eed voor de bevoegde autoriteit heeft afgelegd en de vereischte cautien gegeven en naar deze plaats gekomen is met oogmerk om Nederlandsche papieren voor hetzelve vaartuig te erlangen. Geene dokumenten waaruit

waaruit van des verkoopers bevoegdheid tot de vervreemding van het bedoeld vaartuig consteerde daar bij hebbende aangetroffen, hebben wij den tegenwoordigen eigenaar daarover gesproken, die ons eenige spaansche papieren daarop ter hand stelde; niet bedreven in de Spaansche taal hebben wij dezelve door den Gouvernements Translateur & Interpreteur M. Ricardo doen examineren dewelke na lecture derzelve aan ons berigtte dat Jayme Marques hetzelve vaartuig toen genaamd el Glorioso Cubano als Spaansche prijs, genomen door de Columbiaansche Commissievaarder la Conquistadora gekommandeerd door Bernardo Ferrero te Santa Marta in de maand February ll. heeft opgebragt alwaar hij met toestemming der bevoegde autoriteiten een gedeelte der lading heeft verkocht en van daar op last derzelve verzeild is naar Porto Cabello alwaar er een Geregtshof dat over prijzen jugeert gevonden wordt, dat het echter niet blijkt dat hij die plaats bereikt heeft of dat het vaartuig ergens als wettige prijs is gecondemneerd geworden.—

№ 233.

Woensdag 29. April — Jayme Marques op onze requisitie voor ons gecompareerd verklaarde het

het

het volgende. —

Dat hy zich als eerste luitenant aan boord van de Conquistadora Columbiaansche kaper bevond, dat op den 27e januarij ll zy eene spaansche golet in het gezicht kregen en er jagt op maakten, dat dezelve niet kunnende ontkomen op strand liep, dat hy door den kapitein Bernardo Ferrers die de voormelde kaper kommandeerde last kreeg om de golet met eene sloep te gaan nemen

Dat hy aan dien last voldaan heeft en de golet vlot gemaakt heeft, dat hy door slecht weder van de kaper afraakte en te vergeefsch gedurende 14 dagen naar dezelve gewacht en gezocht heeft. dat hy eindelyk besloot hoewel geene scheepspapieren hoegenaamd by zich hebbende naar Santa Martha te stevenen. dat hy aldaar gekomen uit dien hoofde met veele zwarigheden te kampen heeft gehad en men hem eindelijk veroorloofde een gedeelte der lading van de golet te verkoopen om in de noodzakelyke uitgaven te voorzien & hem gelastte van daar naar Porto Cabello te verzeilen alwaar het Geregtshof over pryzen resideert, dat hy laatstgemelde plaats door tegenwerking van stroom en door stormweder

der

der niet heeft kunnen bereiken, en besluiten moest te Aruba binnenteloopen om zich provisie aanteschaffen, dat hy zulks gedaan heeft doch willende vertrekken om naar de plaats zyner bestemming te gaan, een ingezeten van Aruba hem uithoofde van schulden door de aanschaffing van provisie gemaakt heeft gearresteerd. dat hij zich toen by den Kommandant heeft vervoegd met de papieren hier door hem geexhibeerd en gevraagd of hy het vaartuig tot de betaling der schulden voor de equipage gemaakt zoude kunnen verkoopen, dat de Kommandant na inzage derzelve stukken hem gezegd heeft dat hy hetzelve verkoopen konde. —

Voor extract conform

Mr [illegible]

N:o 16. Rec'd 9 May 1829 180

Aruba den 15:e April 1829.

N:o 212

Ik heb de eer ter kennisse van Uw Hoog Edel Gestr: te brengen dat er op verzoek van den eigenaar een gedeelte der gesal-veerde goederen van de alhier gestrande Ned:e Golet Anna Catharina Sch:r W:m Lazare (: waarvan eene Nota hieringesloten aan Uw Hoog Edel Gestre wordt overgelegd:) inge-scheept is aan boord de Ned:e Golet Josephina Schipper Jacobus Tromp, ten einde naar Curaçao te worden overgevoerd.

De alhier overig geblevene gesalveerde goederen der bedoelde Golet zullen onder Uw Hoog Edel Gestr: nader approbatie alhier opgeveild, & het strandregt van het zuiver bedrag daarvoor ingevorderd worden.

Ik heb de eer te zijn
De Kap:n belast met het Bestuur van Aruba.

J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edele Gestrenge Heer
Directeur ad-int:s over de
Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

N° 58.
Ontvangen den 9 Mei 1829
van de kommandant van het
eiland Aruba Graavenhorst
Geregt: Sub Lᵗ A.
folio 52 boeke.
N° 6

Bylegnr. 152

N° 11

Nota

Van een gedeelte der geslavreerde goederen van de alhier gestrande goleт gen.ᵈ Anna Catharina, Schipper Wᵐ Lazore, dewelke geschcept zyn aan boord de Nedˢ. Golet genᵈ Josephine gevoerd door Schipper Jacobus Tromp om te worden overgevoerd naar Curaçao –

2 Legge Twee Gaffels.
2 „ Twee Stengen.
2 „ Twee Pompen.
1 „ Een Nachthuis.
2 „ Twee Kompassen.
1 „ Een Kraskiet
3 „ Drie Ankers
1 „ Een Kabel
1 „ Een Spaansche Kabel
De Complecte Wanten & Stagen
Eenige Vallen & Blokken
5 Legge Vijf Beugels
1 „ Een Marteenzeil
1 „ Een Groot Zeil
1 „ Een Fok
1 „ Een Kleinfok
1 „ Een Breefok
1 „ Een Zonne Tent
1 „ Een Kyker
1 „ Een Laag.

Aruba den 16ᵉ April 1829.
De Kapᵗⁿ Kommandᵗ van Aruba
J. L. W. Graavenhorst

Rec. d. 10 Mey 1829 153

N° 35 Bonaire den 9 Mei 1829

N° 315 Bijlage ...

Ik heb de eer uw. HoogEdGestr bij deze kennis te geven dat ik tengevolge verzoek van Z. E. den vice admiraal Fleeming van dato 3 dezer met de golet Mary schipper Fk van Grieken afzend het volgende, waarvan recu hierin is ingesloten; benevens declaratie van kosten gedaan ter transporteeren derzelve aan de lading plaats.—

Voorts neem ik de vrijheid hierin te sluiten een tweede afgaaf van het geen ik ten behoeve de Schepelingen van het engelsche fregat Barham heb afgegeven.—

Ik heb de eer met achting te zijn
Uw HoogEdGestr dw Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur &c van Curacao &
Onderh Eilanden
&c. &c. &c.

184

No. 59.
Ontvangen den 10e Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregs Sub Lo B
folio 79 boek
No. 6

155

Ontvangen van den welEd. Heer Claas J. Schotborgh, Kommandeur des eilands Bonaire
Een en dertig Rolspaarden, Een honderd twee en twintig wielen, vijf en dertig yzeren bouten, acht en veertig keggen en een Zeil; toebehoorende aan het engelsch Fregat van oorlog Barham. —

Bonaire den 8e Mei 1829.

De schipper van de nedl. goulet Mary.
W.F. van Grieken

156

N.o 36. Rec.d 10 May 1829 Bonaire den 9 Mei 1829

Zie antwoord [illegible]

Ik heb de eer ter kennis van UwHoogEdGestr te brengen dat ik op den 4e begonnen heb met de slaven weder het zout van de oude pan te garen, en dat op heden reeds van de nieuwe pan door de vrije lieden 3880 vaten in ontvang zijn genomen. —

Het door de slaven dezen week uit de oude pan verzameld, is nog niet op de hoopen gebragt, vermits gedeelte van dezelve gebruikt moeten worden om de Rolpaarden van het engelsche fregat Barham naar de lading plaats te transporteeren, zoo als UwHoogEd Gestr uit de declaratie in de missive N.o 35 zal zien. —

Heden zal, de in voorhanden zijnde, groot mais ver-deeld worden, voor randsoen aan de slaven van een week; aldus ben ik zoo vrij UwHoogEd Gestr te verzoeken om te willen bevelen, dat ten spoedigste de aange-vraagde 500 Schepels opgezonden worden, aange-zien ik dezelve niet alleen benoodigd heb, voor de slaven maar voor een 180 tal ingezetenen dewelk aan de nieuwe pan arbeiden en als ook de sub-sidie x zakken. —

Ik.

Ik heb de eer mij met alle achting te noemen.

UwHoogEdGestr Dw Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

Den WelHoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur a.i. van Curaçao &
Onderhoorige Eilanden
&c &c &c.

№ 60
Ontvangen den 10 Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Litt B.
folio 79 boek
№ 6.

№ 37. Recd 10 May 1829 168
Bonaire den 9 Mei 1829

Ingevolge mondelingsche aanzegging des 1e Opzigter alhier zend ik hiermede af met schr. F. van Grieken een ton Brazilie hout bedragende 704 Stuks.—

Ik heb de eer met achting te zijn.—

UwelHoogEdGestr DW Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

Den WelHoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim van Curaçao
& onderhoorige Eilanden.—
&c &c &c.

159

N° 61.
Ontvangen den 10 Mei 1829.
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 77 bak
N. 6.

160

N. 38. Rec. 12 Mey 1829

Bonaire den 12 Mei 1829

Ik heb de eer ter kennis van UwHoogEdGestr te brengen dat ik met Schr. John Fisher voe„ „rende de am. brik Panthea verkogt heb onge„ „veer 2000 vaten zout van de nieuwe pan tegen f ct. 35 het vat en ben sedert gister bezig het „zelve intescheepen en zal zodra dat de gem. brik geladen is UwHoogEdGestr met het afgeleverd getal vaten bekend te maken.—

Ik heb de eer met achting te zijn
UwHoogEdGestr Dw. Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr. Raymond van Uytrecht
Directeur ad interim van Curacao
& onderhoorige Eilanden.—
&c &c &c.

№ 62.
Ontvangen den 12 Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 79 boek
AC.

Rec'd 15 May 1829

No 39

168

Bonaire den 12 Mei 1829.

Na voorafs bekend te hebben de ontvangst van Uwe Hoog Ed. Gestr. zeer geëerde missive van den 4e dezer No 9/13 en de dispositie van den 6e No 301/14 Lo D. op heden om 12 uuren 's middags ontvangen, heb ik de eer op de voorm: missive No 9/13 te antwoorden. —

Dat het zout aan P. Danies van de nieuwe pan afgeleverd, zoo als Uwe Hoog Ed. Gestr. vermoed had, het geval werkelyk is, vermits aldaar geen oude zout voorhanden was, en heb zulks gedaan om reden dat de Haven zich door aan de nieuwe pan bevind, en ook dat dit kooper de voorkeur aan dat zout gaf; deze laatste reden was tevens de oorzaak dat ik aan Schr. Fischer ingevolge myne kennisgeving onder No 38 dit zout heb verkogt; ver-meenende dat het een was, welk zout ook gerealiseerd word, echter by voorkomen verkoop van dit artikel

dat ik my naar het Uw HoogEdGestr. wil gedragen

Ik zoude by ontvangst der meergemelde missive onder No 9/13 gestaakt hebben aan voornd Schipper Fischer het betaalde weer af te leveren; maar inziende dat ik daar verpligt wordende zyn, de prys ook te verlagen ingevolge dispositie van den Edelen Dr. J. No 344. heb ik onder goedkeuring van Uw HoogEdGestr. deze aflevering ingevolge accoord laten geschieden, maar alle waarschynlykheid kom ik met het inschepen dezer lading morgen klaar, en zal per de golet Gysbertha Uw HoogEdGestr. met de hoeveelheid afgeleverde zouten bekend maken.

Ik heb met alle achting de eer te zyn. —

Uw HoogEdGestr.
DWDienaar
De Kommandeur deezer eilands
Klaas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier Jr.
Directeur a.i.
van Curaçao en onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

N° 63.

Ontvangen den 15 Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub L B.
folio Z.J. boek
N° 6.–

164

Recd 15 Mey 18..

N° 40.

Bonaire den 15 Mei 1829

Ik neem de vryheid aan UwHoogEdGestr te doen geworden een aanvraag in duplo voor dertig gallon rum, deze artikel heb ik thans dagelyks benoodigd vermits de slaven aan de zoutpan werken.–

Ik heb de eer te zyn.–

UwHoogEdGestr Dw. Dienaar
De Kommandeur dezer Eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad-interim van
Curaçao & onderhoorige
Eilanden.–

&c &c &c

N° 20

Ontvangen den 18 Mei 1829

van den Kommandeur van Bonaire

[illegible]

[illegible]

N° 6

165

N° 6a.
Ontvangen den 15 Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Lit B.
folio 73. boek
N° 6.

166

Aanvraag
Voor diverse benoodigheden ten behoeve den dienst
30 Gallon rum.—

Bonaire den 15 Mei 1829
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

167

Aanvraag

voor diverse benoodigheden ten behoeve den dienst

30 Gallon rum.—

Bonaire den 15 Mei 1829

De Kommandeur dezes Eilands

Klaas Schotborgh

Recd 17 May 1829   168

N°. 21.

Aruba den 12e. Mei 1829.

Ik heb de eer ter kennisse van
Uw. Hoog Edel Gestr. te brengen dat de
District meester van het 2e. district dezes
eilands de Heer Pieter Lampe op den 21e.
April ll. alhier is overleden.–
hebbende ik onder Uw Hoog Edel Gestr.
nadere goedkeuring in zijne plaats tot
district meester van het gemelde district
aangesteld den Heer Hendrik Lampe.–
Met verschuldigde eerbied heb ik de
Eer te zijn.–

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba
J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edele Gestrenge Heer
Directeur ad interim over de
Kolonie Curaçao, Bonaire en Aruba
&c. &c. &c.

169

No. 26

Aruba den 12 Nov. 1829

Ik heb de eer de ontvangst van UwelEdelGestr. [illegible]

[illegible] Meester van het 2e Bataillon [illegible]

[illegible] Lampe op den [illegible]

April [illegible] alhier is overleden [illegible]

hebben [illegible]

[illegible] zyn [illegible]

Bataillons Meester van het gemelde [illegible]

[illegible] Lampe

[illegible]

[illegible]

De Kapt. [illegible]

[illegible] Aruba

[illegible] (signature)

Aan

[illegible]

[illegible]

[illegible] Aruba

[illegible]

N° 65
Ontvangen den 17 Mei 1829
van de Kommandant van
het eiland Aruba Gravenhorst
Geregd Lub Lt. A.
folio 52 boek
N° 6.

N° 22.

Recd 17 May 1829

190

Aruba den 12e Mei 1829.

Ondergeleide dezes gelieve uw
Hoog Edel Gestrenge te ontvangen
mijne aanvraag van heden N° 2.-
Waaraan ik de eer heb mij te refe,
reeren.-

De Kaps. belast met het
Bestuur van Aruba

J. F. H. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edel Gestr. Heer
Directeur Adinterim over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

№ 66.
Ontvangen den 17. Mei 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van Aruba
Geregd Sub Lra A.
folio 52 boek
№ 6.

Recd. 17 May 1829

172

Bonaire den 15 Mei 1829

Ter antwoord

Ik heb de eer bij deze ter kennis van UwHoogEd Gestr te brengen dat ik heden met het inschepen van de amr brik Aethea gevoerd door J. Fischer klaar gekomen ben, en dat het getal vaten zout aan zijnd verkocht 1550 bedragd tegen ƒ1.35 het vat; hebbende ik op dezen verkoop aan den Schipper verleend een vaten op ieder honderd vaten.— —

Ik heb de eer met achting te zijn.—

Uw HoogEd Gestrengen
dw. Dienaar
De Kommandeur dezes Eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEd Gestr Heer
Mr. Kamtelman Elsevier
Directeur ad interim van
Curaçao & onderhoorige
Eilanden.—
&c &c &c

[illegible] den 15 Oct 1829

Ik heb de eer bij deze te [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 1500 [illegible] 183 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Isaac Schotborgh [illegible]

Den [illegible] Heer
Mr. [illegible] Heer
Directeur en Raden van
Curaçao & onderhoorige
Eilanden.

N° 67
Ontvangen den 17 Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 79 boek
N° 6.

174

N° 43. Rec: 5, 23 Mey 1829

Kinkon Bonaire den 22 Mei 1829.

Ingevolge autorisatie van den Boekhouder Contr ~~dd~~ 15 dezer N° 46. heb ik aan boord van de neêrl. golet Mary Schipper F. van Grieken 1010 Schepels kalk uit de kalk oven van Klein bonaire geladen voor Gouvernements rekening —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoogl Gestr Heer
D W Dienaar
De Kommandeur dezer eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogl Gestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao en onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

175

N° 68.
Ontvangen den 24 Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lra B
folio 21 boek
N° 6.

Recd 28 May 1829

176

N° 44.

Slagbaay Bonaire den 23 Mei 1829

Ik heb de eer ter kennis van Uwe Hoogwelg:
te brengen dat ik tegens Kontante betaling de
volgende Hoornbeesten heb verkogt zaijgelende —

acht Volwassen ossen Bullen (tewaten)	à ƒ 50	ƒ 400 —
drie idem Koeijen	„ 40	„ 120 —
drie halfwassen hoornvee	25	„ 75 —
		ƒ 595 —

Waarmede ik my met achting noeme. —

Uwe Hoogwelgeb.
DW Dienaar
De Kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

Den Hoogwelgeb: Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao onderhorige
eilande

H. O. W. H. —

177

N° 69.
Ontvangen den 24 Mei 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub L° B.
Folio 79 boekf
N° 6.

Rec d. 29 May 1829 178

Bonaire den 16 Mei 1829

N° 12

In antwoord op UweHoogEdGestr. geëerde missive, gedagteekend den 11 dezer N° 10/75 omtrent Uwe HoogEdGestr. aanmerking gedaan dat vooral thans dat de gelegenheden herwaarts niet geregeld zijn, men bij tijds de aanvragen voor mais moet doen, ten einde steeds eenen genoegzamen voorraad te hebben, en dat UweHoogEdGestr niet kan begrijpen tot wat einde ik de mais voor de ingezetenen die aan de nieuwe pan arbeiden zoude benoodigd hebben, vermits de ingezetenen die voor het Landswerken geen rantsoen maar wel beloning met geld moeten genieten; heb ik de eer daarop te berigten:

1. Dat ik gaarne alhier in deze tegenwoordige gesteldheid van dit Eiland een voorraad van mais zoude willen hebben van ten minste drie maanden Consumtie, maar van zoude ik niet weten waar ik dezelve zal bergen aangezien het magazijn in het fort ter bewaring van mais hoogstens 500 Schepels kan inhouden; en

179

en daarkomt er by dat wanneer gedorst of gepeld
mais lang in het magazijn blijf leggen men
een groot verlies daarop ondervind hetwelk ik
niet dan met groote huiverigheid zoude moeten
afschrijven te meer dat de meting van mais te
Curaçao zoo schrappies geschied dat ja zelfs als dit ar-
tikel alhier overgemeten wordt de schipper die
dezelve brengt niet wil toelaten dat de schepel
van de plaats alwaar het word ingevuld ver-
schuifd wordt. —

2° Dat de mais die ik voor de ingezetenen, dewelke
van de nieuwe pan wekeren benoodigd heb niet is om
aan hun zonder zittelen maar om hun daar-
mede te gemoet te komen zijnde alhier geen
graan mais bij de particulieren te bekomen en zijn
tegen betaling van de aankoopprijs op rekening
van hun arbeids loon naar het 30 art.
mijner Instructie. —

Ik heb de eer met hoogachting te zijn

Uw Hoog Edel Gestr. Dw. Dienaar
Det Kommandeur dezer Eilands

Claas Schotborgh

Den Hoog Edel Gestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim van
Curaçao & onderh. Eilanden

&c. &c. &c. —

N° 70.
Ontvangen den 24 Mei 1824
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 71 boek
N° 6

Recd 28 May 1829 180

N° 23

Aruba den 24e Mei 1829.

Deze is strekkende om voorloopig ter kennisse van Uw Hoog Edel Gestr. te brengen dat zekere Samboosche neger genaamd Gerard Slaaf van wijlen Pieter Lampe op suspicion is gevangen genomen & tot Confessie is gekomen dat hij zijn evengemelde meester die ~~voor~~ als te zijn verdronken was opgegeven, heeft vermoord.—

Met het eerste Neds Vaartuig dat van hier naar Curaçao vertrekken mogt zal ik onder Uw. Hoog Ed. Gestr. welnemen de bedoelde neger met de bewijsstukken van de door hem gepleegde misdaad opzenden om te worden Gejugeerd.—

Ik heb de eer met Respect te zijn

De Kap. belast met het Bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Aan

Den Hoog Edelen Gestrengen Heer Directeur Administrateur over de Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba

&c. &c. &c.

181

N° 23

Aruba [illegible] Mei 18[illegible]

Deze is strekkende om [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

met het [illegible] M.P. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ik heb de eer met [illegible] te zijn

[illegible] [illegible] met het

[illegible] [illegible]

[illegible]

Aan

[illegible]

[illegible]

Curaçao, Bonaire en Aruba

[illegible]

N° 21.
Ontvangen den 28 Mei 1829.
van de Kommandant van het
eiland Aruba Gravenhorst
Geregd Sub Lt A.
folio 52 back
N° 6.

Rec'd 30 May 1829

N° 24.

182

Aruba den 25e Mei 1829.

Deze is strekkende ten geleide van de volgende Verantwoording-stukken over het eerste kwartaal dezes jaars, te weten:

1° Journaal mijner ambts Verrigtingen met de bijlage daartoe behoorende.

2° Naamlijst der Ambtenaren.

3° Een staat der Beestialen.

4° Een staat der Magazijnen

5° De Verantwoording van het Vivres Magazijn.

6° Rekening & Verantwoording van den Ontvanger met de bijlagen.

7° Lijsten van aangekomene & Vertrokkene Vaartuigen & Passagiers.

8° Register van Geborenen & Gestorvenen

9° Lijst van de overledene burgerlijke & Militaire persoonen & beambten geboren in de Nederlanden.-

10° Verantwoording der Hemen Pad.

Ik heb de eer met Respect te zijn

De Kapn belast met het
Bestuur van Aruba

J. H. W. Gravenhorst

Aan

Den HoogEdele Gestrenge Heer
Directeur ad interim over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

183

[illegible] 18[illegible]

Ik heb de eer [illegible] de volgende Verantwoordingstukken over het [illegible] toe te zenden.

1° Staat van den [illegible] met de bijlagen [illegible]
2° Staat van [illegible]
3° De staat van [illegible]
4° De staat van [illegible]
5° De Verantwoording van het [illegible]
6° [illegible] van den [illegible] met de bijlagen
7° [illegible]
8° Register van [illegible]
9° [illegible]
[illegible]

Ik heb de eer [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Aan
Den Hoog Edele Gestrenge Heer
Directeur der [illegible] van de Koloniën
[illegible]
[illegible]

No 72.

Ontvangen den 30 Mei 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van Aruba
Geregd Sub ~~Lo~~ C.
folio 52 boek
No 6.

Brieven van Bonaire
en Aruba
over
Juni 1829
N. 73 - N. 87

Rec. d 3 Juni 1829

184

N.º 20.

Aruba den 11e Mei 1829.

De persoon van Willem de Meij verlangende eenen Zeebrief voor een door hem alhier aangekocht Vaartuig te verkrijgen, heeft mij verzocht aan Uw hoog Edel Gestr. te doen toekomen de volgende stukken; te weten:

De Koopbrief van het Vaartuig
Actens van eed als Eigenaar & Schipper van het Vaartuig.
Borgtogten voor Eigenaar & Schipper &
de verouderde Zeebrief van het aangekocht Vaartuig.–

Ik heb aan den bovengemelde persoon van Willem de Meij, een Zee-pas afgegeven om als Schipper het bedoelde Vaartuig onder de Ned.e Vlag te voeren naar Curaçao, ten einde aldaar de door hem begeerde Zeebrief te erlangen.–

Ik heb de eer met Respect te zijn

De Kapt. belast met het
Bestuur van Aruba

J. J. D. Gravenhorst

Aan
den HoogEdele Gestrenge Heer
Directeur Admint. over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
HEe HGe Hre

No 73.
Ontvangen den 3 Juny 1829
van de Kapitein belast met
het bestuur van aruba
Geregd Sub Lo A.
folio 52 boek
No 6.

Rec. 6 juny 1829 | 186

No: 25.

Aruba den 3e. Juny 1829.

Deze is strekkende om ter kennisse van Uw Hoog Edel Gestrenge te brengen dat de Sambosche neger Gerard, gemeld in mijne Missive van den 24e. Meij ll: No: 23 aan uw Hoog Ed: Gestr:, op heden is ingescheept aan boord de Nederl: Bark gen: Drie Gebroeders Schipper Mans: Albertus om te worden overgevoerd naar Curaçao, hebbende de Schipper van bedoelde bark last ontvangen om bij zijne aankomst op Curaçao de gedetineerde aan boord te houden tot dat dezelve van wegen het Gouvernement zal zijn afgeeischt.–

De bewijsstukken der door de bedoelde Sambosche neger gedane Confessie van gepleegde moord, heb ik de eer ~~om~~ onder geleide dezer aan Uw Hoog Ed: Gestr: te doen toekomen, zijnde dezelve een extract uit mijn Journaal & Kopij Notulen van het Vrede-geregt & daaraan geannexeerde interrogatorium.–

Ik

Aan
Den Hoog Edelen Gestrenge Heer
Directeur Generaal over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

Ik heb de eer met verschuldigde Res-
-pect te zijn.-

De Kapn belast met het
Bestuur van Aruba.-

J.H.W. Gravenhorst

N° 74.
Ontvangen den 6 Juny 1829
van de kommandant van het
eiland Aruba Gravenhorst
Geregd Sub Lr A.
folio 52 boek
N° 6.

N° 45. Rec'd 13 Juny 1829 | 188

Zout

Bonaire den 30sten Mei 1829.

Daar het zout in de nieuwe pan, door de opryzing des zee waters heel dun begint te worden, heb ik met het insamelen van het zelve voor eerst op-gehouden; en neem de vryheid by deze ter kennis van Uw Hoogl. Gestr: te brengen, dat de ingesamelde getal vaten beloopt; als volgd. —

Door de ingezetenen 7684 vaten waarvoor ik aan de be-langhebbende heb uitbetaald berekend tegens 22½ Centen het vat de Som van f 1728.90. —

Door de Slaven 200 vaten uitmakende te samen een getal van 7884 vaten. —

En daar naar alle waarschynlykheid, wanneer in 14 dagen niet regend, deze pan weder zout zetten zal, zoo versoek ik van Uw Hoogl. Gestr: te mogen informeeren of ik met het insamelen van hetzelve zal voortgaan. —

Ik heb de eer met achting my te noemen

Uw Hoogl. Gestrengen
D. Wdienaar
De Kommandeur deezer eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogl. Gestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderh: eilanden
&c. &c. &c.

N° 13.

Paramaribo den 30 Mei 1829

Daar het vast en de [illegible] door de opgaving der [illegible] heeft kunnen begroot te worden, heb ik met het zamenstellen van het zelve voor eene Dep: gehouden; en neem de vryheid by deze te [illegible] Uw Hoogedelgestrenge te berigten dat de ingezamelde noten bedroeg: als volgt: —

Door de ingezetenen 7834 noten, waarvan [illegible] Hoogduitsche [illegible] 525 [illegible] het bedrag van ƒ 1798.90. —

Door de slaven 200 noten [illegible] te zamen [illegible] zynde van 7834 noten. —

En daar aan alle [illegible] Portugeesche Joden [illegible] dezen niet [illegible] de [illegible] Uw Hoogedelgestrenge te mogen informeeren [illegible] het [illegible] nog [illegible] —

Ik heb de eer met achting my te noemen

Uw Hoogedelgestrenge
Dienaar
[illegible]

[signature]

Den Hoogedelgestrenge Heer
Mr. [illegible]
[illegible]
van [illegible]
[illegible]

189

N° 75
Ontvangen den 13 Juny 1829
van den Commandeur van Bonaire
Geregd Sub Lᵃ B.
folio 77 boek
N° 6.

Recd. 13 Juny 1829

190

N° 48.

Bonaire den 30 Mei 1829

Onder geleide deses neem ik de vryheid Uw HoogEdGestr. te doen toekomen myne verantwoording Stukken over het 1ˢᵗᵉ kwartaal d. J.; de late inzending dezer Stukkens is veroorzaakt door de veel vuldige werkzaamheden die my dagelyks geduurig een week of zes op den hals gevallen zyn. —

Ik heb de eer met achting my te noemen. —

Uw HoogEdGestrengen
DWDienaar
De Kommandeur dezer eilandts

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao en onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

N° 76

Ontvangen den ~~21 January~~ 13 Juny 1829.

van de Kommandeur van Bonaire

Geregd Sub ~~Litt~~ B.

folio 79 [illegible]

~~N° 6~~

Rec'd, 13 juny 1829

192

N° 49

Bonaire den [illegible] Juny 1829

Ik heb de eer ter kennis van Uwe Hoogh Gestr. te brengen dat door de Heeren [illegible] pan 2000 vaten zout zyn ingezameld, namelyk 500 vaten by het eerste keer naar luid de missive des 1e opziener alhier dd 31 Maart ll 1829, en by de laatste op heden 1500 vaten. — En daar dese zoutpan in velen jaren zoo het my voorkomt niet in orde is gebragt of gehouden, ben ik thans bezig met de Slaven dezelve in eene behoorlyke orde te brengen, de reden dat dese pan geen genoegzame zout als voorheen thans oplevert is veroorzaakt door dit [illegible]; ik denk wel hieraan een groote zes weeken met de [illegible] te moeten [illegible], dat is te zeggen wanneer het niet [illegible] het [illegible] te wenschen is, vermits de beesten in het generaal vol sterven uit gebrek van [illegible] regen.

No 19

Waarmede ik my met achting noeme. —

Uw Hoogedelgestrengen

Dienaar

De Kommandeur deezer eilanden

Claas Schotborgh

Hun Hoog Edel Gestrengen

Mr. Rammelman Elsevier

Directeur ad interim

van Curaçao en onderhoorige eilanden

&c. &c. &c.

No 77
Ontvangen den 13 Juny 1829
van de Commandeur van Bonaire
Geregd Sub No 13.
Folio [illegible] boek
No 6.

Reced. 13 juny 1829

194

No 50.

Bonaire den 6. Juny 1829.

Ik neem de vryheid aan Uw Hoogl. Gestr: bij deze ter kennis te brengen, dat al de mais in het magazyn op de rincon op den 31.e Mei ll aan de Slaven is gedistribueerd voor randsoen; zoo dat er niets meer dan slechts zaad voor dit Jaar over is. —

Waarmede ik my met achting noeme. —

Uw Hoogl. Gestrenge
D.W. Dienaar
De Kommandeur dezer eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogl. Gestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur Ad interim
van Curaçao en onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

No. 58

Batavia den 6 Juny 18[illegible]

Ik neem de vryheid aan uw Hoogheid
by deze ter kennis te brengen, dat ik de maïs in het
magazyn op de [illegible] op den 30e Mei ll. aan de
Heeren [illegible] [illegible], zo dat er niets
meer dan slechts [illegible] over dat [illegible] is —
Waarmede ik my met achting noeme —

Uw Hoogheids [illegible]
J.H. [illegible]
De Commandant [illegible]

[illegible]

Den Hoog Edelen Heer
Mr. Commandeur van [illegible]
[illegible]
[illegible]
&c. &c. &c.

№ 77.
Ontvangen den 13 Juny 1829
van de Commandeur van Bonaire
Gereg^d Sub L^a B.
folio 79 boek
№ 6.

Rec^d 13 juny 1829

196

N° 51

Bonaire den 9^e Juny 1829.

Voorlopig breng ik ter kennis van UweHoog Ed^le
Gestr. dat op jl. zaterdag den 6^e deez om 4 ueren P.M.
alhier van de eilandjes d'avis is ten anker gekomen
de nederl. golet Lyzebettha Schr. J. J. de Wit, mede bren-
gende de vesschers boot van den heer C. Jelk ingezeten
alhier met de daarop gemonsterde negers met namen
Hernandus zijn slaaf en de neger Arnoldus benevens
de mulatte Jongen Jan Hendrik beide laatste slaven
van den heer Jelk's comm^s. meede deezer Jelk alhier
woonachtig; met het[illegible] zeggende dat deze negers
den 5^e gisteren terug by Schipper op de Klein Ile d'avis
ten anker gegaan, is aan boord zyn gekomen met een
jonge boot, kondschappende hem dat het reeds op
dien dag 15 dagen waren dat zy hun meester den
heer C. Jelk vermist hebben op laatst genoemd
eilandje; en dat zy terugk zy uitkwamen om deselve
optesporen hebben ontdekt zyn voetsporen tot
tegen eene baranka of rots leggende om het Z.O.
van

197

No. 32

van het uitvangen, en vandaar niets meer gezien hebben
noch niets van hun meester ontdekt, dan een werp
net uitgespreid om te drogen digt by hun kamp of
van hoe, dus dat zy vermoeden dat hun meester
de heer D. Sulk, uitvisschen op die Baranke of ...
gevaren is en aldaar ongelukkiglyk is omgekomen;
en daar ik deeze zaak niet heb kunnen laten voorby
gaan zonder een ondersoek, heb ik na dat deeze
[illegible] door [illegible] de heere Directeur
[illegible] van den [illegible] Kommandeur [illegible]
by my op den [illegible] deeze [illegible] en respectivelyk
van de [illegible] geinformeerd
toedoende met die ontdekking, zoals gelegen staat,
en niets kunnende ontdekken uit hunne woorden
dan het geen den Schr. S. S. [illegible] my [illegible]
heeft [illegible] te [illegible] daarom
[illegible] hebben, verklaren zy [illegible] heb ik
[illegible] dat is in [illegible] aangehaald wordt-
maar een' tweede boot [illegible] met hun samen

aldaar

aldaar uitvisschen zyn, met het ondersoeken van deeze
zaak voor eerst gestaakt tot dat gezegde boot alhier zal
zyn aangekomen; om van die visschers tevens hiervan my
te informeeren en Uw HoogEdGestr. daarvan te rapporteeren
met toezending van de Proces Verbaal hieromtrent deswegens
gesteld. — De Slaven vermelt heb ik op heden
onder verantwoordelykheid van dewed. Sulk de erven
van den meer genaamde vermiste heer Sulk onder hand.
[illegible] los gelaten; vermits wy tot zoo verre hun niet
aandadelyk hieraan kan beschouwen. —

Waarmede ik de eere heb my te noemen
Uw HoogEdGestr.
D.W. Dienaar
De Kommandeur deezer eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier Jr.
Directeur ad interim
van Curaçao c.a. onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

N. 79.
Ontvangen den 13 Juny 1829
van de Commandeur van Bonaire
Geregd Lib L B.
folio 79 boek
N. 6.

Recd 13 Juny 1829

198

No. 52.

Bonaire den 9 Juny 1829.

Ik neem de vrijheid onder geleide dezes aan Uw HoogEdGestr. te doen toekomen Proces verbaal der op den 16e Mei ll. [illegible] alhier voor den dienst ontvangene goederen, waaraan ik my refereere. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw HoogEdGestrenge
DWDienaar
~~De Kommandeur~~ [illegible]

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao onderhoorigheden
[illegible]

199

No 82

Batavia den 9 Juny 1829.

[illegible]

[illegible]

No. 80.
Ontvangen den 13 Juny 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub Ltr B.
folio 79 boek
N 6.

200

Proces Verbaal

Heden den 4den Juny des Jaars
Een duizend acht hondert negentwintig
hebben wy ondergeteekenden C. M. Neuman
1ste & C Weygel 2de opsigter en F. van Grieken
Schipper van de nedl golet Mary ter voldoe-
-ning aan de invitatie van den welEd Heer
C Schotborgh Kommandeur dezes eilands
ons naar lands magazyn binnen het Fort
begeven en aldaar inspectie gehouden van
de goederen voor den dienst alhier van
Curaçao aangebragt met voorm. golet de
bevelhebber op heden. —

Namelyk

De 155 zakken mais doen openmaken en
nagemeten bevonden wy dat den inhoud
derzelven zyn drie honderd vier & tachtig
schepels of negen duizend twee hondert
en zestien kannen. — de mais van kwali-
-teit goed. —

De negen kelders & twee flesschen rum be-
hoorlyk verzegeld doen openmaken en
nagemeten bevonden wy in deel. a dertig
galons of negentig kannen, de rum van
eene ordenaire kwaliteit. —

Ten blyke daarvan wordt dit proces verbaal
in triplo opgemaakt & door ons onderteekend op
Bonaire datum ut supra.

W. F. van Grieken

C. M. Neuman
1ste opsigter

C Weijgel
2de opsr

202

Proces Verbaal.

Heden den Zestienden Mei des Jaars
Een duizend achthonderd negen en twintig
hebben wy ondergeteekende C. M. Neuman
1e & C. Weygel 2e opzigter alhier en F. van
Grieken Schipper van de ned[l] golet Mary
ter voldoening aan de invitatie van den
wel Ed. Heer Claas Schotborgh Kommandeur
deses eilands, ons naar lands magazyn binnen
het Fort begeven, en aldaar inspectie gehouden
van de goederen voor den dienst alhier van
Curacao aangebragt met de voorm. golet &
bevelhebber op heden. —

Namelyk.

De 38½ zakken mais door openmaken en
nagemeten, bevonden wy dat dezelve
in heelden Een honderd Schipels
mais, de mais van een redelyke
kwaliteit.

De 2 Putten lyn oly bevonden wy te
zyn een heele & een gebrokene, de
heele pul nagemeten bevonden wy te
houden 22 pinten of Elf kannen. —

De Een stuk Reb, zestien vylen in
soorten, twee handschroeven, drie [illegible]
Zwartsel (en zes potjes), vyf & twintig [illegible]
Loodwit (en een vatje) vier verwkwasten,
vyftig yzeren Schoppen, Een honderd
Zyldoeksche zakken, hebben wy alle
in

F. van Grieken

203

in behoorlyke orde & accoord bevonden. —

Ten blyke daarvan wordt dit-proces ver-
„baal in triplo opgemaakt en door ons onder-
teekend op Bonaire datum utsupra. —

C. M. Neuman
Kontr. Opzigter

C. Wiggel
op. r

Rec'd 13 juny 1829.

204

N°53.

Bonaire den 9 February 1829

Ik neem de vryheid by deeze ter kennis van Uw HoogEdGestr. te brengen dat ik ingevolge autorisatie van den Boekhouder Contr: aan boord van de nedl. golet Mary Schr. J. van Greiken heb geschept 70,000 lb roodverwhout.

Waarmede ik my met achting noeme

Uw HoogEdGestrengen

D.W. Deeman

De Kommandeur dezer eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

205

N° 53.

Samarang den 9 Januarij 1829

[illegible]

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoog Edel Gestrenge

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Den Hoog Edel Gestr. Heer

Mr. [illegible]

[illegible]

[illegible]

&c. &c. &c.

N° 81.
Ontvangen den 13 Juny 1829
van de Kommandeur van
Bonaire
Geregd Sub Litt B
folio 79 boeks
N° 6

206

Reçu 13 Juny 1829

W 54

Bonaire den 9 Meij 1829

Ik neem de vryheid onder geleide deser aan
Uw HoogEdGestr te doen toekomen een aanvraag in
duplo door den Chirurgyn in myne handen gestelde
voor de benoodigde medicamenten &c. Zoo mede ook
een duplo aanvraag door my voor diverse benodigheden
ten behoeve der Dienst. —

Waarmede ik my met achting noeme
Uw HoogEdGestr
DWDienaar
De kommandeur deser eilan

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en derhoorige
eilanden
&c. &c. &c. —

No 54

Samarang den 9 Juny 1829

Ik neem de vrijheid [illegible]
aan UEd. Hoog Edele [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
te [illegible]

[illegible] de eer met achting te zijn
UE. Hoog Edele
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Den Hoog Edelen Heer
Mr [illegible]
Directeur [illegible]
[illegible]
[illegible]
Ter [illegible]

[illegible]

No 82.

Ontvangen den 18 Juny
1829
van de Komm: van Bonaire
Geregd Sub Lo B.
folio 3 boek
A.C.

Aanvraag

Voor diverse benoodigheden ten behoeve den dienst alhier. —

500 Schepels mais
50 lb ijzeren Spykers
50 lb dubbele do.
50 lb enkelde do.
12 ossen huiden
1½ riem afgesneden papier
1½ do. onafgesneden do.
½ do. post do.
½ do. Kouvert do.
12 bosschen schachten
1 doos ouwelen
3 goede penne messen
1 fleschie Sandrok
1 do. Gom Elastiek
8 pinten inkt —
1 Stijk leder
1 oly Steen
12 [illegible] of ryg koorden. —

6 Strengen zeilgaren
12 ~~groote~~ zyls naalden om zakken te najen. —

Bonaire den 9 Juny 1829

De Kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

Notta voor de Benoodigde Medicament
Voor 'SLands Ambtenaars & Slaven

Benaminge der Medicamente	Pint	Pond	Once
Aloe Siccotrina	"	"	2
Arabic: Gummi	"	"	6
Asafoetida	"	1	"
Acid: Sulphuricum	"	"	1
Ammonia Liquid:	"	"	6
Azijn	18	"	"
Arcenicum Alb:	"	"	4
Aqua Cinnamomi	"	2	"
Araroet	"	12	"
Bals: Copiva	"	1	"
—— Arcai	"	1	"
—— Opodeldoek	"	1	"
Branderwyn	6	"	"
—— Olij	60	"	"
—— Zuyker	"	6	"
6: Stukke Brükbanden	"	"	"
Cort: Peruv: in Pulver	"	2	"
—— Grosso	"	2	"
Cancro Lapides	"	"	2
Coral Rubri	"	"	3
Cort: Winteran in Pulvere	"	"	6
Cinnab: Nativa	"	"	3
Cremortart	"	2	"
Camphora	"	"	2
Cort: Cinnamomi	"	"	4
Calomels	"	"	2
Cera Albus	"	2	4
Drup of Seu Liq:	"	2	4
Empl: Merc:	"	2	4
—— Devens rubri	"	2	"
—— Labdano	"	2	6
—— Resinos	"	"	6
Eleex Proprietat	"	"	8
Flor Sulpiricum	"	4	4
Flor Cammomella	"	4	"
—— Sumbuci	"	6	"
Genever	6	90	"
Gerst of Gort	"	50	6
Gum Mastiex	"	"	6
—— Tackmagak	"	"	8

Benaminge der Medicament	Pint	Pond	once
Ipecacuanha	"	.	3
Jalappa	"	"	8
Kaarsen	"	20	.
Lich Island:	"	6	.
Liq Anod men Hoffman	"	1	.
Ling Sasafras	.	2	"
Manna commini	.	4	"
Mirrha	"	"	3
Magnes Alba	"	.	6
Mureas ammoniac	"	"	6
Merc: Vivum	.	.	2
—— Precipitat rubri	"	"	2
Mel: commini	.	6	.
Merc: dulcis	"	"	1
Nitras Potassa	"	2	.
Notemusschat	"	"	4
Opii Papaver	"	.	2
Oxplumb Lytgagijn	"	"	6
Oli mentha	"	.	2
—— Siccinum	"	"	4
—— Anisi	"	"	2
—— Olivarum	6	.	.
—— Amandiel	"	1	.
—— Lini	4	"	.
Oxcemel: Squilette	"	2	"
Oli fonicili	.	.	2
Potassa Sulpherossa	"	"	6
Picis ungt Basilicum	.	2	.
P: Rad Angelica	"	"	2
—— Ziengebers	"	"	2
—— Valerian	"	"	2
P: arabis Gumm	"	1	.
—— Cort: Cinnami	"	"	4
—— Rad: Liquiritia	"	1	.
Rad Sarsaparilla	"	8	.
Rum	8	"	.
Roode Wyn	50	.	.
P: Rad Calamus	"	"	3
Rap oly	4	"	"
Sulphas alumen	"	"	8
Sal merab Glauberts	"	6	.

Benaminge der Medicament	Pint	Pond	once
		1	"
Sapo albus	"	2	"
Senne folia	"	"	2
Scammoni	"	"	2
Sulphas alumen ustii	"	1	.
Spirt Nit dulcis	"	1	.
—— Cochlear	"	1	"
—— Therebinth	"	"	8
Semen Lini	"	1	"
—— Anisi	"	6	"
Specier Pectoral	"	"	1
Spirt mentha	"	2	"
Styfsels	"	"	8
Therebinth Venet	.	"	6
Tinc: Asafoelida	"	1	.
—— Croci	"	2	"
ungt: Althea	"	2	.
—— ungt	"	2	"
—— Emolliens	"	2	"
—— Alb: Camphorat	"	"	8
Vine Opii aromat	.	3	"
Witte Zuyker	"	4	
Vlas			.

2: De Kort Pannen
1: Kleine Gesloote bekker tot afkooksels Van Spirt Mendereri
1: Verglaasde Kasserol Pot
2: Clysteer Spuit Van 12 once
2: —— —— Van 6. d°.
12: Boeken Schryft papier
12: d°. Poeder d°.
2: Pinte Swaarte inck
4: Potlooden
1: Klein hand Mortier & Stamper
6: Neste Kleine Vlesje
4: d°. Doosje
12: Pinte Zoete Wyn
6: d°. Maderawyn
2: Mannelyk Injectie Spuit

Vervolgens Van het Notta der Medecament

1: Kromme Schaar ------------------------
1: Regte — d° ---------------------------
1: Tonge Riem d° -----------------------
2: bots Schagten ------------------------
P: Aan merking mel, Albus 2 D -------------
Linne 6 D ------------------------------

Bonaire den 9 Juny 1829.

J. L. M. Strack
Chirurgijn

Gezien
De Kommandeur deze eilang
Claas Schotborgh

Rec 13 juny 1829

N° 291

211

N° 55.

Bonaire den 9 Juny 1829

Daar er by my aanzoek door den heer J. I. de Brot gedaan is voor 15 a 18 tal ezels, en die deselve Maats afleveren zonder de teelt te benadeelen, heb ik op my genomen onder nader goed keuring van Uw HoogEdGestr aan gyild het getal van 16 te verkopen tegens dertig guldens het Stuks, benevens 150 vaten zout van de oude pan uit het oude party tegens 75 Centen het vat. —

Ik heb de eer met achting my te noeme

Uw HoogEdGestr
D. W. Dienaar
De Kommandeur deser eilang

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adenteurs
van Curacao onderhorige eilanden
&c &c &c

No 83.
Ontvangen den 13e. Juny 1829
van De Kommandeur van Bonaire
Geregd. Sub Lo. B.
folio 79 boek
No 6.

Reed. 13 Juny 1829

213

No 56.

Kralendijk Bonaire den 14e. Juny 1829.

Ik breng ter kennis van UweHoogEdGestr. dat ik devolgende Hoornbeesten verkocht heb. — te weten:

10	volwassen	à ƒ 50		ƒ 500 —
2	koeyen	40		80 —
3	halfwassen	25		75 —
		uitmakende eene Som van		ƒ 655 —

Voorts ben ik in de verpligting Uwe HoogEdGestr. by deze nogmaals den ellendigen Staat van deeze ongelukkig eilands mede te delen, meer dan 50 a 60 tal der voornoemde vee Soort konde ik deeze dage verkocht hebben, was het niet, dat dezelve zoo uitgemagerd waren, daar is op het gansch eiland geen Stuk gras te vinden, Ja zelfs ziet men geen bladeren aan de boomen, waarop die beesten zich zouden kunnen onderhouden

langs

langs de wegen en in de bosschen worden niet
alleen van dit vee soort dood bevonden, maar ka-
brieten en ezels in menigte. Ik kan niet zeggen
dat zy aan water gebrek hebben, maar aan
kost grootelyks; zoo even is het ook met de
Schapen gesteld. —

Ja HoogEdGestr: Heer! ik vrees binnen kort
alhier getuigen te zyn van eenen grooten hongersnood
onder de ingezetenen. —

Waarmede ik my met achting noeme. —

Uw HoogEdGestr:
DW Dienaar
De Kommand. dezer eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr: Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curacao en onderhorige eilanden
&c &c &c

A 84.
Ontvangen den 13 Juny 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Sub ~~Lt~~ B.
folio 77 boek
N. 6

Recd 29 Juny 1829 215

N.o 55

Bonaire den 26 Juny 1829.

Ingevolge autorisatie van den Boekhouder Controlleur gaat met de nedt golet Mary Schr. F. van Grieken voor rekening van het Gouvernement een Kleding and overschoots ter beloop van 85,000 lb. —

Ik ben met achting
Uw HooghGestrenge
D.W. Dienaar
De Kommandeur deezer eilands
De Kommandeur deezer eilands
Claas Schotborgh

Den HooghGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curacao en onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

N° 33

Paramaribo den 26 July 1839

Ingevolge autorisatie van den Koloniale [illegible]
[illegible] gelieve uit te betalen [illegible] May [illegible]
[illegible] van [illegible]
van [illegible] [illegible]
5200 ƒ.

[illegible]

[illegible]

De Kommissaris [illegible]

[illegible]

Aan den Hoog Edel Heer
Mr. [illegible]
President [illegible]
van [illegible]

W. W. [illegible]

N° 8
[illegible]
[illegible]
[illegible] den 29 July 1839
[illegible]

N° 85.

Ontvangen den 29 Juny 1829
van de Kommandeur van
Bonaire
Geregd Sub Litt. B.
folio 77 boek
N° 6

Recd. 29 Juny 1829

217

N° 56.

Bonaire den 26 Juny 1829.

Dit eiland en de inwoners van het zelve onder Uw HoogEdGestr. hooge bestuur, waarop ik het ongeluk heb opperhoofd te zyn, vind zich in een van den ellendigsten Staat; volstrekt is er alhier nergens een kan mais te bekomen; de beesten kunnen zy byna niet meer tot voedsel gebruiken; allen zyn uitgemagerd en dagelyks sterven een menigte derzelve van allerlei soort. ——

Ik ben met ware achting

Uw HoogEdGestr.
D.W. Dienaar
De Kommandeur dezer eilande
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao onderhoorige
eilanden &c &c &c

218

No. 36.

Boeroe den 26 Juny 1829

[illegible]

Uw Hoog Edelheids
Dienaar
De Kommandant van Boeroe

[illegible signature]

Aan Zijn Hoog Edelheid den
[illegible]
[illegible]
[illegible]

No. 36
Ontvangen den 29 Juny 1829
van den Commandant van Boeroe
[illegible]

№ 86.
Ontvangen den 29 Juny 1829
van de kommandeur van Bonaire
Geregd Lub Litt B
folio 73 boek
№ 6.

Recd, 29 Juny 1829

219

No 57.

Bonaire den 27 Juny 1829

Dezes is Strekkende om Uw Hoog Ed. kennis te geven dat ik de volgende Hoornbeesten tegens kontante betaling verkogt heb. – te weten

5	volwassen hoornbeesten	f 50	f 250.—
1	do Koegen —		, 40.—
//	halfwassen hoornbeesten		———

Waarmede ik my met achting noeme
Uw Hoog Ed Gestr:
[illegible]
De kommandeur deezer eiland
Claas Schotborgh

Den Hoog Ed Gestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curacao en onderhorige eilanden

[illegible]

220

No 87.
Ontvangen den 29 Juny 1829
van de Kommandeur van Bonaire
Geregd Lab No 13
folio 79 boek
No 6

Brieven van
Bonaire & Aruba
over Julij 1829
N. 88 t/m N. 190

No. 26. Rec'd, 3 July 1829 221

Aruba den 6e Juny 1829.

No. 433a

Ondergeleide dezes heb ik de eer aan Uw HoogEdel Gestr. over te leggen eene lijst waaruit blijkt dat er sedert mijn verslag gedagteekend den 1e Mei j.l. No. 18. – nog ter Goudwinning besteed zijn zeventien percelen Gronds waarvoor ontvangen is eene som van twee honderd vijf & vijftig Guldens Ned. Cour.t –

Ik heb de eer te zijn

De Kapt. belast met het
Bestuur van Aruba.

J. F. D. Gravenhorst

Aan
Den HoogEdelen Gestrengen Heer
Directeur ad-interim over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

No. 88

Ontvangen den 3 July 1829
van den Kapitein belast met het bestuur van Aruba
dato 5 Juny
Geregd Pub D. A.
Folio 53 boek
No. 6.

Namen der Concessie-houders	Getal der percelen gronds	Door de Concessie-houders betaald	Ligplaats der percelen	Aanmerkingen
David Henr: Juliao	1	f 15	Rooi Caliente	
L: Oduber	4	60	Hadicoari	
P. de Hazeth	4	60	id	
E. Penzo & C:	4	60	id	
David Capriles Jr.	1	15	Rooi Frio	
L. Schonewolff	2	30	id.	
A. Mois Mendes	1	f 15	id.	
Totaal	17	f 255		

Aruba den 29e Mei 1829.

De Kap: belast met het bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

No 27. Rec 6, 3 july 1829 224

Aruba den 27e Junij 1829.

Bij dezen heb ik de eer Uw Hoog Edele Gestr: te verzoeken mij per eerste gelegenheid te willen doen toekomen vivres voor drie maanden ten behoeve van het Militair detachement alhier.

Ik heb de Eer te Zijn

De Kap: belast met het Bestuur van Aruba.

J. F. W. Gravenhorst

Aan

Den Hoog Edelen Gestrengen Heer Directeur ad interim over de Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba –

Mr Mr Mr

No. 89
Ontvangen 3 July 1829
van den Kapn. belast met
het Bestuur van Aruba
dato 27 Juny
Geregd. Sub Lo. A.
folio 53 boek
~~11~~ 6.

Recd. 3 July 1829

No. 28

226

Aruba den 27e. Juny 1829.

No. 433 b

Ik heb de eer ter kennisse van uwe Hoog Edel Gestr. te brengen dat aan hoog ~~en~~ deszelfs dispositie van den 13e. April j.l. Lo. J. No. 257 6/11 bevelende het subsidieeren van de kas dezes eilands met de nodige gelden ter bestrijding der uitgaven van de administratie alhier als nog niet is voldaan.
Weshalven ik de vrijheid neem mijne aanvraag te vernieuwen, in Considi,
,ratie te geven dat het nu bijkans acht maanden is dat de Ambtenaren alhier geene betaling ontvangen hebben. –

Ik heb de Eer te Zijn.

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur Adint. over de Kolonie
Curaçao, Bonaire, Aruba
&c. &c. &c.

~~No.~~ 90
Ontvangen den 3 July 1829
van den Kapt. belast met het
~~bestuur~~ van Aruba
dato 27 Juny
Geregd Sub ~~2~~ A.
folio 53 boek
~~No.~~ 6

Reed 3 July 1829 228

No. 29. Aruba den 27e Juny 1829.

Deze is strekkende om voorloopig ter Kennisse van Uw Hoog Edel Gestr: te brengen dat ik vóór den ontvangst van Uw Hoog Ed: Gestr dispositie van den 8e Mei ll L: J. No. 310/14 dewelke op den 13e dezer aan mij is ter hand gesteld, de volgende betalingen uit de Gelden voortspruitende uit de Concessien gedaan heb.-

Eene Rekening ~~dd~~ 21e Maart ll voor Uitgaven ter Metings en Verdeeling van het Goud district in percelen, groot	ƒ 62. 56
Eene dito ~~dd~~ 30e April ll voor het uitdeelen en aanwijzen der Concessien ter Goud Winning	35. 28
Daggelden aan den Opzigter, over de maand Mei ll. zijnde 31 dagen à ƒ 4.- 's daags	124. 00
Eene Reekening voor geleverde Materialen en allernoodzakelijkste reparatien aan 's Lands huisjes in het Goud district, ~~dd~~ 5e Juny groot	139. 10
En dito ~~dd~~ 1e Juny voor geleverd water over de maand Mei ll Q:-	25. 50
	ƒ 386.44

Daar

Daar ik echter uit Uw HoogEdel Gestr. Voor-
melde dispositie verstaan heb dat de
gelden spruitende uit de Concessien, alleen
ter betaling van de twee derden van het
gewonnen Goud, dat de Concessie houders
verpligt zijn aan het Gouvernement te
leveren mogen besteed worden; Zoo zal
ik onder Uw HoogEdel Gestr. welmenen
de bovengemelde uitbetaalde Som uit
de kas dezes eilands aan de kas der
vrije Goudwinning doen restitueren,
zoo dra eerstgemelde kas daartoe in
staat zal zijn.-

Ik heb de eer te zijn

De Kap. belast met het Bestuur
Van Aruba
J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den HoogEdelen Gestrenge Heer
Directeur Adint. over de Kolonie
Curaçao, Bonaire, & Aruba
&c &c &c

No. 51
Ontvangen den 3 July 1829
van den Kapn. belast met het
bestuur van Aruba
dato 27 Juny
Geregd Sub L. A
Folio 53 boek
No. 6

Rec d. 6 July 1829

230

No. 30.

Aruba den 2e. July 1829.

Zie antwoord op brief aan den Komnt. der Comp...

Deze geleidt eene bij mij ont„vangene missive van den Sein & Battery Wachter Cornelis Raven. Waarop ik Uw Hoog Edel Gestrenge dispositie te gemoet Zie.—

Ik heb de eer te Zijn

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba.

J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edel Gestrenge Heer
Directeur Admtr. van de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba.
&c. &c. &c.

N° 92

Ontvangen den 6 July 1829
van den kapitein belast met het
Bestuur van Aruba
dato 2 July

Gereg^t. Sub L^a T.
folio 53 boek
N° 6

238

Aruba den 23: Juny 1829.

Wel Edele Gestrenge Heeren!

Mits deezen neem ik met alle eer-
biedigheid de vrijheid mij tot Uwel Ed:
Gestrenge te wenden, ootmoedig verzoekende
het Uwel Ed: Gestr: goedgunstiglijk moge
behagen met een te schepe gelegenheid
naar Curaçao aan den Hoog Edelen Ge-
strengen Heer Directeur ad interim
over de Colonie Curaçao, Bonaire & Aruba
te verzoeken mij met eene eervol ont-
slag uit den post van Sein & battery
Wachter op dit eiland dewelke ik ruim
dertien achtereenvolgende jaaren met
alle activiteit & getrouwheid heeft
waargenomen, zoo als het bij Uwel Ed:
Gestr: Ledent de benoeming van het
Bestuur dezes eilands bekend.

en

en door de vorige Bestuurders daaromtrent
geinformeerd zijn geworden; te willen be-
gunstigen.—

In Vertrouwen dat UwelEd.e Gestrenge
deze mijne Verzoek ter bekoming van mijn
ontslag met UwelEd. Gestr. aanschrijving
gegunstiglijk zal bewerkstelligen,
verblijve ik met alle onderdanigheid
en hoogachting die zich noemt.

WelEdele Gestrenge Heer!

UwelEd. Gestr. Dw. Onderd.e Dienaar

Corn.s Raven

Aan
Den WelEdele Gestrenge Heer
J. F. W. Gouverneur
Kap.n Kommand.r des Eilands Aruba

Rec:d 11 July 1829 No 455 234

N:o 31.

Aruba den 3:de July 1829.

Op de 6:de Afdeeling van Uw Hoog. Ed: Gestr: dispositie van den 8:en Mei ll L: J. N:o 310/14 heb ik de eer te berigten dat ik onder Uw Hoog Ed: Gestr: nadere goedkeuring & bekrachtiging op den 15:de April ll eenige voorschriften, ter rege-ling der functien van den Opzigter bij de vrije Goudwinning op dit eiland, heb gemaakt. Waarvan ik de eer heb bij deze een eensluidend afschrift aan Uw Hoog Ed: Gestr: overteleggen. –

De Kap:n belast met het
Bestuur van Aruba
J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edel Gestrenge Heer
Directeur Generaal over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
H: H: H:

~~No~~ 13
Ontvangen den 11 July 1829
van den Kapn. belast met het
bestuur van aruba
dato 3 dito
Geregd Sub ~~L~~ N.
Folio 53 boek
No. 6.

Recd 16 July 1829

2361

No. 58.

Bonaire den 9e July 1829

Ik neem de vryheid Uw HoogEdGestr te
berigten dat sedert eenigen tyd geleden verscheidene
klagten my zyn ingeleverd wegens diefstallen van Bees-
-tialen in de bosschen, en wat ik ook gedaan heb ter
ontdekking van zulks, heb ik daarin niet kunnen
slagen, tot eindelyk op den 24e der ll maand Juny
op klagten van den District Meesters van het 3de
District Herman Beijé door eenen Hendrik
Martyn in het voormo district woonachtig aan hem
gedaan, dat de persoonen van Peeter Manuel &
Nicolaas Izebia zich hebben verstout in de bosschen
digt by de plaats genaamd St Barbera twee kabrieten
van hem Hendrik Martyn te vangen en te slagten,
my voorleggende een vel met het merk van den gero.
Hendrik Martyn's koraal, hetwelk in het huis
van Peeter Manuel voormo bevonden is geworden. —
dientengevolge invitteerde ik den voormo district Mr. te
zorgen dat deze twee aangeklaagde by my in
het fort zouden gebragt worden. het welk ook op
den

237

den 26ste daaropvolgende geschiede en by het onder-
zoek, is het my gebleken uit eigen Confessien der
beide aangeklaagden dat zy de voormelde twee ka-
brieten van Hendrik Martyn op den 23 Juny ll
in de bosschen gestrikt & geslagt hebben; waarop ik
naar luid het Regelment van administratie alhier
hen met twee dagen gevangenis heb gestraft en met
vergoeding van de waarde der gestolene aan den eigenaar.
Wan daar ik my aan de Slagbaay op den 27sten
bevond om de verkochte hoornbeesten te schepen, heb
ik myn klerk gelast om by het aanbrengen van
eenige pakken & kisten door de particulieren of be-
woners van de Rinkon ter verzending naar Curaçao op deselven ga-
de te slaan of er vellen in dezelve bevinden. Zoo ja!
de inscheping dier pakken niet te laten geschieden
dan vooraf my te verwittigen, dezen myne last
door myn klerk ten uitvoer gebragt zynde, berigte hy
my dat er verscheidene pakken met vellen aangebragt
waren, waarop ik dezelven ben gaan bezigtigen, & bevonden
een aantal Suspecte vellen, weshalve ik dezelve
heb aangehaald en op den 29sten ter inspectie in
handen van eenige der ambtenaren alhier gesteld, van welke

bevinding

proces verbaal door die ambtenaren is opgemaakt en
het welk ik de eer heb een Kopy aan Uw Hoogedel
Gestrenges by deze te doen geworden. — Deze zaak
verders onderzocht hebbende, kon ik niets uitvorschen
hoedanig dat zy aan die vellen gekomen zyn, dan
dat zy van een & den anderen gekocht hebben, en daar
ik my verzekerd houd dat het geen anderen vellen
zyn dan die van Gouvernements beesten, heb ik dezelve
gekonfiskeerd, en verzoek hierby autorisatie om de-
zelve ten profyte van den Lande te mogen verkoopen.
Ik achtte het van myn pligt Uw Hoogedele Gestr.
te melden dat het volstrekt niet met Gouvernements
voordeelen overeenkomt, vrye lieden ter woon op
de Rinkon te gedogen, vermits het bestuur alhier
hen niet na kan gaan wanneer zy in de bosschen
aldaar Gouvernements vee wil ombrengen & opeeten;
zy houden zich niet alleen te vreden met Gouvernements
wilde kabrieten, maar komt ook by nacht in de
koralen van de twee post en maken daar hun buit
zoo als my berigt is geworden door de opzigters der koralen
& de wachters aldaar. —
Ik heb by eene waarschouwing eenige bepaling

tot voorkomen van meerdere dieftstallen daargesteld in hoope dat het van een' goeden gevolg zyn zal. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoog Ed Gestreng

Ond Dienaar

De Kommandeur dezer eilands

Claas Schotborgh

[illegible]
Ontvangen den 11 July 1829
van den Komm: van Bonaire
dato 29 Juny
Litt [illegible] 43
[illegible]

Den Hoog Ed Gestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur [illegible]
van Curaçao [illegible]
eilanden
&c. &c. &c.

Kopy

Proces Verbaal

Heden den 29 Juny 1829. hebben wy J.C. H. Weygel 2de opzigter, Nicolaas Martyn opzigter der bosschen & Jagt-Meester & J.A. Craanberger opzigter der lands vee koralen, benevens J. Detrot gewezen Kommandeur dezes eilands ons begeven op verzoek van den WelEd Heer Claas Schotborgh Kommandeur dezer eilands op de Kinkon in des Kommandeurs woning aldaar, en geinspecteerd twee party en kabrietten vellen, dewelke op last van den voorn Kommandeur door zynen Klerk Herman Boyé op den 27 dezer aan de Slagbaai bi gelegenheid van aan boord Schepen zyn aangehouden en daarna door den meergen Kommandeur aangehaald. —

Het party van Martis Freinidad vry perzoon, nagezien bevonden wy Zestien vellen, dezelve geinspecteerd hebbende, is ons gebleken, dat er vyftien stuks onder waren, dewelke alle of valsch of zonder merkte zyn en eene met een by ons onbekende merk

Het party van Anna Cecilla van Neeltje vry mulatin nagezien bevonden wy Negen en twintig vellen, die daarvan met oude merk, twee bereide zonder merk & vier en twintig alle of valsch of zonder merken. —

De

De Kommandeur in omvraag gebragt hebbende wat wy daarvan denken, verklaren wy dat de voormelde vellen of de merken derselven alle valsch zyn, en aldus Konfiskabel. —

Ter teekenen der waarheid teekenen wy deze Provisioneel op de Rinkon Datum Uts.upra, om te dienen alwaar het behoord. —

(Was geteekend) C. Weygel

(" ") J.A. Cranbergen

(" ") dit is het + merk teeken van Nr. Martyn

(" ") Issaac Debrot. —

Voor Kopy Konform

De Kommandeur van Bonaire

Claas Schotborgh

Reed 14 July 1829

[illegible] B C

240

No. 59

Bonaire den 10 July 1829.

Ondergeleide dezes neem ik de vryheid aan Uw HoogEdGestr te doen toekomen een aanvraag in duplo voor diverse benodigheden ten behoeve den dienst. —

Ik heb de eer met achting my te noemen

Uw HoogEdGestrenge
D.W. Dienaar
De kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Ramcke(?)lman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao c.onderhoorige
eilands
&c &c &c

N° 95

Ontvangen den 14 July 1829
van de Kommandeur van Bonaire
dato 10 dito
Geregd Sub L B.
folio [illegible] boek
~~N°~~ 6.

Aanvraag

Voor de volgende benoodigheden ten behoeve den dienst voor het eiland Bonaire —

3000 Ellen osnabrugslinnen
150 Schoppen
6 hangsloten voor de magazyns &c
12 schietlooden —
12 begijnge spitsmutten. —

Bonaire den 10e July 1829

De Kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

N. B.
benevens
twee ploeg ijzers of de
daartoe benoodigde ijzers
om deselve altijd te vervaardigen

de Kommandeur. —

Claas Schotborgh

Recd 14 July 1829

No. 30.

243

Bonaire den 11 July 1829

Ingevolge autorisatie van den Boekhouder Controlleur heb ik de eer ter kennis van Uwe HoogEdGestr. te brengen dat de nedl. golet Mary Schr. J. van Groeken met 85,000 lb. Ì woodsen hout afkomt.

Ik heb de eer met achting my te noemen

Uwe HoogEdGestreng.
D. W. Deenaar
De Kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao onderh. eiland
H H Hi

N° 96

Ontvangen den 14 July 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 11 dito
Geregd Sub L B.
folio 80 back
N° 6.

Read 14 July 1829

245

N° 51.

Bonaire den 13 July 1829

Deze is Strekkende om Uw Hoogedel Gestr
kennis te geven dat ik verkocht heb deevolgende
hoornbeesten. — als

Een volw: Bul		ƒ 50.00
Een halfw: d°		25.00
Zeven Koeyen	à ƒ 40	280.00
12 Kalveren	ƒ 2½	30.00
		ƒ 385.00

Waarmede ik de eer heb my te noemen

Uw Hoogedel Gestrenge
DW Dienaar
De Kommandeur dezer eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogedel Gestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur Administr.
van Curaçao onderh: eilanden

&c &c &c

N° 92

Ontvangen den 14 July 1829.
van de Commandeur van Bonaire
dato 13 July
Geregd Sub £ B.
folio 80 boek
N° 6

Recd 15 July 1829

247

N° 32.

Aruba den 13e July 1829.

Daar het mij voorkomt dat de Jager Steenmeijer, die het ongeluk heeft gehad van zijn linker been te breken, en reeds eenen geruimen tijd onder Chirurgijns handen is geweest, Verminkt en onbekwaam voor den dienst blijven zal zoo heb ik beslo,
„ten hem naar Curaçao op te zenden, en zul,
„lende hij zich op heden inschepen aan boord de Nedl. Golet Vliet Schipper Wm. Jones ten einde naar voorsz. eiland te worden overgevoerd.-

Ik heb de eer voormelde Verrigting bij dezen ter kennisse van Uw Hoog Ed. Gestr: te brengen en te teekenen.

De Kapt. belast met het bestuur
Van Aruba
J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur Admin. over de Kolonie
Curaçao, Bonaire en Aruba
&c. &c. &c.

No. 93

Ontvangen den 15 July 1829
van den Kapitein belast met
het Bestuur van Aruba
dato 13 July

Gereg: Sub Lt. A.
folio 53 [illegible]
No. 6.

Rec'd, 18 July 1829 JJW 471 249.

No. 33.

Aruba den 14 July 1829.

Deze is strekkende om ter kennisse
van Uw Hoog Edel [illegible]
ik met Z. M. Korvet Courier onder geleide
eener Missive van den 13de dezer No. 230 van
den Heer Boekhouder Controlleur Ontvanger
heb eene Som van duizend Guldens, zijnde
een gedeelte der aangevraagde Subsidie
ter behoeve van de kas dezes eilands.

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba
J. H. D. Graevenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur adinterim over de Kolonie
Curacao, Bonaire & Aruba. —
&c. &c. &c.

N° 99
Ontvangen den 18 July 1829
van den Kapn. belast met het
bestuur van Aruba
dato 14 dito
Geresp Sub & N.
Folio 53 boeke
N° 6.

Recd 25 July 1829

251

N° 83.

Bonaire den 21. July 1829.

Ik heb de eer ter kennis van Uw HoogEdGestr. te brengen dat ik naar aanleiding Uw HoogEdGestr. missive dd 27 dezer N° 17/35 aan boord van de Nederlandsche Koloniale Pakket Schooner Generaal Cantzlaar heb afgeleverd drie honderd vaten zout (oud party) tegens receipts in triplo door den bevelhebber van gem. vaartuig geteekend, waarvan ik een met eene geleidende missive aan Zyne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nedl. W. I. bezittingen heb toegezonden, & een aan den Boekhouder Controlleur te Curaçao. –

Waarmede ik my met achting noeme
Uw HoogEdGestrenger
D. W. Dienaar
De Kommandeur dezer eilande

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

252

N° 100
Ontvangen den 25 July 1819
van den Commandeur des
Eilands Bonaire
Dato 20 July
Gereg. Sub Lett B.
Folio 10 boek
N° 6.

Brieven van
Bonaire & Aruba
over
Aug. 1829
N:o 101 — N:o 117

Rec 1 Augustus 1829

N.o 35

Aruba den 24.e July 1829.

Deze is strekkende ten geleide van de Volgende Verantwoording stukken over het Tweede kwartaal d.i.j. te weten:

1.e Journaal mijner ambts Verrigtingen met de bijlagen daartoe behoorende.

2.e Naamlijst der Ambtenaren

3.o Een Staat der Beestialen

4.o Een Staat der Magazijnen

5.o de Verantwoording van het Vivres Magazijn.

6.e Rekenings Verantwoording van den Ontvanger met de bijlagen.

7.e Lijsten van aangekomenen & Vertrokkene Vaartuigen & Passagiers.

8.o Register van geborenen & Gestorvenen.

9.o Lijst van de overledene burgerlijke & Mili-, taire personen & beambten geboren in de Nederlanden

10.o Verantwoording der Armen Kas.

11.e Verantwoording van de Contributie Kas.

Ik heb de Eer te Zijn

De Kap.n belast met het Bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Aan

Den Hoog Edel Gestrenge Heer Directeur Adint.m over de Kolonien Curaçao, Bonaire & Aruba

&c. &c. &c.

No 101
Ontvangen den 1e Aug. 1829
van den Kapitein belast met
het Bestuur van Aruba
Dato 24 July 1829
Geregd. Sub Lo A
folio 53 boeks
AC.

Recd. 2 August 1829

255

No. 34.

Aruba den 21e July 1829

De Opzigter F. J. Van der Biest mij verlof gevraagd hebbende om zich tot herstel zijner gezondheid naar Curaçao te begeven, Zoo wend ik mij tot Uw Hoog Edel Gestrenge met verzoek mij tot het Verleenen daarvan te willen Authoriseeren.

Ik heb de Eer te Zijn

De Kapn. belast met het Bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Aan

Den Hoog Edel Gestrenge Heer
Directeur Adint. over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

~~No~~ 102
Ontvangen den 2 Aug. 1829
van den Kapitein belast
met het Bestuur van
Aruba
dato 21 Julij
Geregd. Sub. ~~Lo~~ A.
folio 53 boek
~~No~~ 6

Rec. 6, 3 Aug. 1829

257

No. 62.

Bonaire den 17 July 1829.

Ik neem de vryheid onder geleide deses aan Uw Hoog Edel Gestr. te doen geworden, kopyen der Rapporten & declaratien onder Lo. A. B. C. & D. wegens een ongelukkig voorval alhier plaats gevonden in de ochtend van den 15 dezer aan de echtgenote van den heer Wm. Hendk. Gorsira. —

Waarmede ik my met achting noeme
Uw Hoog Edel Gestrengen
DW Dienaar

Claas Schotborgh

Aan Hoog Edel Gestrn. Heere
Mr. Cantz'laar Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
Curaçao onderhoorige eilanden
&a. &a. &a.

258

No 103
Ontvangen den 3 Augustus 1829
van den Kommandeur des eilands
Bonaire
dd 17 July
Geregd Sub Lo B.
Folio 11 boeks
No 6

Rapport van my 1ste Opzigter des eilands Bonaire by absentie van den Kommandeur belast met het toezigt en Kommando aan de Reede.

Aan
Den WelEdelen Heer
Claas Schotborgh, Kommandeur alhier.

Bonaire den 15 July 1829.

Ik heb de eer ter kennis van UwEd. te brengen dat, ik heden in den ochtend om streeks één uure ben opgewekt geworden van wege den WelEdelen Heer Jn. de Brot met kennis geving dat er een ongeluk omtrent zyne wooning heeft plaats gehad, my verzoekende om zulks te komen bezigtigen; Dientengevolg rekwireerde ik dadelyk den Chirurgyn (alzoo ik vernam dat iemand verdronken was) den 2e opzichter en de heeren Johs. Math. Prince & Herman Boyé District Meesters alhier om my te vergezellen; de drie laatst genoemde ambtenaren zich by my vervoegd hebbende begaven wy ons ten huize van den genoemden Heer J. Debrot, door wien ons werd aangewezen een vrouws perzoon in haar hembd, met gezegde "het is de vrouw van den heer Willem Hendrik Gorsira, die daar zit" op hem wyzende; deze vrouw naderende bespeurde ik by haar geene adem noch niets dat aan leven zweemde, by de man komende vond ik hem geheel ontsteld, naar de motiven hiervan by den heer Jn. Debrot geïnformeerd hebbende, verhaald dezelve my het volgende

Dat hy uit den slaap omstreeks iets voor een Uur is opgewekt geworden door het geschreeuw van Hulp; Hulp! uit zyn bed naar zyn zyd geweer springende, verhaaste hy zich de deur uit naar de Zee kant en herkende uit het aanhoudende geschreeuw van Hulp! Hulp! dat het de stem was, van den Heer Willem Hendrik Gorsira; naar den strand toelopende zag hy denzelven in het water, zich spoedende om hem ter hulp te gaan, sprong hy in het water en vond hem heer Gorsira voor over beukende met zyne armen onder die zyner vrouw tragtende haar opstrand te brengen; waarop hy heer de Brot vergezeld van deszelfs zoon Charles (dewelke op het geschreeuw van hulp hulp! hem is achterna gelopen) hun bystand verleende en bragten de beide zoo wel man als vrouw opstrand; de man byna in onmagt en de vrouw buiten zich zelven, daarna in zyne wooning ten einde te zien of er nog iets te doen was tot behoud van de vrouws leven, echter helaas! zy bestond niet meer.

Vervolgens verhaalde ons den Heer Willem Hendrik Gorsira het volgende.

Dat hy door zyne vrouw was opgewekt met voorstel te gaan baden; het geen zy twee morgen te vooren had gedaan; de eerste morgen met de dames Debrot en de andere morgen met hem, met dat gezegdens "het is voor u goed dewyl gy doch klaagd van hoofd pyn" In deze voorstel van zyne vrouw bewilligde stonden zy beide op en ging met hun nacht geraad of kleederen in Zee! zyn vrouw in het water zettende en hy op twee passen afstand van haar staande bezigde te baden, klaagde zyn vrouw dat het water haar buiten gewoon koud voorkwam, echter bleef zy voorbaden tot dat hy ontwaarde

dat zyn vrouw spartelde wyze in het water of zee viel, hy zich by haar vervoegde en aangrepende bleef zy voortworstelen tot dat de heeren de Brots op zyn geschreeuw hem ter hulp kwam & zyne vrouw uit zynen armen nam.

Den Chirurgyn zich tevens alhier vervoegd hebbende nam inspectie van den meergen.t vrouw van den heer W.m H.k Gorsira, en verklaard dat zy dood is; en dat zulks door het gevolg van eene kramp trekking is onstaan. weshalve dus ik 1.te opzigter hem Chirurgyn heb belast om een rapport van zyne bevinding aan U Kommandeur in te leveren en de belanghebbenden permissie verleend het lyk aan te vaarden en ter aarde te doen bestellen.

Ik heb de eer te zyn

(w.G.) De 1.te opzigter
C. M. Neuman.

Wy ondergeteekenden verklaard mits deze dat het geen hiervoren door den 1.te opzigter word gerapporteerd in onzen tegenwoordigheid aan hem is verhaald geworden

Bonaire den 15 July 1829.

(w.G.) De 2.de opzigter
C. Weyzel
Joh.s M. Prince
D.o W: 1.e
Herman Bogé
D.o W: 3.e

Voor Kopy konform
De Kommandeur dezer eilands
Claas Schotborgh

L: A.

261

Rapport aan den Wel Ed: Heer Claas Schotborgh Kommandeur des eilands Bonaire, wegens door my genomen inspectie van het lyk van Mevrouw Anna Catharina Gorsira, geboren Braam, op heden des Ochtends om twee Uren dewelke by gelegenheid van zich te baden in Zee water is komen te verdrinken.

Dat ik my op rekwisitie van den 1ste Opzigter dezes eilands vervoegd hebt, ten huize van den Wel Ed: Heer J. Debrot leggende aan de Reede, en aldaar inspectie genomen van het voorm: lyk en bevonden dat zy door het gevolg van eene Kramp trekking is verdronken, voorts haar ligchaam geinspecteerd en bevonden volstrekt nergens geen soort van Kretsuren, wonden of verkneusing.

Gegeven op Bonaire den 15 July 1829.
(w.G.) De Lands Chirgyn
J. L. M. v. Strack

Voor kopy konform
De Kommandeur deses eilands
Claas Schotborgh

Ik ondergeteekende verklaar by deze uit liefde der waarheid en ter requisitie van den weled: Heer Claas Schotborgh, Kommandeur dezes eilands, om te dienen daar het behoord waar en waarachtig te zyn.

Dat, ik op den 15^{den} dezer omtrent een Uur s'morgens, wakker geworden is, hoorde ik een geschreeuw; stond op, in haast trok myn slof aan en de geschreeuw onderscheidende, hoorde ik duidelyk, by gedurige herhaling, Help, Help; waarop ik myn zydgeweer nam en haaste my naar buiten. Komende aan de zeekant op hetzelve geschreeuw van Help, Help, vond ik aldaar den Heer Willem Hendrik Gorsira in het water omtrent een voet diep gebukt, houdende zyn Echtgenoote Anna Catharina Gorsira (welke op haar buik in het water lag) met beide zynen armen aan haar midden lyf of onder haar borst vast; tragtende haar naar de droogte te brengen, altyd schreeuwende Help, Help, waarop ik in het water vloog nam haar uit zyn armen met behulp van myn Zoon Charles (de welke ook door het geschreeuw van Help, Help, wakker wordt en na my toegelopen is) en bragt haar op strand, niettegenstaande ik alle mogelyke moeite aangewend heeft voor zulke gevallen, bevonden dat het te vergeefsch was, wyl zy reeds dood was; en bevonden dat, hun beide niets anders aan hadde, als hun bad=kleederen.

In teeken der waarheid zoo teeken ik deze met myne gewoone hanteekening en bereid zynde dezelve met solemneele eede te bekragtigen.

Bonaire den 16^{den} July 1829.

(w.G.) Isaac Debrot

Voor Kopy Conform:
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

L: B.

L C.

265

Ik ondergeteekende declareerd
by deze op rekwisitie van den WelEdle
Heer Claas Schotborgh, Kommandeur
van het Eiland Bonaire. —

Dat ik op den 11de. dezer met myne
echtgenoote alhier ben aangekomen ten
einde eene geschikte woonplaatse uit te
zoeken, met voornemen om ons alhier neder
te zetten; en ons intrek ten huise van den
Heer Jan Jacob DeBrot genomen hebben.

Dat myne echtgenoote met de gedach-
te dat zulks tot verbetering van haar
zieklyk gestel zoude kunnen strekken, het
nemen van zee baden in den morgen ver-
koos, gelyk zy dan ook in den ochtend van
den 13den. het eerste bad in gezelschap van
de Dames DeBrot genoot, en daarna
voor de tweede keer des anderen dags zyn-
de den 14de. door my vergezelschapt werd.

Dat eindelyk, en wel deze noodlottige
laatste bad zy my in den morgen van
den 15 omstreeks een Uur (veel vroeger
dan wy beiden dachten, daar wy vroeg
naar bed waren gegaan) wekte, ten ein-
de haar alweder te vergezellen. —

Dat wy in het water zynde, zy zich
in eene zittende houding met de rug leu-
nende tegen de klippen plaatste terwyl
ik my op twee passen afstands staande bevond.

Dat na dat wy eenige minuten aldus
hadden doorgebragt my myn echtgenoote
zeide dat haar het water buiten gewoon
koud voorkwam, hetwelk echter door my
werd aangemerkt als de werking van het bloed

het geen wellicht volgens myn onkundig oor„
„deel een voordelig invloed op haar gezond„
„heid zoude kunnen hebben, dan, na dat zy
eenige minuten in die zelfde houding ge„
„zeten had, echter eenigzints meer leunende
naar achteren dook zy regwaards met een
voorwaardse schuiving onder het water
naar de diepte, en spartelde met hevige
stuip of kramp trekkingen, welke ziekte
haar eigen is; ik greep haar dadelyk
en tragtede haar het hoofd boven water te
houden, dan als het waare met geweld
werd ik door haar naar de diepte gebragt
en niet kunnende zwemmen bevond ik
my in de akligste ogenblik dien ik im„
„mer beleefd heb, myne krachten zeer ge„
„ring zynde tegens deze worstelstryd,
zoude ik zeker met haar dezelfde dood
gestorven zyn, indien niet de voorzienig„
„heid daarvoor gezorgd had; met ieder
schok welke zy gaf sleepte zy my met
haar naar de diepte, en onder het water,
want staan konde ik niet, ik moest eene
buigende houding behouden en daardoor
dook myn gezigt gedurig onder het water
terwyl zy lager zynde ten eenenmale on„
„der het water spartelde, ik schreeuw„
„de en gilde voor zoo ver ik myn hoofd
buiten het water konde houden om hulp
met de uitroeping van hulp! hulp!
dan daar het op een ogenblik was dat
een ieder zich ten ruste bevond; kreeg
ik niet dan te laat hulp van den buur
Heer DeBrot welke met zyne zoonen,

en weldra door anderen gevolgt, kwam toe„
„snellen. Het eerste werk was dat men
haar uit myne armen nam want tegen
mynen borst geklemd, had ik haar, toen haa„
„re krachten uitgeput waren, zoo na by het
strand gebragt als mogelyk was, na dat zy
dan uit myne armen genomen was zeeg ik
neder, en had wellicht door vermoeyenis me„
„de een prooy voor de zee geworden, had niet
den Heer Charles DeBrot my ter hulpe
gekomen, en uit het water gehaald; mag„
„teloos werd ik nevens mynen vrouw op het
strand neder gelegd en alle mogelyke hulp
toegebragt, dan aan zyde van mynen vrouw
was zulks helaas! te laat; zy bestond niet
meer, zy had de tol der natuur betaald, en
de stap naar een beter leven gedaan; niet„
„min werd in aller eil voor de docter gezon„
„den die zoo dra zulks de afstand toeliet,
ter hulpe kwam, en schriklyk was deze ver„
„klaring, ook uit zynen mond vernam men
dat geene hulpe meer baten konde en dat
zy niet meer bestond. —

Bonaire den 17 July 1829.

(W: G) Wm. Hk. Gorsira.

Voor kopy konform

De Kommandeur dezer eilands

Claas Schotborgh

L: D

Recd. 3 Aug. 1829

267

N.o 64.

Bonaire 28 July 1829

Ik heb de eer ter kennis van Uw HoogEd. Gestr. te brengen dat ik met Schr. W. H. Chidzey voerende de amr. Brik Derigo verkocht heb Elfhonderdzestien vaten zout à vijf & zeventig Centen het vat (oud party 3.

Waarmede ik my met achting noeme

Uw HoogEd. Gestrenge

D.W. Dienaar

De Kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEd. Gestr. Heere

Mr. Rammelman Elsevier

Directeur ad interim

van Curaçao onderhorige eilanden

&c. &c. &c.

N° 104
Ontvangen den 3 August 1829
van den Kommandeur van
het eiland Bonaire
~~d~~ 28e July 1829
Geregd Pub L. B.
folio ... boek
N° 6.

269

Zie antwoord dato 10 Aug.

N° 65.

Bonaire den 28e July 1829

Ter voldoening aan Uw HoogEdGestr missive in dato 17 Juny ll N° 15/22 wegens de door den Chirurgyn Straak aangevraagde medicamenten ~~en~~ en andere behoeftens; heb ik die ~~en~~ hiernevens Uw HoogEdGestr. te doen geworden in origineele deszelfs berigt aan my, benevens in retour zyne aanvraag. — Wat de Klisteer Spuiten aangaat heeft hy Chirurgyn op myn last vier aangevraagd, vermits ik vermeen dat twee voor het gebruik van een 420 tal slaven veels te weinig is; echter laat ik zulks over aan de deskundigen die met de omstandigheden van Bonaire beter dan my bekend zyn; niettegenstaande neem ik met verschuldigd eerbied de vryheid om Uw HoogEdGestrenges op te merken dat dit eiland geen plaats is, alwaar men iets kan bekomen wanneer men deselve ontbreekt, en wellegt hierdoor uitgebrek van de noodige voorsorgen het leven verliesen.

Th

N° 3

Ik heb de eer mij met ware achting te noemen.

Uwe HoogEdGestr.
DW Dienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den HoogWelGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curacao onderhorig eilanden
&c &c &c

No 105

Ontvangen den 10 Augustus 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 28 July
Geregd Sub L B.
folio 11 boek
No 6.

291

Bonaire den 28 July 1829.

Ik accuseer by deze de ontvangst van UWelEd missive
dd 8 dezer No 21a geleidende myne gedane aanvrage
voor Medicamenten en het afschrift eens brief van
den eerst aanwezenden officier van gezondheid by het
Garnizoen te Curaçao welke laatsten by UWelEd zyn
ontvangen onder geleide eener missive van den HoogEd Gestr
Directeur ad dezer eilanden dd 17 Juny ll No 15/22 ter fine
my met de veranderingen aanmerking door den gend officier
van gezondheid op myne aanvrage gedaan bekent te maken,
en wanneer ik vermeen dat myne aanvrage wel ingerigt
was, en al de daarop staande medicamenten & behoeftens
by my onmisbaar zyn, als dan de redenenen daarvan
omstandiglyk op te geven, heb ik de eer dientengevolge
by deze van berigt te dienen. — Dat de door my
aangevraagde hoeveelheid & Soorten van medicamenten en
behoeftens niet te veel, veel minder onmisbaar zyn,
Omreden ik daarmede als gewoonte een Jaar lang 420 tal
slaven, ambtenaren & ingezetenen deselke en 's Lands
diensten ziek bezeerd of ziek worden moet bedienen. — Het
weinige dat den voorm. Heer officier als genoegzaam heeft
gedacht is voor een Hospitaal te Curaçao mogelyk over-
vloedig, echter UWelEd zal gelieve den HoogEd Gestr Heer
Directeur adinterim te willen opmerken, dat wanner
men op Curaçao aan iets ontbreekt men dadelyk het
kan bekomen, maar op dit plaats niet, zoo als UWelEd
zelven met my moet betuigen. —

Vermeende hiermede aan de intentie van
UWelEd voorm. missive voldaan te hebben noeme ik
my met achting.

UWelEd Dw Dienaar.
De lands Chirurgyn
J. L. M. P. Straan
~~Chirurgyn~~

Den WelEd Heer
C. Schotborgh
Kommandeur dezes eilands

Recd 8 Augt 1829

273

N° 66.

Bonaire den 28 July 1829.

Krachtens het 2 lid Uwer HoogEdGestr dispositie ~~dd~~ 14 dezer L° J. N° 461/24 heb ik de eer ~~ingevolge~~ blykens hierbygaande reçu aftezenden de door dit bestuur geconfiskeerde vellen om ten behoeve de Koloniale Kas te worden verkocht. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw HoogEdGestrenge
DW Dienaar
De Kommandeur dezer eilanden
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

N 106

Ontvangen den 8 Augus 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 28 July
Geregd Sub L B.
folio 80 boek
~~N~~ 6.

Rec.d 8 Aug 1829

275

N° 68

Indien de Leverantie aan boord van resico der Koopers is [illegible] is dit [illegible] maar dat de met [illegible] de schade [illegible] dekeren [illegible]

Bonaire den 7e augustus 1829
Naagbaaij

Deze is Strekkende om Uw Hoog Ed Gestr kennis te geven dat ik devolgende beestealen verkocht heb.—

stuiven

8	Bullen (volwassen)	a ƒ 50	ƒ 400„ 00
2	Koeyen	„ 40	„ 80„ 00
11	halfwassen Bullen	„ 25	„ 275
72	Kabreten	ƒ 2.50	„ 180„ 00
			ƒ 935.—

Voorts breng ik ter kennis van Uw Hoog Ed Gestr: dat by de laatste verkoop van hoornbeesten een koe met het aanboord brengen is verdronken, dienten gevolge heb ik aan den kooper ƒ 40 gerestitueerd.—

Ik heb de eer met achting my te noemen
Uw Hoog Ed Gestrengen
D W Deenaar
De Kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

Den Hoog Ed Gestr Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur a den Lere in
van Curaçao onderh: eilanden

X6 H H

276

A 107

Ontvangen den 8 Augustus 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 7 dito

Geregd Sub Lo B.
folio 80 back
~~No~~ 6.

Rec d 8 Aug 1829

277

Zie antwoord

N 67

Bonaire den 5 Aug. 1829

Daar alhier is aangekomen, met de nedl. golet Mary
Schr. F. VanGrieken, den heer A. deGorter zonder
paspoort en daarna van aan boord een Engelsch Korvet
eenige officieren en matroosen, zonder ik het minste
aanschryving van wege Uw HoogloGestr heb ontvangen.
Zeggende dat zy gekomen waren om de in de Zee alhier
leggende kanonnen van het engelsch Fregat Schip
van oorlog Barham op te visschen, zoo achte ik het
van myn plegt by deze van Uw HoogloGestrengen
te informeren of zulks met Uwe HoogloGestr. voorken-
-nis is geschied of mag plaats vinden. —

Ik beken dat ik me aan plegt-verzuim heb
schuldig gemaakt om hun alhier te admitteren, ik
had ze dadelyk wanneer zy my geen bewys of Consent
van Uw HoogloGestr konden aantoonen terug moeten
zenden, maar daar het my stellig verzekerd wierd dat
Uw. HoogloGestr heervan kennis draagd, heb ik hun

niet

298

niet willen tegen gaan en aldus toegestaan om hun werk voortezetten ter bekomen der gezegde kanonnen, tot dat ik Uw HoogEdGestrengen's bevelings hieromtrent zal hebben ingewonnen. —

Waarmede ik met verschuldigden eerbied my noeme. —

Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhorige eilande
&c. &c. &c.

N 108

Ontvangen den 8 Augustus 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 5 dito

Geregd Sub L B.
folio 80 boek
no 6.

Recd 31 Aug 1829

279

N 69.

Bonaire den 11 aug: 1829.

Ik neem de vryheid hierintesluiten Rapporten van den Chirurgyn alhier der thans bevindende Zieke Slaven tot Uw HoogEdGestrengen informatie en narigt, en wel om reden zoo het lang moet dueren vermits dagelyks het getal der zieke aannemen ik wezenlyk niet weet op welke eene wyze de gronden tot het planten in orde zullen kunnen gebragt worden, en dan komt er ook by dat de beste werkbare Slaven thans besig gehouden worden aan het kappen van brandhout ten einde eene genoegzame voorraad te hebben ter dispositie van het Gouvernement - werhalve dus ik eerbiedig lyk versoek met Uw HoogEdGestr: meening hieromtrent verleend te worden namelyk of ik met het kappen van brandhout zal staken, ten einde de gronden tot planten in gereedheid te brengen, of daarmede voortsgaan. —

Waarmede ik my met diepen eerbied noeme

Uw HoogEdGestr
DWDienaar
De Kommand. deses eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curacao en de onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

280

N° 59

Batavia den 11 aug 1829

[illegible]

N° 109

Ontvangen den 14 Augustus 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 11 dito

Geregd Sub LB.
folio 80 boek
4B.

Rec d, 16 Augt 1829

281

N° 7a.

Bonaire den 15 aug: 1829.

Ik neem de vryheid ter kennis van Uw Hoogld Gestr te brengen dat ik ingevolge autorisatien van den Boekhouder Controlleur dd 27 July # N°256 aan boord van de Nedl golet Cleantis Schr. W. J. Fornier heb geladen voor rekening van het Gouvernement P dertig Tonnen woodverwhout & de rest haare lading aan brandhout, zoo mede twee esels. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoogld Gestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur dezer eilands

Claas Schotborgh

Den Hoogld Gestr Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur a interim
van Curaçao en onderhoorige eilands
&c. &c. &c. —

N 110

Ontvangen den 16 Aug.s 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 15 dito
Geregd Sub L B.
folio W boek
N 6.

Rec: d 20 Aug.s 1829 283

N 71. Dit /. effektueeren

Bonaire den 19e aug: 1829.

Daar ik ongeveer vyfduizend guldens in kas heb, en gaarne een gedeelte daarvan wensch af te zenden, zoo neem ik de vryheid by deze Uw HoogEdGestr. hiertoe autorisatie te verzoeken

Waarmede ik my met eerbied noeme

Uw HoogEdGestr.
DWDienaar
De Kommandeur dezer eilan[d]
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur a.d.
van Curaçao onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

284

No 111
Ontvangen den 20 Aug. 1829
van den Kommand: v Bonaire
Dato 19 dito
Geregd Sub B.
Folio 30 [illegible]
No 6.

Rec. d 22 Aug. 1829 Curaçao den 22ste Aug: 1829

No 541

285

Ter voldoening aan Uw hoog Edel Gestr dispositie ~~dd~~ 18 dezer L No 535/30 heb ik de eer ter kennisse van Uw hoog Edel Gestr te brengen

1stens Dat tot en met den 26ste Julij ll zijnde den dag waarop ik het eiland Aruba met verlof verlaten heb geen goud aan het bestuur van hetzelve is ter hand gesteld.—

2dens Dat uit de berigten van den opzigter bij de vrije goudwinning aan mij is gebleken dat al de Concessie-houders reeds vóór

Aan

Den Hoog Edel Gestr Heer Directeur der kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba

&c &c &c

286

dat tijdstip hunne werkplaatsen
met opschorting der werkzaamheden
van goudopdelving verlaten hebben.
Ik heb de eer met verschuldigden
eerbied te teekenen.

De Kaptn. belast met het
bestuur van Aruba

J. H. R. Gravenhorst

No 112
Ontvangen den 22 Aug.s 1829
van den Kapn. belast met het
bestuur van Aruba
dato ut supra
Geregd Sub L A
folio 53 boek
No 6.

Recd 29 Aug 1829

287

No 72.

Bonaire den 20 aug: 1829.

Ik neem de vryheid aan Uw Hoog Ed Gestr te doen toekomen proces verbaal wegens gedane onderzoek der alhier gepleegde diefstallen, met byvoeging der straffen aan de dieven opgelegd ingevolge bestaande reglement. —

Waarmede ik my met achting noeme
Uw HoogEdGestrenge
DWDienaar
De kommandeur dezer eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curacao & onderhorige eilanden
&c &c &c

2888

N° 113

Ontvangen den 29 Aug° 1829

van de [illegible] van Havana

date 20 dito

[illegible]

[illegible]

N° 6.

N° 113

Ontvangen den 29 Aug^s 1829
van de Kommandeur van Bonaire
dato 20 dito
Geregd Sub L B.
folio 80 boek
n° 6.

Proces Verbaal

Heden den Zeventienden Augus-
tus des Jaars Een duizend acht honderd negen
en twintig; hebben wy eerste Opzigter Carel
Magnus Neuman, Johannes Matthi-
as Prince & Herman Boyé District
Meesters alhier, ons op verzoek van den WelEd:
Heer Claas Schotborgh Kommandeur dezes
eilands; binnen het Fort begeven en gezament-
lyk met den Kommandeur voorm^d. verhoor of
onderzoek gehouden eener begane diefstal
van Gouvernements Kabrieten door eenen
Ignasia van Domingo Manuel vry man
mulat oud 23 Jaren en Piër Paula
Porrier vry man musties oud 24 Jaren.
beide alhier geboren. en woonachtig op Rinkon
dewelke door den eerste Opzigter voorm^d. & den
opzigter der bosschen & Jagt Meester Nico-
laas Martyn op den 14^den. dezer s' avonds
om 8 uren zyn aangehouden op de weg
van de twee putten naar de Rinkon gaande
met twee zakken beladen met vleesch, twee
Kabrieten vellen & vier koppen, & naargaans
op dien zelfden avond herwaards in arrest
opgezonden.

De Mulat. Ignasia van Domingo
Manuel voormeld, voor ons gekomen zynde.
en den Kommandeur hem hieromtrent onder-
vraagd hebbende. bekend, dat hy met deszelfs
voorm^d. makker Piër Paula Porrier op den
14^den. dezer s'ochtens om vier uren van de
Rinkon naar ~~het~~ westelyk gedeelte van dit
eiland

eiland gegaan zyn, ten einde Kokoluisen of
schulpen en Guana of Luguana te zoeken; en
ter plaats gekomen zynde alwaar men noemd
Goejoekoera, vonden zy twee geiten en derzelven
Jonkjes dewelke zy geslacht hebben en het
vleesch benevens twee der geiten vellen met
hun mede genomen, hebbende zy de twee vellen
van de jonkjes dezer kabrieten weg gesmeeten
vermits zulks van geener waarde waren.

De Musties Pier. Paula Porrier
hierover ondervraagd hebbende, bekend, het geen
hiervoren is aangehaald.

De verordeningen van het Reglement
van Administratie & Bestuur voor dit eiland
door Gouverneur & Raden op den 18.e Mei
1824 gearresteerd; ons door den Commandeur
voorgelegd en het 1.ste art: derzelve L: h:&l:
nagelezen voorts het 2.de art: de door den Kom-
mandeur gedaane waarschouwing op den 1.ste July
ll tot voorkoming van diefstallen gezien, hebben
wy Kommandeur, eerste Opzigter & de District
Meesters voormeld de gedetineerdens de volgende
straffen opgelegd. te weten.

1.o Krachtens L.a h: van de voorn.d verorde-
ningen en het 2.de art: van den Kommandeurs
waarschouwing voormeld wegens buiten voorkennis
van hem Kommandeur zich in die oorden te
begeven (dewelke als onvryen zyn verklaard)
ieder met Vyf dagen gevangenis op hun eigen
Kosten.

2.o Krachtens L.a C: der meer gemelde
verordeningen wegens die genen dewelke zich
aan diefstallen van eenig zoort van Vee schuldig
maken ieder met twee dagen gevangenis met

vergoeding

vergoeding van de waarde der gestolene Kabriëten
aan het Gouvernement; berekend ieder stuk tegens
f 2. 50.-

3.o En naar aanleiding de magt aan den
Kommandeur by Gouvernements dispositie dd
14.e July ll L: I. N.o 461/24 §. 3 toegekend wegens
de verwydering van de vrye Lieden uit den Rinkon
hun beide gedetineerden strengelyk te verbieden
nimmer meer zich aldaar te laten vinden op
poena van gevangen te worden genomen en naar
Curacao gezonden om aldaar te regt gesteld te
worden.

Hiervan twee eensluidende op-
gemaakt en met onze gewoone handteekening
bekrachtigd op Bonaire datum Ut supra.

Claas Schotborgh
Kommandeur

C.W. Neuman
Eerste Opzigter

De district Meester 1.e District
John M. Prince

De D.M. 3.e D.
Herman Bije

Bylaag Gouv^t aanschryv. dd 17 Juny 20/112

290

Notta Voor de Benoodigde Medicament
Voor Slands Ambtenaars & Slaven

	Benaminge der Medicamente	Pint	Pond	once
te missen. ×	Aloe Siccotrina	"	"	2
	Arabic: Gummi ×	"	"	6
1 once genoeg graam	Asafoetida ×	.	1	"
	Acid: Sulphuricum ×	.	.	1
	Ammonia Liquid: ×	.	.	6
	Azyn	18	"	"
te missen. ×	Arcenicum Alb:	"	"	4
1 lb. genoeg graam	Aqua Cinnamomi ×	"	2	.
	Araroet ×	"	12	.
	Bals: Copiva ×	"	1	:
	—— Arcai ×	"	1	"
	—— Opodeldock ×	"	1	[illegible]
te missen. ×	Brandewyn	6	"	"
	—— Olij ×	60	"	"
	—— Zuijker ×	"	6	"
	6. Stukke Brukbanden ×	"	"	"
	Cort: Kruis in Pulvir ×	"	2	"
	—— Grosso ×	"	2	"
te missen. ×	Cancro Lapides	"	"	2
te missen. ×	Coral Rubri	"	"	3
te missen. ×	Cort: Winteran in Pulvere	"	"	6
te missen. ×	Cinnab: Nativa	"	"	3
	Cremortart ×	"	2	.
	Camphora ×	"	"	2
te missen. ×	Cort: Cinnamomi ×	"	"	4
	Calomels ×	.	.	2
te missen. ×	Cera Albus	"	"	4
	Drup of Seic Liq: ×	"	2	"
	Empl: Merc: ×	"	"	4
te missen. ×	—— Devens rubri	"	2	"
	—— Labdano ×	"	2	"
	—— Resinos ×	"	"	6
	Eliex Proprietat ×	"	"	8
2 oncen genoeg graam	Flor Sulpiricum ×	"	"	4
	Flor Cammomella ×	"	4	"
	—— Sambic ×	"	6	"
~~te missen~~	Genever	6	.	.
	Gerst of Gort ×	.	50	.
te missen ×	Gum mastiex	.	.	6
te missen. ×	—— Tack magak	.	.	8

Vervolgens Van het Notta der Medicamenten

	Benaminge der Medicament	Pint	Pond	once
1 ons genoeg zaam.	Ipecacuanha	„	„	3
	Jalappa	„	„	8
dit is geen geneesmiddel	Kaarsen	„	20	
2 lb genoeg zaam.	Lich Island	„	6	
	Liq Anod min Hoffman	„	1	
	Ling Sasafras	„	2	
	Manna Commini	„	4	
	Mirrha	„	„	3
1 ons genoeg zaam	Magnes Alba	„	„	6
	Muriaas Ammoniac	„	„	6
wordt noit gebruikt	Merc: Vivum — te missen	„	„	2
	— Precipitat Rubri	„	„	2
	Mel Commini	„	6	
	Merc: Dulcis	„	„	1
	Nitras Potassa	„	2	
te missen	Notemuskaat	„	„	4
1/2 ons genoeg zaam.	Opii Papaver	„	„	2
wat betekent dit?	Oxyplumb Lytgagyn	„	„	6
1/2 ons genoeg zaam.	Oli mentha	„	„	2
te missen.	— Siccinum	„	„	4
te missen.	— Anisi	„	„	2
	— Olivarum	6	„	
te missen.	— Amandul	„	1	
	— Lini	4	„	
1/2 lb genoeg zaam.	Oxcimel: Squilette	„	2	
1/2 ons genoeg zaam.	Oli Jonicili	„	„	2
te missen	Potassa Sulphirossa	„	„	6
	~~Pond~~ Ungt Basilicum	„	2	
	P: Rad: Angelica	„	„	2
te missen	— — Zingiberis	„	„	2
te missen	— — Valerian	„	„	2
	P: Arabic: Gumm	„	1	
	— Cort Cinnami	„	„	4
niet bekent	— Rad: Liquiritia	„	1	
	Rad: Sarsaparilla	„	8	
	Rum	8		
	Roode Wijn	50		

Vervolgens Van het Notta der Medicament

	Benaminge der Medicament	Pint	Pond	once
te missen.	P: Rad Calamus	„	„	3
	Rap olij	4	„	„
4 ons zatis.	Sulphas alumen	„	„	8
	Sal mirab Glaubers	„	6	„
3 ons genoeg zaam	Sapo albus	„	1	„
1 lb genoeg zaam	Senne folia	„	2	„
te missen.	Scammoni	„	„	2
	Sulphas alumen ustii	„	„	2
	Spirt Nit Dulcis	„	1	„
te missen.	— Cochlear	„	1	„
	— Therebinth	„	1	„
	Semen Lini	„	„	8
te missen.	— Anisi	„	1	„
	Specier Pectoral	„	6	„
te missen	Spirt Mentha	„	„	1
	Stijfsels	„	2	„
4 ons voldoende	Therebinth Venet	„	„	8
te missen.	Tinc: Asafoetida	„	„	6
te missen	— Croci	„	1	„
1 lb genoeg.	Ungt: Althea	„	2	„
dit goed ken ik niet!	Ungt	„	2	„
1 lb genoeg zaam	— Emoliens	„	2	„
te missen.	— Alb Camphorat	„	2	„
	Vini: Opii aromat	„	„	8
	Witte Zuiker	„	3	„
	Vlas	„	4	
	2: De Kort Pannen			
	1: Kleine Geslooten bekker tot af Kooksels Van Spirt Mindereri dit wordt niet gebruikt			
te missen.	1: verglaasde Kasserol Pot			
	1 ~~2~~: Clysteer Spuit Van 12 once			
	1 ~~2~~ — — Van 6 do			
	3 ~~12~~: Boeken Schryftpapier			
	3 ~~12~~: do Poeder do			
	2: Pinte Swaart inck			
	2 ~~4~~: Pot looden			
	2: bosschagten			
	1: Klein hand Mortier & Stamper			

Vervolgens Van het Notta der Medecament

6 Nette kleine Flesje ~~ik kan geen fleschen te vesten.~~

4 do. Doosje

~~12 Pint. Zoete Wyn~~ roode wyn is genoegen

6 do. Maderawyn

2. Mannelyk Injectio Spuit

1 kromme Schaar

1. Regte do.

1 Tonge Riem do.

Pr. Van merking mel; Albus 2 Ld Linne Eld.

Bonaire den 9 Juny 1829

J. L. M. v. Strack
Chirurgyn

Gezein
De Kommandeur deses eilands
Claas Schotborgh

N B en dit moet nog al medicinaal gerigt zyn. —

Gezien. De Directeur a. i.
Rammelman Elsevier

Acc 29 Aug 1829

292

No. 73.

Bonaire den 23e aug: 1829.

Ik heb de eer Uw HoogEdGestr by deze kennis te geven dat ik met Schipper D. P. Clark voerende de am: brik Richard verkocht heb Een duisend vyf honderd vaten zout van de nieuwe pan tegens een gulden het vat, en twee Jonge esels a dertig guldens het stuk de rede waarom ik hem het nieuwe zout heb verkogt is dewyl hy volstrekt van geene andere party wilde nemen, en aldus om geen verkoop van dit artikel te verliesen ben ik hiertoe overgegaan, in vertrouwen dat het Uwe HoogEdGestr goedkeuring zal wegdragen.

Waarmede ik my met achting noeme

Uw HoogEdGestrenge
DWDienaar
De Kommandeur deses eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao en onderh: eilanden
&c. &c. &c.

~~No 114~~
Ontvangen den 29 Aug. 1829
van den Kommandeur van
Bonaire
~~dato 23 dito~~
Geregd. Sub Lo B.
Folio ... boek
~~26.~~

Recd 29 Aug 1829

294

No 74.

Bonaire den 27 aug. 1829.

Onder geleide deses, neem ik de vryheid Uw Hoogl. Gestr. te doen toekomen, een verhaal en twee processen verbaal onder Lo. A. B. C. door dit bestuur opgemaakt wegens gedane ondersoek betreffende de vermissing van den heer Coenraad Suhl ingezeten alhier, op de klein Isle d'avis. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoogl. Gestrengen
DWDienaar
De Kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

Den Hoogl. Gestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

No 115
Ontvangen den 29 Aug. 1829
van den Komm: van Bonaire
dato 27 dito
Geregd Sub L B.
Folio 80 boek
No 6.

Zee 29 Aug 1829 296

No 75. Bonaire den 28 aug: 1829.

Ingevolge autorisatie van den Boekhouder Controlleur dd 13e dezer No 283 neem ik de vrijheid ter kennis van Uw Hoogedgestr. te brengen dat ik met Z. M. Brik Courier afzend drie hoornbeesten & de Lands Slaaf Adrian instede van de alhier aangekomene zieke Slaaf Cornelis. —

Waarmede ik met alle achting mij noeme. —

Uw Hoogedgestrenge
D W Dienaar
De Kommandeur dezer eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogedgestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curacao onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

297

No 116

Ontvangen den 29 Aug. 1829
van de Commandeur van
Bonaire
dato 28 dito
Gereg. Pub ~~D~~ B
Folio 80 briev
~~No~~ 6.

Recd 29 Aug 1829

6 298

No 7.

Bonaire den 28e aug: 1829.

Naar aanleiding het 3de lid der Gouvernements dispositie dd 20e deser L. I. No. 538/31. neem ik de vryheid Uw HoogloGestr. kennis te geven dat ik aan den Kommanderende officier van Zyner Majesteits Brik Courier heb afgegeven tegens inleggende reçu vier duizend guldens. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw HoogloGestrenge
DW Dienaar
De Kommandeur deser eiland

Claas Schotborgh

Den HoogloGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao onderhorige
eilanden —
&c. &c. &c.

N. 117

Ontvangen den 29 Aug. 1829
van den Kommandeur van Bonaire
dato 28 dito

Gereg. Sub. 9 B.
Folio 80 boek
N. 6

Brieven van
Bonaire + Aruba
over
September 1829
van N. 110 - N. 126.

Recd, 6 Sept 1829 300

N.o 77

Bonaire den 28 aug: 1829.

Ik heb de eer Uw HoogEdGestr by deze kennis te geven dat ik heden in droog heb beginnen te plan,ten. — Waarmede ik my met achting noeme

Uw HoogEdGestrenge
D.W.Dienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

№ 158

Ontvangen den 6 Sept 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 28 Augustus
Geregd Sub L B.
folio 80 boeke
№ 6.

Rec'd 6 Sept 1829

302

№ 78.

Voor informatie
dus geen antwoord

Bonaire den 30ste augustus 1829

Ter eerbiedige rescriptie op Uw HoogEdGestr: missive ~~dd~~ 14 deser № 22/30 neem ik de vryheid UwHoogEdGestr: te betuigen; dat het my niet onbekend is, dat ik zelf behoort te weten wat werk het eerst moet verrigt worden, en wanneer het moet aangevangen worden; daar het meest dringende voor het minst noodzakelyke moet worden ten uitvoer gebragt; – echter vermeen ik dat zulks my niet behoort te wederhouden van met UHoogEdGestrengen by voorkomende gelegenheden te raadplegen, en het is onder dat begrip dat ik de vryheid genomen heb UHoogEdGestr: meening te vernemen, vooral daar ik uithoofde van niet onnoodzakelyk, maar in tegendeel dringend noodzakelyke bezigheden de Slaven voor de Plant tyd had bezig gehouden; vermenende dat tot het kappen van brandhout tyds genoeg overig bleef, vooral daar ik by ondervinding ben ontwaar geworden dat het kappen daarvan alvorens eenig leverantie niet zeer voordeelig is, terwyl zulks aan de baayen bleef verrotten, en ook veeltyds word weggestolen. –

De reden dan HoogEdGestr Heer! welke my in het kappen van brandhout, buiten bovenstaande motive verhinderd heb, en welke de Slaven buiten de plant tyd aan het werk gehouden hebben, zyn deze. –

Het

Het is UHoogEdGestrengen niet onbekend dat ik in het afgelopen Jaar gedurende de droogen tyd de negers welke aan het werk konde gebragt worden, aan het graven van putten en Springen van water rotsen heb bezig gehouden, voorts nog hebben de negerinnen en eenige negers, welke tot den zwaren arbeid niet konde gebezigd worden, een stuk grond in de oostdivisie ter beplanting opengemaakt, ook zyn er twee karrewegen vervaardigd, namentlyk een naar de Rinkon, en den andere naar de Zoutpan, deze werkzaamheden waren noodzakelyk, Ja zelfs dringend, dierhalven zal UHoogEdG. ongetwyfelt inzien dat men tot het kappen van brandhout geen tyd overig had, daar ik het dringendst voor het minst dringend moest verrigten. —

Wat betreft de bezigheden waarmede de Slaven in het drooge Saisoen dit Jaar zyn bezig geweest, dezelve zyn. —

1e Het opbouwen eener woning op de Rinkon voor de Amtbtenaren

2 Het in orde brengen en bedammen van de oude Zoutpan

3 Het maken van eenen karren weg van deze pan naar de lading plaats. —

4. Het insamelen van Zout

5. Het opnieuw maken van een Sedert lange Jaren herwaarts verouderde trankeer van de Landstuin op de Rinkon

6. Het omheinen van putten en water rotsen tot de vangst van ezels & koebeesten by gebrek van paarden

7e Het gedurig schoon houden van vee putten in de Westelyke gedeelte van dit eiland alwaar de beesten weiden, en wel zulks tot voorkoming van ziekte, het welk in het drooge Saisoen zeer gemeen is. —

Ook deze redenen vertrouw ik zal Uw HoogEdGestrengen niet ongegrond voorkomen, waarom in dit Jaar geen voorraad van brandhout gekapt is, immers waren alle deze bezigheden noodzakelyk? —

Ik kan niet nalaten by deze gelegenheid Uw HoogEdGestr. te verzekeren dat ik altyd het meest noodzakelyke heb zoeken te verrigten, en steeds het belang van het Gouvernement voorogen houdt, de Lands Slaven zyn, gelyk genoegzaam bekend is, niet zoo werkzaam van aard als de Curaçaosche en zulks heb ik meermalen de vryheid genomen Uw HoogEdGestr. onder het oog te brengen. —

Wel is waar zal Uw HoogEdGestr. uit het zieken Rapport ontwaard zyn geworden dat de ziekten der Slaven zich meest tot de kinderen bepaald, dan gelieve UwHoogEdGestr. te overwegen, dat zulks hetzelfde is, want is het kind ziek, dan kan men met billykheid de moeder aan het werk niet brengen, die dan te huis moet blyven om hetzelve op te passen, echter hoop ik met Uw HoogEdGestr. dat de ziekte spoedig over zal zyn ten einde ik niet verhinderd wordt op den behoorlyken tyd het werk van den Landbouw te doen verrigten, dan het is om dat men op deze hoop geen Staat kan maken, dat ik my verpligt gevonden

heb

heb Uw HoogEdGestr mening te vernemen of ik met de geringe magt dien my overig bleef, aan den Landbouw zoude arbeiden, dan wel aan het kappen van brandhout daar het my aan de eene zyde niet onbekend is, dat het in gereedheid brengen van de gronden ter beplanting, niet vermag verzuimd te worden, en aan den andere zyde, ik niet wist in hoe verre brandhout al of niet benoodigd mogt zyn. —

Betreffende het al of niet regenen alhier, neem ik de vryheid Uw HoogEdGestr te berigten, dat zulks slechts weinig in de maand July plaats heeft gehad, echter niet van beduidenis, de boomen zyn redelyk uitgebot maar op het veld niets voortgekomen, de Hoornbeesten en Kabrieten zienen redelyk wel uit, de Schapen echter sukkelen nog. —

Vertrouwende met dese rescriptie Uw HoogEdGestr meerdere inlichting aangaande myne vorige van den 11 deser No 69 gegeven, en tevens aan het gerekwireerde by het laatste gedeelte van Uw HoogEdGestr missive voldaan te hebben noeme ik my met diepen eerbied

Uw HoogEdGestr

DW Dienaar

De Kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

A 119
Ontvangen den 6 september 1829
van de kommandeur van Bonaire
dato 31 Aug.
Geleg. Ind. LB
folio 70 boek
A 6

Recd 6 Sept 1829

304

No 79.

Bonaire den 31 Aug. 1829.

Ik neem de vryheid onder geleide dezes aan Uw HoogEdGestr te doen toekomen aanvraag in duplo voor diverse benoodigheden ter behoeve dit eiland. —

Waarmede ik my met achting noeme. —

Uw HoogEdGestr Dienaar

DW Dienaar

De Kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

305

N° 120

Ontvangen den 6 Septemb.r 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 31 Augustus
Geregd Sub L: B
folio 81 boek
N° 6.

306.

Aanvraag voor diverse benoodigheden ten behoeve het eiland Bonaire. —

1000 Schepels mais min of meer. —
250 voeten 1½ d.m planken
250 d.o 1 d.m d.o
20 gallons lampoly
30 d.o rum
1 ton teer
½ d.o Pik. —

Bonaire den 31 aug: 1829

De Kommandeur deses eiland
Claas Schotborgh

Aanvraag voor diverse benoodigheden tenbehoeve het eiland Bonaire. —

1000 Schepels mais min of meer
250 Voeten 1/2 dm. planken
250 d. 1 d. d.
20 gallons lampolij
30 d. rum
1 ton teer
1/2 d. Pik. —

Bonaire den 31 aug: 1829

De kommandeur dezes eilands

Claas Schotborgh

Recd 6 Sept 1829

308

N° 81.

Bonaire den 5 Sept.r 1829

Ingevolge autorisatie van den Boekhouder Controlleur ~~dd~~ 27 aug: ll N: 300 neem ik de vryheid ter kennis van Uw Hoogl:Wgestr: te brengen, dat ik aan boord de nedl. golet Cleantis Sch.r W: J. Fornie heb geladen voor rekening van het Gouvernement al het voorhanden zynde brasilie hout ter belooop van vier vyftig en een half ton, benevens een ezel. —

Met achting heb ik de eer my te noemen

Uw Hoogl:WGestrenge

D.W. Dienaar

De Kommandeur deezer eilands

Claas Schotborgh

Den Hoogl:WGestr Heer

Mr. Rammelman Elsevier

Directeur ad interim

van Curaçao zonderhorige eilanden

&c: &c: &c:

No. 121
Ontvangen den 6 Septemb^r 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 5 dito
Geregd Sub L B.
folio W boek
No. 6.

Recd 6 Sept 1829

No. 5 310

N. 81.

Bonaire den 5 Sepr. 1829.

Daar deze gelegenheid zich opdoet, en ik niet verzekerd ben wanneer Zijner Brittannische Majesteits Schoener Speedwill alhier zal komen, en ik uit Uw Hoogwelgestrenge missive ~~dd~~ 1^e dezer No. 24/33 verneem dat de koloniale kas geld benodigd heeft, heb ik de vrijheid genomen ter voldoening aan Uw Hoogwelgestr. begeerte vervat in voorm^d. missive met den heer Jan Schotborgh ~~Cz~~ de aangevraagde vijftien honderd guldens over te zenden naar luid inleggende recu. –

Waarmede ik met achting my noeme

Uw Hoogwelgestrenge
DWDienaar
De Kommandeur dezer eilands

Claas Schotborgh

Den Hoogwelgestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curacao cum onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

No 122

Ontvangen den 6 Septr. 1829
van den Komm: van Bonaire
dato 5e dito

Geregd Sub L B.

Folio 10 boek
~~10~~ 6

31R

Ontvangen van den heer Kommandeur van Bonaire de Som van Een duizend vyfhonderd gulden 's ter overvoering naar het Gouvernement te Curaçao, hiervan drie eensluidende afgegeven

Bonaire den 5 Sepr. 1829

J. Schotborgh ~~Jz~~

Zegge f 1500

Rec. d. 11 Sept 1829

Curaçao den 9 Septr. 1829

313

Toegezonden, zie brieven aan den schrijver [illegible] dezer en den B.G. dd 15 dezer

Het vertrek waarin op het eiland Aruba het koloniaal kantoor gehouden wordt en de archives enz bewaard worden is met een plat dak voorzien het welk in zulk eenen toestand is dat by de minste regen het water daar doordringt. - Zelfs de meeste voorzorgen kunnen niet beletten dat de papieren by de geringste regenvlaag nat worden en gevolgelyk bederf ondergaan; weshalve ik my verpligt

Aan

Den Hoog Edelen Gestr. Heer

Directeur ad int. van de Kolonie

Curaçao, Bonaire & Aruba

314

~~ten~~ verpleegd bevond bij deze

Uw Hoog Edel gestr. te verzoeken

om autorisatie tot het doen

bewerkstelligen der noodige repa-

-ratien, & wel op de goedkoopste

wijze, aan het meergemelde

vertrek.

Vertrouwende dat UwHoog Edel Gestr.

de noodzakelijkheid der voorgestelde

reparatie zal inzien & mijn

verzoek in deze zal willen accor-

-deren zoo heb ik de eer hierbij

te voegen eene aanvraag voor

pannen tot het overdekken van

het bovenbedoelde vertrek & voor

de noodige olie & verw ten

behoeve van 's Lands gebouwen

op St Aruba

De Kapt. belast met het

bestuur van 't Aruba

J. J. W. Gravenhorst

No 123.
Ontvangen den 11 Sept.r 1829
van de kapitein belast met
het Bestuur van Aruba
Dato 9 Sept.r 1829
Geregd. Pub. L. A.
Folio 53 boek
No 6.

Curaçao den 9 Sept.r 1829

315

Aanvraag

Ten behoeve van het eiland Aruba

1000 = duizend dakspannen
16 = zestien ribben
3 = spullen lijnw. olie
2 = vaatjes gemalen wit = lood
1 id = geel oker
3 = verw = kwasten

De kapt. belast met het
bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Rec'd 13 Sept 1829 316

N.º 36.

Aruba den 8ste September 1829.

Wij hebben de eer ter uwer Hoog Ed.e Gestr.e kennis te brengen, dat de Opzigter bij de vrije Goudwinning ons mondeling berigte: dat er door eenige inwoners in de Rooi Lembeetor benoorden de Rooi Arikok opdelving waren ondernomen, en dat hij er een wacht in geplaatst had; ter voorkoming van meerdere opdelving.—

Daarop hebben wij den 31.e Aug.s ll: den bovengemelden Opzigter aangeschreven, om zich nog op den dag van heden naar die rooi te begeven, dezelve te inspecteeren; en bevindende dat aldaar Goudwinningen zoude kunnen ondernomen worden, die Rooi te meten, hoe vele perceelen dezelve inhieldt, en ons daarvan schriftelijk rapport in te zenden.—

Des anderendaags ontvingen wij rapport van de meergem.de Opzigter; meldende dat de Rooi Lembeetor voor een groot gedeelte was uitgegraven door de Indianen leegloopers; dat hij die Rooi had gemeten en zes en twintig perceelen van 15 Ned.e Ellen lang was,

en

en dat er naar zijne gissing Goud te vinden zoude zijn; tevens ontvingen wij een lijst der personen, die voor die perceelen aanvraag deden om dezelven te mogen koopen. –

Daarop zijn wij te rade geworden; zoo ter voorkoming van verdere ongeregeldheden en Clandestine opdelving der gronden; als ter behartiging ter stijving van de Administratie kas der vrije goudwinningen alhier, om die zes en twintig perceelen aan de Gegadingden tegen den 3e dezer te verloten, en dat wel zoo, dat slechts een enkel perceel aan elk der belanghebbenden zoude verkocht worden, ten einde elk dezer in de gelegenheid te stellen, of hij vergoeding mogte vinden, van zijne vorige gekochte Concessie of Concessien van vier of meerdere perceelen welke onvoordeelig waren uitgevallen. –

De loting der perceelen ter vrije Goudwinningen, heeft den Derden dezer plaats gehad, en de penningen daaruit voortspruitende ten bedrage van Drie Honderd & Negentig Guldens Holls Ct zijn bereids in de Administratie kas van de vrije Goudwinning gestort, – Gelijk U Hoog Edle Gestre zult ontwaren uit de nevensgaande lijst der personen aan wien Concessien ter vrije Goudwinningen voor zes Maanden zijn afgegeven geworden. –

En op dat alles geregeld en in orde zoude afloopen, hebben wij ons in persoon naar de Rooi Lembedor begeven, ten einde elk zijn perceel te zien toemeten naar zijn getrokken Nummer. –

Wij Vertrouwen Uwer Hoog Ed. Gestre Goedkeuring over deze onze verrigtingen te mogen wegdragen, en hebben de eer ons met achting te noemen.

De Magistraten Waarnemende het Bestuur van Aruba

K. Vanlekhout.

Jan Van der Biett

Aan

Den Hoog Edelen Gestrengen Heer Directeur Adint. over de Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba. –

&c &c &c

No. 124

Ontvangen den 13 September 1829
van De Magistraten waarne-
mende het Bestuur van
Aruba
dato 8e dito
Geregd: Sub Lo. A.
Folio 53 boek
No. 6.

318

Lijst der perceelen gronds in Loting ter Goudwinning op dit Eiland getrokken door de Onderstaande Personen, te weten:

Nummers	Namen der Belanghebbendens	perceelen gronds	Ligging der Plaats	Montant
1	Elias Jesurun	1	Rooij Lembedor bewesten de Rooij Arikok	ƒ 15.00
2	Isaac de Elias Penso	1	d° d°	15.00
3	Moses Haim de Lima	1	d° d°	15.00
4	Jochem Paesch	1	d° d°	15.00
5	Simon Quant	1	d° d°	15.00
6	Adel Emonet	1	d° d°	15.00
7	Benjamin Suares	1	d° d°	15.00
8	Jean Anth° Odiiber	1	d° d°	15.00
9	Lourens Odiiber	1	d° d°	15.00
10	Ramon Yrausquin	1	d° d°	15.00
11	Jacob Penso	1	d° d°	15.00
12	Juan Marten Tromp	1	d° d°	15.00
13	Isaac d' Moses Penso	1	d° d°	15.00
14	Govert Quant	1	d° d°	15.00
15	Jacob Moreno Henriqz.	1	d° d°	15.00
16	Elias Penso	1	d° d°	15.00
17	Joseph Henriquez	1	d° d°	15.00
18	George Teubener	1	d° d°	15.00
19	Marten Evertsz	1	d° d°	15.00
20	Mord. d' Mz Henriquez	1	d° d°	15.00
21	Jan George Croes	1	d° d°	15.00
22	Cornelis Raven	1	d° d°	15.00
23	Dirk Paesch	1	d° d°	15.00
24	Gabriel Rouis	1	d° d°	15.00
25	Gilles Ras	1	d° d°	15.00
26	Jn. Hs. G. Eman	1	d° d°	15.00
		26	Beloopende te Zamen	ƒ 390.00

Aruba den 3e September 1829.
De Magistraten Waarnd. het Bestuur van Aruba.

H. van Eekhout.

Jan van der Biest

Recd. 16 Sept 1829

319

N° 82.

Bonaire den 14 Sepr. 1820.

Ik heb de eer ter kennis van Uw
HoogEdGestrengen te brengen dat er alhier op laatst
leden vrydag den 11^e dezer goed geregend heeft. Dat
de Slaven druk bezig aan het planten zyn. —
Met achting noeme ik my. —
(Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curacao onderhoorige eilanden
Bonaire en aruba
&c &c &c

N: 125

Ontvangen den 16 Sepr 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 14 dito
Geregd Sub boek B.
N 6

N: 37. Recd 18 Sept 1829 321

Aruba den 15e September 1829.

Bij deze nemen wij de vrijheid
UweHoogEdelGestrenge te Verzoeken
de noodige order te willen geven dat
er bijtijds eene nieuwe voorraad van
Genever, A zijn voor drie maanden ten
behoeve van het Militair Detachement
alhier worde afgezonden; naardien
dezelve Artikelen met het einde van
deze maand zullen uitgedeeld zijn.

Wij hebben de eer met verschuldigde
Respect te zijn.

De Magistraten Waarnemende
het Bestuur ~~van Aruba~~

K. van Eekhout

Jan van der Biest

Aan
Den HoogEdGestr: Heer
Directeur Ad-int: over de
Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba
&c &c &c.

N° 37

Aruba den 15de September 1829

Bij deze neemen wij de vrijheid
UwelEdelGestrenge te verzoeken
de nevensgaande Lijsten te willen geven aan
de Lijste eene nieuwe voorraad van
Papieren: Wij van die noodig ten
behoeve van het Militair Detachement
alhier onder afgegeven, waardoor
deze Artikelen met het einde van
deze maand zullen uitgeleverd zijn.

Wij hebben de eer met Verschuldigde
Respect te zijn.

De Magistraten Commandeerende
het Bestuur ~~van Aruba~~

C. Vanderhoek.

Jan van der Biest

Aan
Den Hoog Ed. Gestr. Heer
Directeur Generaal der
Eilanden Curaçao, Bonaire, Aruba
&c. &c. &c.

~~No~~ 126

Ontvangen den 18 Septr. 1829
van de magistraten waarne-
-nemende het Bestuur van
Aruba
dato 15 dito
Geregd Sub ~~2~~ A.
folio 53 boek
~~No~~ C.

Brieven van
Bonaire & Aruba
over
October 1829
N. 127 N. 138.

Rec. d. 5 October 1829 323 2

N°. 40.

Aruba den 28e. September 1829.

610

Accuseerende de ontvangst van
U Hoog Edele Gestrenge Dispositie ~~dd.~~
22e. Aug. ~~ll~~ L. I. N°. 541/31. en die uwer
Hoog Ed. Gestr. Dispositie ~~dd~~ 13e. dezer L. I.
N°. 584/33. en dat wij volgens de bepaling
in de 2e. afdeling de Som van ƒ 390.-
naar aanleiding der eerste afdeling uwer
Hoog Ed. Gestr. Dispositie in dato 22e aug. ll
L. I. N°. 541/31. alsmede ook de laatste ƒ 60.-
voor vier percelen in de Rooi kleine flaut,
in de Kas van Aruba als Subsidie voor
dezelve gestort hebben.. bedragende te
zamen de Somme van ƒ 5505.-.-

Ook hebben wij ingevolge U Hoog Ed.
Gestr. Dispositie ~~dd~~ 31e. Aug. ll L. I. N°. 550/32
geleidende resolutie van den Gouverneur
Generaal der Nederlandsche W. I. bezittingen
waarbij de personen van Michiel Geerman
en Francisca Kromp gratie verkregen
hebben van de bij vonnis van den
Wel Ed. Achtb. Raad van Civile & Crimi-
neele Justitie des eilands Curaçao
hun opgelegde straf van bannissement

voor

voor den tijd van vijftien jaren; de Docu-
-menten bereids aan de bovengemelde
personen afgegeven. —

Voorts hebben wij de eer met Hoog-
-achting te zijn.

De Magistraat Waarnemende
het Bestuur op Aruba

K. van Eekhout.

Jan van der Biest

Aan
Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur ad interim over de
Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba

&c. &c. &c.

No 127

Ontvangen Den 1: October 1829

van de magistraten waarne,
,mende het Bestuur van aruba

dat. 28 Sept.

Geregt. Sub Lr. A

Folio 33 boek

No 6.

325

No 39. Recd 1 Octob 1829.

Aruba den 28e Sept. 1829.

No 609a 610

Wij hebben de eer bij dezen U Hoog. Edele Gestrenge ter approbatie toe te zenden Extract Notulen gehouden in de vergadering van het Collegie van het Vrede geregt op het Eiland Aruba ~~dd~~ 23e Sept. 1829.

Doch op dat er bij U Hoog Ed: Gestr: geen bezwaar mogt ontstaan, om de bepaling onder Lr. 6. te approbeeren: Dat personen die ande,zen verschuldigd zijn, door die bepaling zich van het Dorp mogten verwijderd houden, om hunne Crediteuren te ontduiken, Zoo nemen wij tevens de vrijheid, U Hoog Ed. Gestr. te observeeren. Dat wij de ligging der Districten, die hier bewoond worden, als mede de omstandigheden der inlandsche handel en kommissionaire betrekkingen, der met elkander handeldrijvende inwo,ners genoegzaam kennen en dat het zelden gebeurd, dat die personen, die in betrek,king met de kooplieden en winkeliers aan het Dorp staan, en in de buiten Dis,tricten wonen, niet eenmaal in de week bij hunne Crediteuren, of wie hun kom,missie goederen geven, of bij hunne bloed,verwanten, of Vrienden aan het Dorp komen, en dus is de geregtsbode, gedurig in de gelegenheid, zonder dat hij de verschuldigde

personen

personen, op de openbare wegen behoeft aan te spreken, genoegzaam in elk huis van het dorp, hun zijne aanzegging kan doen.

Wij hebben de eer met verschuldigde eerbied te zijn.

De Magistraten Waarnemende het Bestuur van Aruba

K. van Eekhout.

Jan van der Biest

Aan
Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur ad interim over de
Kolonie Curaçao, Bonaire & Aruba
HE HE HE

326

No. 128

Ontvangen den 1e Octr. 1829
van den magistraten waar,
,nemende het bestuur van
Aruba
dato 28 Septr.
Geregd. Sub Lo. A
Folio 99 boek
No. 6.

Extract uit de Notulen gehouden in de Ordinaire Vergadering van het Colle,gie van het Vrede Geregt op het Eiland Aruba.–

Woensdag den 23e September 1829

Present. De WelEdele Heeren Klaas van der Hout, bij absentie van den WelEdo. Gestrenge Heer J. F. W. Gravenhorst, belast met het Be,stuur dezes Eilands; President.

Jan van der Biest
Ordinair Lid

Jacob Moreno Henriquez
Geassumeerd Lid..

De Vergadering geopend met het Gebed. –

1ste &c. –

2de. &c. –

3de. Onaangezien, de bepa,ling genomen in de Verga,dering van het Collegie van het Vrede Geregt ~~van~~ den 1e October 1828: dat niemand beneden de Som van Twin,tig Guldens door de Geregts,bode voor dit Collegie mag

gedagvaard

gedagvaard worden, komen,
de de kosten der bode soms
viermaal hooger, dan de
verschuldigde pretentie.–
Zullende den geene die mindere
somme verschuldigd zijn,
alleenlijk door de Geregts-
bode mondeling worden
aangezegd voor het Collegie
te moeten verschijnen, blijft
hiernog de hatelijkheid
bestaan, dat sommige in,
wonen uit vervolgzucht,
iemand, ja, wel, door de ge,
regtsbode mondeling laten
aanzeggen voor het vrede ge,
regt te moeten verschijnen, ten
einde zich te zien condem,
neeren in de betaling zijner
verschuldigde penningen;
doch wonen die personen
buiten het dorp, dan be,
rekend de bode weder zijnen
gang, waardoor de kosten
tegen eene kleine pretentie
aanmerkelijk worden.–
Zoo heeft het Collegie van
het vrede-geregt in overwe,
ging genomen en onder na,
dere approbatie van den
Hoog Ed: Gestr. Heer Directeur

interim

interim over de kolonie
Curaçao en onderhorige Ei,
landen te bepalen.–
a. Dat de bepaling gemaakt
in de vergadering van het
vrede geregt ~~dat~~ 1e Octr. 1828
Dat de geene die mindere
somme dan twintig guldens
verschuldigd zijn, door de ge,
regtsbode mondeling zullen
aangezegd worden voor dit
Collegie te moeten verschijnen,
ten einde zich te zien condem,
neeren in de betaling zijner
verschuldigde pretentie;
genietende de bode voor zijne
aanzegging het geen hem bij
het tarief van legessen is
toegestaan.–
b: Dat de geene, die iemand
door de geregtsbode monde,
ling laat aanzeggen, om voor
het Collegie van het vrede
geregt te compareeren, en
die persoon verre buiten
het district van het Dorp
wonende, de bode met zijne
aanzegging zal moeten wach,
ten, tot dat die persoon
aan het Dorp verschijnt, of
zoo de eischer of pretenteur
niet zoo lang wil wachten;

hij

hij Eisscher of pretendeeren
Zelve daar den gang van de
Geregtsbode zal hebben te
Bekostigen. –

4: 86 —

Namens de Vergadering van
het Collegie van het Vrede gerigt
De Magistraat, Waarnemende
het Bestuur van Aruba

K. van Ekhout.

Jan van Aertzieth

Reed 7 octb 1829

329

N 84

Bonaire den 27 Sepr. 1829.

Ik heb de eer ter kennis van Uw Hoog Ed Gestr.
te brengen dat ik met Schr. H. Wooster voerende
de amc. brik Charles verkogt en afgeleverd heb Zeven
honderd en zeventig vaten zout (oud party) tegens vijf en
zeventig Centen het vat. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoog Ed Gestrenge
DW Dienaar
De Kommandeur dezer eilands

Claas Schotborgh

Den Ed. Hoog Ed Gestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

N° 129

Ontvangen den 7 October 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 27 September
Geregd Sub £ B.
folio 90 back
№ 6.

331

Rec 7 octr 1829

N° 83. Bonaire den 23 Sept. 1829.

Ik neem de vryheid onder geleide
deses aan Uw HoogEdGestrengen te doen toekomen myne
verantwoording stukken over het 2e kwartaal d. j. inge-
„volge hierbygaande lyst. –

Waarmede ik my met achting noeme. –

UwelHoogEdGestr Heer
DW Dienaar
De kommandeur deses eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao e onderhorige eilanden
&c &c &c

332

130

N. 130

Ontvangen den 7 October 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 23 September
Geregd Sub. L B
folio 86 boeke
№ 6

Reed 7 Octb 1829

333

№ 85.

Bonaire den 1e October 1829

In antwoord op Uw HoogEdGestr zeer geëerde
missive ~~dd~~ 23 Sepr ~~ll~~ No 26/35. dienende - dat ik bereids &
steeds zoo wel ter voldoening aan Uw HoogEdGestrengens
aanschryving van den 1e der even gemelde maand No
25/34 en aan de laatste voormeld, alle mogelyke onderzoek
gedaan heb en nog doe ter ontdekking van dee ge-
nen dewelke, als, in de gemelde missiven bedoelde
ankers van Z. B. M. Schip Barham zoude
kunnen opgeligt hebben, en echter tot dusverre
niets hiervan heb kunnen ontdekken. - Ik vermeen
HoogEdGestr Heer dat het vermiste anker als nog
in zee lyd, en niet door de menschen alhier is opge-
visch anders had ik zeker op eene wyze of den
ander ter achter gekomen. -

Dan

Dan of er goederen van het voorn: Schip alhier
aan de wal onafgehaald gelaten zyn, diend deses
voorts, om Uw Hoog Ed Gestr: van Neen te berigten
te minste aan my is niets overgeleverd, en veel
minder is er op de wal hiervan iets te zien. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoog Ed Gestrenge

D W Dienaar

De Kommandeur deses eilands

Claas Schotborgh

Den Hoog Ed Gestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curacao onderhoorige eilanden
&c. &c. &c. —

N: 131.-
Ontvangen den 7e October 1829
van den Kommandeur des
Eilands Bonaire
dd 1e October
Gereg. Lat ~~Lr~~ B.
Folio W boek
N: 6.

Ree 7 October 1829

335

N: 87

Bonaire den 5 October 1829

Daar de heer Hendrik Schotborgh ~~Jr~~ aan,
zoek by my gedaan heeft voor een 40 tal ezellinnen
en 30 Jonge Koeyen voor de teelt, en aangezien deze
getallen deer vee soorten onverhinderd aan de teelt
alhier kan vermist worden, ben ik zoo vry geweest
aan denzelven het volgende te verkopen, betaalbaar
op Curacao, en met de nedl. golet Mary Schr. F. van
Grieken, afterenden. — teweten: —

2 ezels
36 ezellinnen
9. halfwasser koeyen. —

Verzoekende Uw HoogEdGestrengen approbatie
hieromtrent, noeme ik my met achting

Uw HoogEdGestr
DWDienaar
De Kommandeur deezer eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinteurim
van Curacao onderhoorige eilands
&c &c &c

336

№ 132
Ontvangen den 7e Oct. 1829
van den kommandeur des
Eilands Bonaire
dato 5e October
Geregd Sub L. B.
folio 80 boek
№ 6

Recd 7 octb 1829

337

№: 86.

Bonaire den 5 Oct: 1829

Ingevolge autorisatie van den Boekhouder Contr: ~~dd~~ 19 Sepr. ~~ll~~ №340 zend ik met de nedl. goelet Mary Schr. F. van Gueikens af voor rekening van het Generaleld Heer W.m Prince Een hondord Jonge geiten, in stede van 50 grote & 50 kleine, vermits de groote dewelke gevangen waren voor de teelt niet geschikt zyn. —
Waarmede ik my met achting noeme

Uw HooglGestrengen
D W Deenaar
De kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den HooglGestr. Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

338

N° 133
Ontvangen den 7 October 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 5 October
Geregd Sub L B.
folio 80 boek
N 6

Rec. 5 Boek 6 1829

339

N 88.

Bonaire den 7 October 1829.

Met leedwesen moet ik Uw Hoogl. Gestr: by
„deze kennis geven dat sedert myne laatste kennisgeving
in dato 14 Sepr. ll N° 82 alhier niet meer geregend heeft,
en dat al wat geplant is ten beloop van ongeveer
twintig schepels mais heel e al op het veld verdord is;
Zoo dat ik verpligt ben thans weder in droog op
nieuw te planten. ——

Waarmede ik my met achting noeme
Uw Hoogl. Gestrengen
DW Dienaar
De kommandeur deezer eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogl. Gestr. Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curacao e onderhorige eilanden
&c &c &c

N: 134

Ontvangen den 8 October 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 7 October
Geregd Sub L B.
folio 20 boek
No 6.

Reed 19 octob 1829

341

No 90.

Bonaire den 17 October 1829

Deze is strekkende om Uw HoogEdGestrengen
kennis te geven dat ik ingevolge autorisatie van den
Boekhouder Controlleur de goleт Mary Schr J. L. A.
Meinhardt afzend met eene lading brandhout. –

Ik heb de eer met achting my te noemen

Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curacao cum onderhorige eilanden
&c &c &c

No. 9

[illegible] den 17 October 1829

[illegible] aan Uw Hoog Edel Gestrenge [illegible]

[illegible]

Ik heb de eer met achting my te noemen

Uw Hoog Edel Gestrenge

[illegible] Dienaar

De [illegible]

[illegible]

Den Hoog Edele Heer

Mr. [illegible]

Directeur [illegible]

[illegible]

[illegible]

N° 135
Ontvangen den 19 October 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 17 dito
Geregd Sub L. B
folio 80 back
№ 6.

Rec.d 17 octob 1829

343

N°. 41.

Aruba den 13e. October 1829

Ik heb de eer ter kennisse van U: HoogEd: Gestr: te brengen dat de bij Missive ~~dd:~~ 15e. Septr. ~~ll~~ N°. 37 aangevraagde Genever, Azijn & Zout ten behoeve van het Militair Detachement alhier als nog niet ontvangen zijn; Verzoekende U: HoogEd: Gestr: de noodige orders te willen geven tot de afzending van dezelve. –

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba

J. F. D. Gravenhorst

Aan
Den HoogEdelen Gestrengen Heer
Directeur Adint: over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

No. 136

Ontvangen den 19 October
1829
van den Kapitein belast met
het bestuur van Aruba
dato 13e October
Geregd Sub Lo A.
Folio 99 boek
No. 6.

345

No. 42

Recd. 19 Octob 1829

Aruba den 16e October 1829.

Hieraan Voldaan

Jan Hendrik Flemming heeft mij verzocht Uw Hoog Ed. Gestrenge voor hem te adieren ter bekoming van eene zee-brief voor zijne bark Leonora dewelke eenige tijd geleden aan de Overkust is genomen ~~thans~~ door het Bestuur van Maracaibo is vrijgesproken, thans binnen deze haven is leggende.-

Gemelde J. H. Flemming heeft mij, bij het afvragen van zijnen vorige zee-brief te kennen gegeven dat hij dezelve op 's Gouvernements Secretarie op Curaçao heeft afgegeven.-

Ik heb de Eer met Respect te Zijn

De Kapn. belast met het
Bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den Hoog Ed. Gestrengen Heer
Directeur Admtr. over de
Kolonie Curaçao, Bonaire, Aruba
Hs. Hs. Hs.

No. 137

Ontvangen den 19 October 1829
van den Kapitein belast met
het Bestuur van Aruba
dato 15 October

Gereg. Sub. L. A.
Folio 99 boek
46.

Recd 19 octob 1829

No. 89

Bonaire den 15 October 1829

Ter voldoening aan Uw Hoogedelgestr. geeerde
dispositie dd 7 dezer L. I. No. 616/36, om het getal aan-
wezige ezellinnen zoo naauwkeurig mogelyk op te nemen,
en aan Uw Hoogedelgestr. op te geven, vergezeld van
myne Consideratie of van dat getal nog meer zullen
kunnen verkocht worden zonder de teelt te benadelen
&c. diendt eerbiedigtlyk deze tot berigt. –

Dat voor my voor eerst eene onmogelykheid is
thans naauwkeurig te kunnen opgeven het getal
aanwezig ezellinnen, eerstelyk uithoofde dat er
verscheidene Jagten hiervan gedaan moet worden
om dezelve te kunnen op nemen, en tweedens dat
al wilde ik hiertoe thans overgaan, het digt aan-
groeijen der bosschen tegenswoordig met dat weinig
regens welk men van tyd tot tyd hebben gehad en
het staan van water op de rotsen hier en daar my
grootelyks hierin verhinderd, echter neem ik de
vryheid Uw Hoogedelgestr. voorteslaan om hiermede
te willen uitstellen tot in het droge Saisoen
van aanstaande jaar ten einde (buiten generale Jagt
hetwelk met groote kostens voor het Gouvernement
gepaard gaat) deze vee Soort te noodzaken
in de omgeheinde putten te komen zuipen
en alsdan dezelve optesluiten en aftenemen

Waarmede

Waarmede ik my met achting noeme

Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur deezer eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curaçao en onderhorige eilands
&c. &c. &c.

N° 138

Ontvangen den 19 October 1829
van den kommandeur des
Eilands Bonaire
dd 16 October
Gereg^d Lab L^a B.
folio 80 boek
~~No~~ 6

Brieven van
Bonaire & Aruba
over
November 1829
en december
N. 139 – N. 156.

N°43. Rec'd 2 Novemb 1829

349

Aruba den 30sten October 1829.

Deze is strekkende om Uw HoogEd: Gestrenge te Verwittigen dat de Zeebrief van de Ned: bark Leonora onder Uw HoogEd: Gestr: Missive dd 24sten dezer No 12/38 alhier Ontvangen, op heden aan den Belanghebbende is uitgereikt.

Ik heb de eer te zijn

De Kap: belast met het
Bestuur van Aruba

J. F. W. Gravenhorst



Aan

Den HoogEdelen Gestrengen Heer
Directeur Adint: van de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c &c &c.

350

N° 139

Ontvangen den 2: November
1829
van den kapitein belast met
het Bestuur van Aruba
dato 30: October
Geregd. Sub Lo A
folio 99 boeks
N° 6.

N: 44. Rec'd 2 Nov 1829

351

Aruba den 30: October 1829

Zie brief aan den B C

Onder geleide dezes gelieve Uw
HoogEdel Gestrenge te Ontvangen mijne
aanvraag van heden onder N°. 4. –
Waaraan ik de Eer heb mij te refereeren.

De Kap:n belast met het
Bestuur van Aruba
J. F. W. Gravenhorst

Aan
Den HoogEdelen Gestrengen Heer
Directeur Adint:s over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
H: H: H:

~~N~~ 140

Ontvangen den 21 November 1829

van den Kapitein belast met het Bestuur van Aruba

Dato 30 October

Gereg. Dub ~~L~~ A

Folio 33 boek

~~M~~ C

Recd, 10 Nov 1829   353

N° 91.

Bonaire den 20. Oct: 1829

[illegible] heeren met hunn[illegible] onder

den [illegible] de Chirurgijn van 't Gouvernement?

Daar de landszieke Slaven zeer verzuimd worden uit mangel van eene dagelyschsche toezigt eener Geneesheer, kan ik niet nalaten Uwe HoogEdGestr: de motiven hiervan te melden en Uw HoogEdGestr eerbiedeglyk verzoeken hierin te willen voorzien. –

De Chirurgyn alhier bevind zich ter woon zoo als Uw HoogEdGestr wel bewust zal zyn in de oost devisie en kan slechts om de zieke hierboven onder zyne behande-„lingen niet te verzuimen, eens in de week naar de rinkon gaan om aldaar dewelke ziek zyn nategaan; som-„wylen zyn er zieken aldaar dat de Chirurgyn dagelyksch deselven moet zijn behandeln, en het gebeurd dan ook dat hy dewelke hierboven ziek zyn, niet zonder eene dagelyksch toezigt kan laten, en aldus genoodzackt is, om de eene voor denandere te verzuimen; Uw HoogEdGestr zal my de vraag op werpen, waarom worden de zieken van beneden niet boven getransporteerd? Dan vergun my te beantwoorden, dat

354

Dat eerstelyks, mogelyk permitteerd den aard der ziekten niet
zulks te doen, dan met groot gevaar, tweedens en al bestaat
dan geen gevaar by die ziekte, waar en hoedanig zal ik ze
een behoorlyk zieke huis bezorgen; derdens: dan komt er by
dat die zieke een moeder van 4 à 5 onbezorgde kinderen is, onder
wiens zorg of toezigt kan ik deselven stellen, zonder verlies
van werkbare slaven uit het werk; vierdens: dan gebeurd
het ook, dat wanneer de tegenwoordigheid van den Chirurgyn
hier & daar vereischt wordt, hy uithoofde van ongesteldheid
niet uit het huis kan, en daar door, vermits alhier geen ander
Chirurgyn of geneesheer is dan hy alleen, die lyders uit ge-
brek van eene zoodanige docter een prooy des grafs wordt.
en worden zy al niet, dan worden zy intusschen grootelyks
verzuimd, zoo als ik geenzins niet twyffel of Uw HoogEd.
Gestr. met my heeromtrent eens zal zyn, immers op het
oogenblik dat men een geneesheer noodig heeft voor een
zware kraam, een attak van beroertens &ca: en vind hem
niet, of men moet byna zes uren voor wachten, wordt
zoo eene lyder niet een prooy des grafs ? –

Voorts moet ik tevens aanmerken dat de bevolking
alhier dagelyksch aanneemt, en dat het voor een
Chirurgyn alleen byna onmogelyk is, zyne assistentie
aan een getal van 1700 zielen te verleenen en daarom kan
ik niet nalaten zoo als ik heervoren heb gezegd aan
Uw HoogEdGestr eerbiedigelyk te verzoeken hierin gunstiglyk
te willen voorzien om dit ongelukkig eiland met eene
tweede geneesheer te voorzien; – Ik ben zelven dikwyls
en wel onlangs dat ik my op de rinkon voor eenige
dagen bevond van getuige geweest, dat verscheidene zieke
slaven uithoofde dat de Chirurgyn sedert twee weken
niet wel bevindt en te huis ziek lyd grootelyks zyn
verzuimd. – In afwachting Uw HoogEdGestr's meening
heeromtrent te gemoed te zien, noeme ik my met
achting. –

Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao zonderhorige eilanden
&c. &c. &c.

No. 161.
Ontvangen den 10e. Novemb.r 1829
van den Kommandeur des
Eiland Bonaire
dato 20e. Octob.r 1829
Geregd Sub L.o B.
Folio 80 boek
~~No~~ 6.

Rec 10 Nov 1829

355

No. 72.

Bonaire den 29. Oct: 1829.

Ik heb de eer ter kennis van Uw HoogEdGestr. te brengen dat ik op heden met het planten der beide landstuinen geëindigd heb, en thans druk bezig ben met het schoonmaken van de mais; dezelve is zeer mooij opgekomen, en met genoegens moet ik Uw HoogEdGestr. melden dat er goed geregend heeft. —

Waarmede ik met achting mij noeme
Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao onderhorige eilanden
&c. &c. &c.

No. 142

Ontvangen den 10 Novemb.r 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 29 october
Geregd Sub L B.
folio 80 back
~~N~~ 6

Rec. 10 Nov 1829

357

N 93.

Bonaire den 30 oct. 1829.

Ik heb de eer ter kennis van Uw HoogEdGestr. te brengen dat ik ingevolge autorisatie des Boekhouders Contr. aan boord de Zweedsche golet Leo gevoerd door Sch.r Moses Leverock heb afgeleverd 132 vaten zout (oud party). —

Waarmede ik my met achting noeme. —

Uw HoogEdGestrengen
D.W. Dienaar
De Kommandeur dezer eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curacao onderhorige eilands
&a. &a. &a.

358

№ 143.
Ontvangen den 10 Nob^r 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 30 October
Geregd Sub L B.
folio 81 boek
№ 6.

Rec 10 Nov 1829

359

№ 94.

Bonaire den 30 Oct: 1829

Onder geleide dezes neem ik de vryheid aan Uw Hoogl^w Gestr: te doen toekomen myne verantwoording Stukken over het 3^e Kwartaal d: J: met uitzondering echter van die des Chirurgyns, deuyl hy daarmede nog niet klaar is. —

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoogl^w Gestrengen
D W Dienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogl^w Gestr: Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur a/interim
van Curaçao zonderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

N 144
Ontvangen den 10 November 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 30 October
Geregd Sub L B.
folio 81 boek
No 6

361

N: 45.

Aruba den 2de November 1829.

Onder geleide dezes heb ik de eer Uw HoogEdelGestr: toe te zenden, de volgende Verantwoordings-stukken over het Derde kwartaal dezes jaars, te weten:

1o. Journaal mijner ambtsverrigtingen met de bijlagen daartoe behoorende.
2o. Naamlijst der Ambtenaren
3o. Een staat der Beestialen
4o. Een staat der Magazijnen
5o. Een staat van het Vivres Magazijn.
6o. Rekening & Verantwoording van den Ontvanger met de bijlagen.
7o. Lijsten van aangekomene & vertrokkene Vaartuigen & passagiers.
8o. Register van Geborenen & Gestorvenen
9o. Lijst van de Overledene burgerlijke & Militaire personen & beambten, geboren in de Nederlanden.
10o. Verantwoording der Armen Kas.

De Kapn. belast met het Bestuur van Aruba
J. F. D. Gravenhorst

Aan
Den HoogEdelen Gestrengen Heer
Directeur Adintr. over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c &c &c

No 145

Ontvangen den 16 Novr. 1829
van den Kapitein belast
met het bestuur van
Aruba

Dato 2 Novr. 1829

Geregd. Sub A
folio 99 boek
No 6.

Recd. 16 Nov 1829

363

No. 46.

Aruba den 12e. November 1829.

Deze is dienende om Uw Hoog Ed. Gestr.
te Verwittigen dat ten gevolge van Uw Hoog
Ed. Gestr. Missive van den 31e. October J.L. No 13/39
zeene door Uw Hoog Ed Gestr. Gevisenede Marsch
Order van den 6de. dezer het Detachement
Artillerie op dit eiland in Garnisoen liggen,
de zich op morgen aan boord de Ned. Golet
Iliet Schipper Wm. Jones zal inschepen ten
einde naar Curaçao te worden overgevoerd.

Ik heb de eer te Zijn

De Kap. belast met het
Bestuur van Aruba

J.F.A. Graavenhorst

Aan
Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur Generaal over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
&c. &c. &c.

No. 146
Ontvangen den 16 November
1829
van den kapitein belast met
het bestuur van Aruba
dato 12 Novr.
Gereg. Sub Lo A.
Folio 99. Bak
No. 6.

Rec d 21 Nov 1829

365

No. 95.

Jeremiade

Bonaire den 9 November 1829.

Ik kan niet nalaten Hoog Ed. Gestr. Heer! nogmaals de vryheid te nemen eerbiediglyk Uw Hoog Ed. Gestr. myne onte-vredenheid over de Lands Slaven weinige lust om te werken by dee te betuigen. —

Er wordt geen aanvang met een werk van aanbelang gemaakt of weekelyks by verwisseling vallen van de 34 werkbare Chiaf negers 12 a 16 ziek; welke ziektens nimmer kenbaar zich laat ver-toonen, men hoord van niets anders by de mannelyk Sexe klagen dan van pyn op de borst aan de beenen of rug of buik pyn; by de vrouwens bepaald de meeste ziekte op hunne kinders; die komt zeggen myn kind heeft zeere oogen den ander myn kind is verkouwend, een derde myn kind heeft de buikloop, een vierde moet haar kind spennen, een vyfde die wellicht 5 a 6 maanden zwanger is, kan niet loopen voorgevende dat zy haar beenen niet kan verroeren. zoo en in dierwoegen dat er van de 81 Chiaf negerinnen weekelyks by verwisseling een getal van 20 a 25 te huis blyven, wordt dan zoo eens door hun opgegevene zieke kind gezond dan wordt er een tweede ziek, wordt deze ook gezond, dan wordt het tyd van de moeder die komt voorgeven dat uithoofde van nacht rust te verliezen zy van hare krachten is uitgeput en aldus rusten moet. — Zie daar Hoog Ed. Gestr. Heer! de voorwendzelen van de Lands Slaven om zich van het werk te onttrekken die een amb-tenaar vol ambitie om het welvarend van zyn Gouvernement te behartigen moet aanzien en gedogen. — Ik zeg aanzien en gedogen Hoog Ed. Gestr. Heer! Ja dat ben ik verpligt te doen, wanneer ik geen grooter getal uit het werk verliezen

of

of missen wil, en de rede hiervan zyn deze, als men die zieke dewelke met dusdanige voorwendzelen komen, daar tegen wil Constringeeren krachtens het 22 art myner Instructie door hun met dreigementen aan het werk te houden dan blyven zy onbeschoomd en zonder de minste vrees uit het veld; kastyd de 2e opsigter hun over deze hunne baldadig gedrag in by zyn van de anderen, dan overval de Sleupen op dezelve (inbyzonder de negerinnen) daar ziet men in eens 10 a 12 van hun met de Sleupen, hierby loopen dan 5 a 6 negers en negerinnen by ieder van hen die de Sleupen heeft tot hulp, die soort sleupen gaat dan niet over tot dat de by hun tot hulp gelopene negers en negerinnen hen aan huis dragen, en aldaar 14 dagen blyven buiten het werk, zoo dat ik onder Correctie van Uw Hoogw.Gestr. volmondig durf zeggen indien ik geen grooter getal uit het werk wil missen, moet ik die zieke dewelke met gewaande ziektens voorkomen gelooven en te huis laten gaan om hun tuinen te bewerken; zend ik ze by den Chirurgyn, om middels te gebruiken, dan zeggen zee, wy hebben niemand om voor ons te zorgen hierboven, wy gaanen naar ons huis op de Rinkon (een plaats die tot geen andere nut strek dan tot bederf van de Slaven.) daar blyven zomeylen buiten opsigt van niemand doen en laten wat zy verkiesen. —— Ik heb ter aanmoediging van hen zoo dra met de Tjap begonnen is ieder een, één kan mais extra in de week toegekend hun zaad en dag geven om hun tuinen te planten, en alles vruchteloos; zoo lang ik ze hierboven in de tuin

aan

aan het werk had, hebben zy redelyk goed gewerkt zoo dat ik met dezelve uit het eerste gras ben, wy komen niet op de Rinkon aan het werk of verleden maandag melden zich 14 negers en een grooter getal negerinnen ziek, naar hunne ziektens my informeerende werd my beright: de eene klaagde van pyn aan het Hoofd der andere in de leden enz:- Dezehalve laat ik het nu aan Uw Hoogw.Gestr. wysere en verligtene oordeel over om my met Uw Hoogw.Gestr. overleg te verleenen hoedanig ik het aanleggen zal om die menschen tot hun pligten te brengen, met goede vermaning en behandeling heb ik sedert twee Jaren niet kunnen lukken, ga ik ze na hunne verdiensten kastyden, dan wordt gezegd de kommandeur gebruikt geen menschlievendheid en om hun zoo willekeurig te laten handelen, beleig ik Uw Hoogw.Gestr. dat myn bestaan en Eere zulks niet gedoogd om voor U als representant van mynen Koning te verschynen. als Jongeling en als Meester had ik het opsigt op negers een ruim 45 Jaren en ik vly my dat alom bekend is dat ik geen tiran geweest ben, echter heb ik ook nooit toegestaan dat zy my wetten voorschreven, gelyk die Lands Slaven van Bonaire niet alleen myne ambtenaren maar aan my die hun opperhoofd is en onder wiens bevelen zy onmiddelyk staan trachten te doen. ——

Vergun my ter Slotte Uw Hoogw.Gestr. geduld met een staaltje hunner soortgenoemde listen op te houden, verledene Saturdag kwam een negerin by my met een zuigend kind, zeggende dat zy het kind welde spennen (de gewoonte van hier is, dan blyft zoo eene moeder uit het werk acht dagen) ik zyde haar met bedaardheid, mensch zie hoe

de

de mais door het gras overweldegd wordt, gy hebt het kind tot nu aan de borst gehouden, wel aan houdt het nog een maand, en als wy uit het gras komen dan kunt gy het kind Spenen, zy hoord nu aan - gaat en blyft uit het werk tot geter avond, ik laat haar voor my brengen, en natuurlyk de bomba die haar voor my gebragt heeft ordes gegeven om haar eenige touw slagen te geven, men geeft haar een Streek of daar viel zy in die zoogenoemde nagemaakte Stuipen. - Ik zeg nagemaakt want iemand die werklyk de Stuipen heeft kan onmogelyk onder de Stuip trekking in woorden Spreken, zy worstelde en Schreeuwde voor water met een soort van Balstuurigheid; - had zy niet verdiend dat zy zoo lang geslagen werd tot dat die nagemaaktheid overgegaan was? te minste ik zoude het doen, was zy een myner Slaven, maar het laatste gedeelte van de hiervoren aangehaald artikel myner instructie laat my niet toe zulks te doen, zoo lang als hierin geen redres gemaakt wordt zal men ook van die Slaven nooit iets goeds te verwachten hebben. -

Waarmede ik met de meeste eerbied my noeme

Uw HoogEdGestrengen

D.W.Dienaar

De Kommandeur deezer eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao cum onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

No. 147
Ontvangen den 21 Novr 1829
van de Commandeur van Bonaire
date 9 November
Geregd. Lett. L B.
folio 81 boek
No 6

Recd, 20 Nov 1829

367

No. 96.

Bonaire den 15 November 1829.

Ik heb de eer ter kennis van Uw HoogEdGestr. te brengen dat ik ingevolge autorisatie van den Boekhouder Controlleur dd 12 dezer No. 419 aan Schr. Abm. Simmons voerende de nedl. barck Anna heb afgeleverd vyf en zeventig vaten zout (oud party). -

Waarmede ik my met achting noeme. -

Uw HoogEdGestrengen

D.W.Dienaar

De Kommandeur deezer eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao cum onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

N° 168
Ontvangen den 20 November 1829
van de Commandeur van Bonaire
data 15 dito —
Geregd Sub L B.
folio 81 boek
N° 6.

Recd 20 Nov 1829

369

N° 97

Bonaire den 18 nov: 1829

Deze is strekkende om Uw Hoogl. Gestr.
kennis te geven dat ik aan Schr W. Hoard voerende
de am.º brik John verkocht en afgeleverd heb 1200 vaten
zout tegens 75 Centen het vat (oud party). —
Waarmede ik met achting noeme.

Uw Hoogl. Gestrengen
D.W. Dienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogl. Gestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curacao en onderhorige eilanden
&c. &c. &c. —

No 149

Ontvangen den 20 Novemb. 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 18 November

Geregd Sub L B.
folio 41 boek
No 6.

Recd 21 Nov 1829

391

[illegible]
30 dagen

No 98.

Bonaire den 18 Nov. 1829

Ik neem de vryheid onder geleide deses aan Uw Hoogl. Gestr. te doen geworden de Verantwoording van den Chirurgyn alhier over het 3e kwartaal d. J.

Waarmede ik my met achting noeme

Uw Hoogl. Gestrengen
D. W. Dienaar
De Kommandeur deses eiland
Claas Schotborgh

Den Hoogl. Gestr. Heere
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhorige eiland
&c. &c. &c.

372

373

N 150
Ontvangen den 21 November 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 18 dito
Geregd Sub L B
folio 71 boek
no 6.

Lijst der verbruikte medicamenten voor Lands Ambtenaars & Slaven zedert den 1ste Julij tot den 30ste September 1829

Benaamingen der medicamenten	Was onder mij 1ste Julij					Ontfangen den 7 Julij					Totaal					Verbruikt					Blijft over				
	Pint	Pond	once	Drag	grijn	Pint	Pond	once	Drag	grijn	Pint	Pond	once	Drag	grijn	Pint	Pond	once	Drag	grijn	Pint	Pond	once	Drag	grijn
Aloe Siccotrina	"	"	1	6	53	"	"	2	"	"	"	"	3	6	53	"	"	"	"	15	"	"	1	6	39
Arab: C: Gummi	"	"	2	2	"	"	"	6	"	"	"	"	8	2	"	"	"	1	6	"	"	"	6	4	"
Asafoetida	"	"	7	4	30	"	"	1	"	"	"	"	8	4	30	"	"	1	"	"	"	"	8	3	30
Acidum Sulphericum	"	"	"	7	1	"	"	1	"	"	"	"	1	7	1	"	"	"	1	"	"	"	1	6	1
Amonia Liquida	"	1	11	3	"	"	"	6	"	"	"	2	5	3	"	"	"	7	4	"	"	1	9	7	"
Araroet	"	"	2	"	"	"	18	"	"	"	"	18	2	"	"	"	7	9	"	"	"	10	5	"	"
Azijn	"	"	"	"	"	18	"	"	"	"	18	"	"	"	"	5	"	4	"	"	12	"	8	"	"
Aqua Cinnamomi	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	8	"	"	"	"	4	"	"
Bals Copaiva	"	"	2	2	"	"	1	"	"	"	"	1	2	2	"	"	"	"	6	"	"	1	1	4	"
—— arcai	"	1	1	4	"	"	1	"	"	"	"	2	1	4	"	"	"	"	4	"	"	2	1	"	"
—— opodeldoc	"	"	8	4	"	"	1	"	"	"	"	1	8	4	"	"	"	3	"	"	"	1	5	4	"
Brand olij	"	"	"	"	"	60	"	"	"	"	60	"	"	"	"	23	"	"	"	"	27	"	"	"	"
Cort: P: Grosso	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	10	4	"	"	1	1	4	"
Cancro Lapides	"	"	3	2	20	"	"	2	"	"	"	"	5	2	20	"	"	"	3	30	"	"	4	6	50
Concha Preparat	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"
Coral Rubr	"	"	"	4	30	"	"	3	"	"	"	"	3	4	30	"	"	"	3	"	"	"	3	1	30
Cinab Nativa	"	"	"	3	45	"	"	"	"	"	"	"	"	3	45	"	"	"	"	"	"	"	"	3	45
Cremortart	"	"	5	2	"	"	2	"	"	"	"	2	5	2	"	"	"	2	2	"	"	2	3	"	"
Cera Flava	"	"	10	4	"	"	"	"	"	"	"	"	10	4	"	"	"	"	"	"	"	"	10	4	"
Cort: P: in Pulvere	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	6	5	"	"	1	5	3	"
Camphora	"	"	1	3	44	"	"	2	"	"	"	"	3	3	44	"	"	"	1	51	"	"	3	1	53
Calomels	"	"	1	"	9	"	"	2	"	"	"	"	3	"	9	"	"	"	2	51	"	"	2	5	18
Cera Alb:	"	"	"	3	50	"	"	"	"	"	"	"	"	3	50	"	"	"	3	50	"	"	"	"	"
Drup	"	"	"	1	"	"	2	"	"	"	"	2	"	1	"	"	"	11	7	"	"	1	"	2	"
Empl: merc:	"	"	3	2	"	"	"	4	"	"	"	"	7	2	"	"	"	2	4	"	"	"	4	6	"
—— Diapalma	"	"	7	3	"	"	"	"	"	"	"	"	7	3	"	"	"	1	2	"	"	"	6	1	"
—— Diachl C: Gummi	"	"	9	7	"	"	"	"	"	"	"	"	9	7	"	"	"	"	6	"	"	"	9	1	"
—— Vecicator	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	10	"	"
—— Labdano	"	"	10	3	"	"	2	"	"	"	"	2	10	3	"	"	"	3	1	"	"	2	7	2	"
—— Recinos	"	"	8	7	"	"	"	6	"	"	"	1	2	7	"	"	"	2	2	"	"	1	"	5	"
Elix Propietat	"	"	5	3	"	"	"	8	"	"	"	1	1	3	"	"	"	"	2	"	"	1	1	1	"
Empl: Oxcijcros	"	"	10	1	"	"	"	"	"	"	"	"	10	1	"	"	"	"	"	"	"	"	10	1	"
—— Gracidei	"	1	2	2	"	"	"	"	"	"	"	1	2	2	"	"	"	"	"	"	"	1	2	2	"
Flor Sulphericum	"	"	5	1	40	"	"	2	"	"	"	"	7	1	40	"	"	6	2	"	"	"	5	7	40
Ferrum Pulverat	"	"	3	7	"	"	"	"	"	"	"	"	3	7	"	"	"	"	1	"	"	"	5	6	"
Flor Cammomilla	"	1	8	"	"	"	4	"	"	"	"	5	8	"	"	"	"	9	"	"	"	4	11	"	"
—— Sambuci	"	"	"	"	"	"	6	"	"	"	"	6	"	"	"	"	5	1	"	"	"	"	11	"	"
Genever	"	"	7	4	"	"	"	"	"	"	"	"	7	4	"	"	"	6	"	"	"	"	1	4	"
Gert & Gert	"	"	"	"	"	"	50	"	"	"	"	50	"	"	"	"	25	6	"	"	"	24	6	"	"
Jalappa in Pulv	"	"	1	6	32	"	"	8	"	"	"	"	9	6	32	"	"	1	5	10	"	"	8	1	22
Ipecacuanha	"	"	"	7	25	"	"	1	"	"	"	"	1	7	25	"	"	1	7	25	"	"	"	"	"
Kermis mineral	"	"	6	5	16	"	"	"	"	"	"	"	6	5	16	"	"	"	2	53	"	"	6	2	23
Lichen Island:	"	"	8	1	"	"	2	"	"	"	"	2	8	1	"	"	"	"	4	"	"	1	7	5	"
Lq: anod: m: Hofmani	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	3	2	"	"	"	8	6	"
Ling Sasafras	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"
Linne	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	1	"	"	1	"	"	"
Mijrrha	"	"	1	5	41	"	"	3	"	"	"	"	4	5	41	"	"	"	"	30	"	"	4	5	11
Murias Amoniac	"	"	6	"	12	"	"	6	"	"	"	1	"	"	12	"	"	2	4	"	"	"	9	4	12
Merc: Vivum	"	"	8	5	14	"	"	"	"	"	"	"	8	5	14	"	"	4	7	10	"	"	3	6	4
—— Precipitat Rubr	"	"	1	4	50	"	"	2	"	"	"	"	3	4	50	"	"	"	1	"	"	"	3	3	50
Mel Commini	"	"	3	5	"	"	6	"	"	"	"	6	3	5	"	"	6	"	"	"	"	"	3	5	"
Manna Commini	"	"	"	"	"	"	4	"	"	"	"	4	"	"	"	"	1	5	4	"	"	2	2	4	"
Magnes alba	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	7	30	"	"	"	"	30
Merc: Subl: Corosiv	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	2	58
—— Dulcis	"	"	"	5	4	"	"	1	"	"	"	"	1	5	4	"	"	"	"	5	"	"	1	4	59
Nitras Potassa	"	"	1	6	50	"	2	"	"	"	"	2	1	6	50	"	"	6	6	30	"	1	7	"	20
Opii Papaver	"	"	"	"	"	"	"	"	4	"	"	"	"	4	"	"	"	"	"	25	"	"	"	3	35
oli mentha	"	"	2	3	48	"	"	"	4	"	"	"	2	7	48	"	"	"	1	50	"	"	2	5	48
—— Siccinum	"	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	20	"	"	1	7	40
—— anici	"	"	1	"	6	"	"	"	"	"	"	"	1	"	6	"	"	"	"	43	"	"	"	7	23

Vervolgen van het Lijst der medicamenten

Benaminge der medicamenten	Was onder mij July 1ste					Ontfangen July 7de					Totaal					Verbruikt					Blijft over				
	Pint	Pond	once	Drag	grijn	Pint	Pond	once	Drag	grijn	Pint	Pond	once	Drag	grijn	Pint	Pond	once	Drag	grijn	Pint	Pond	once	Drag	grijn
oli olivarum	"	"	"	"	"	6	"	"	"	"	6	"	"	"	"	2	"	8	2	"	3	"	3	6	"
— Lini	3	"	8	4	"	"	"	"	"	"	3	"	8	4	"	1	"	1	6	"	2	"	6	6	"
oxamel Squilith:	"	"	8	7	"	"	"	8	"	"	"	1	4	7	"	"	"	5	"	"	"	"	11	7	"
ol: Foeniculi	"	"	"	7	21	"	"	4	"	"	"	"	1	3	21	"	"	"	2	49	"	"	1	"	32
Picis ungt Basilicum	"	"	"	2	"	"	2	"	"	"	"	2	"	2	"	"	"	7	4	"	"	1	4	6	"
Pulv: Rad Althea	"	1	3	1	"	"	"	"	"	"	"	1	3	1	"	"	"	4	4	30	"	"	10	4	30
— — Zingiberis	"	"	1	"	10	"	"	"	"	"	"	"	1	"	10	"	"	"	2	10	"	"	"	5	40
— — Valerian	"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	1	"	"	"	"	2	"
— arabic Gummi	"	"	11	7	"	"	1	"	"	"	"	1	11	7	"	"	"	8	5	"	"	1	3	2	"
— Rad Liquerit:	"	"	6	7	40	"	1	"	"	"	"	1	6	7	40	"	"	5	1	30	"	1	1	6	10
Rhabarber in Pulv:	"	"	"	2	35	"	"	"	"	"	"	"	"	2	35	"	"	"	2	35	"	"	"	"	"
Rum	1	"	7	"	"	"	"	"	"	"	1	"	7	"	"	"	"	"	"	"	1	"	7	"	"
Roode Wijn	1	"	4	"	"	50	"	"	"	"	51	"	4	"	"	31	"	"	"	"	20	"	4	"	"
Rad Callamus in Pulv:	"	"	2	4	22	"	"	"	"	"	"	"	2	4	22	"	"	1	"	"	"	"	1	4	22
Rap olij	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	"	"	"	1	"	"
Sulph alumina	"	"	"	5	30	"	"	4	"	"	"	"	4	5	30	"	"	"	3	30	"	"	4	2	"
Sal m. Glauberis	"	"	"	5	"	"	6	"	"	"	"	6	"	5	"	"	1	7	3	"	"	4	5	2	"
Sapo albus	"	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	3	"	"	"	"	1	"	"	"	"	2	"	"
Sene folia	"	"	1	5	"	"	1	"	"	"	"	1	1	5	"	"	"	4	"	"	"	"	9	5	"
Scamoneum	"	"	"	7	38	"	"	"	"	"	"	"	"	7	38	"	"	"	3	15	"	"	"	4	23
Spirit Nitri dulcis	"	"	"	5	"	"	1	"	"	"	"	1	"	5	"	"	"	2	6	30	"	"	9	6	30
— Cochlear	"	"	4	2	"	"	"	"	"	"	"	"	4	2	"	"	"	2	"	"	"	"	2	2	"
— Therebinth.	"	"	2	6	"	"	1	"	"	"	"	1	2	6	"	"	"	4	"	"	"	1	2	2	"
Semen Lini	"	"	5	2	"	"	"	8	"	"	"	1	1	2	"	"	"	1	5	"	"	"	11	5	"
Species Pectoral	"	"	8	1	"	"	6	"	"	"	"	6	3	1	"	"	3	11	4	"	"	2	3	4	"
Therebinth veneth.	"	"	2	5	"	"	"	4	"	"	"	"	6	5	"	"	"	"	3	43	"	"	6	1	17
Sene Asafoetida	"	"	9	4	"	"	"	"	"	"	"	"	9	4	"	"	"	"	6	"	"	"	8	6	"
Ungt althea	"	"	4	1	"	"	1	"	"	"	"	1	4	1	"	"	"	1	"	"	"	1	3	1	"
— Emoliens	"	"	4	8	"	"	1	"	"	"	"	1	4	3	"	"	"	2	2	"	"	1	2	1	"
— Alb Camphorat	"	"	6	3	"	"	"	"	"	"	"	"	6	3	"	"	"	"	7	"	"	"	5	7	"
vitriol alb:	"	"	3	3	50	"	"	"	"	"	"	"	8	3	50	"	"	"	"	50	"	"	3	3	"
— martis	"	"	3	"	35	"	"	"	"	"	"	"	3	"	35	"	"	"	2	"	"	"	2	6	35
Vini opii aromat	"	"	2	1	14	"	"	8	"	"	"	"	10	1	14	"	"	1	1	35	"	"	8	7	39
Pulv: Rad Angelica	"	"	3	6	10	"	"	2	"	"	"	"	5	6	10	"	"	"	3	"	"	"	5	3	10
Vlas	"	"	"	"	"	"	4	"	"	"	"	4	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Witte Zuiker	"	"	"	"	"	"	3	"	"	"	"	3	"	"	"	"	1	11	4	50	"	1	"	7	10
Madera Wijn	"	"	"	"	"	6	"	"	"	"	6	"	"	"	"	3	"	3	"	"	2	"	9	"	"
Bruine Zuiker	"	"	"	"	"	"	6	"	"	"	"	6	"	"	"	"	6	"	"	"	"	"	"	"	"
Rad Sarsaparilla	"	"	"	"	"	"	8	"	"	"	"	8	"	"	"	"	"	"	"	"	"	8	"	"	"
Mel alba	"	"	"	"	"	"	2	"	"	"	"	2	"	"	"	"	1	2	"	"	"	"	10	"	"

Benaminge der Instrimenten & ander artikelen			
1 Sulvere Cathetel	nog	in	Weezen
1 Engelse Sleute Kieze Frikken	—	—	—
1 tanger do do	—	—	—
1 trouaquart	—	—	—
1 Bukbanden ontfangen 6 Fotaal	—	—	7
1 morter & Stamper	nog	in	Weezen
2 Injectie Spuit ontfang 2 Fotaal	—	—	4.
1 medicijn kast	nog	in	Weezen
1 paar Scheer messe	—	—	—
1 Balans & gewigh	—	—	—
1 gewigh glaas	—	—	—
1 Funne Fregter	—	—	—
1829 Julij 7 Ontfangen			
1 hand mortaren & Stamper	nog	in	Weezen
1 Funne decert Pan	—	—	—
1 ——— gesloote Bekken	—	—	—
1 Klijne regte Schaar	—	—	—
1 ——— ——— ——— Fengrem	—	—	—
2 Clyster Spuit 1 zes once 1 twalf once	—	—	—
3 Boeken Schrijf papier	verbruikt		
3 do Polijer do	—	—	—
2 Bosse Schagten	—	—	—
2 Pint Zwarte Inkt	—	—	—
2 Potloden	verbruikt,		

J. L.ᵈ M. v. Strack
Chirurgijn

Bonaire den
30ᵗʰ Septemb.ʳ 1829

P.S. Bij het transporteeren van de medicament van het fort naar het Hospitaal, zijn de volgende Gebrooken, en zullende dezelve, over het 4ᵉ Quaartaal d.J. afgeschreeven, tweeten
2 Kruikjes Rap olij
4 Vleschen Genever
5 do Rum
1 Bottel Madere Wijn
3 ——— do Roode Wijn

J. L.ᵈ M. v. Strack
Chirurgijn

Gezien den 18 Nov: 1829
De Kommandeur deezer eilande
Claas Schotborgh

Rec 23 Nov 1829

377

No 99

Bonaire den 21e November 1829

Dese geleid eene aanvraag in duplo voor di
eerse benoodigheden ten behoeve dit eiland, en daar
de eene nog ontbrekene aangevraagde kano thans zeer be,
noodigd is, neem ik de vryheid te versoeken dat Uw
HoogWelGestr gelieve willen om de noodige bevelen te doen
geven dat deselve met de eerste gelegenheid opgesonden
wordt.

Ik ben met de meeste achting
Uw HoogWelGestrengen
D W Dienaar
De Kommandeur deser eilands
Claas Schotborgh

Den HoogWelGestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curacao en onderhorige eilands
&c. &c. &c.

No. 151

Ontvangen den 23 November
1829
van de Commandeur van,
Bonaire
dato 21 November
Geregd Sub L B.
folio 31 boek
No. 6.

Aanvraag voor diverse benodigheden

ten behoeve dit eiland. — te weten: —

12 ossen huiden

30 gallons rum

15 do. lampolij. —

3 p.p. balken van 7/8. duims van 24 voeten lang voor bokken van
de Stelling aan de zoutpan. —

6 zoutkuvaten. —

24 ledige spek of vleesch vaten. —

Bonaire den 21 November 1829

De Kommandeur deezes eiland

Claas Schotborgh

Rec. d. 23 Nov. 1829 380

No. 106.

Bonaire den 21 Nov: 1829.

Met leedwezen moet ik Uw HoogEdGestr melden dat de landstuinen alhier in eenen zeer slechten staat zyn, men brengt van dag de mais niet uit het gras, of morgen is dezelve schoon op door de wurmen opgeëten, zoo dat ik my verpligt vind op nieuw voor de vierde maal te planten. —

— Waarmede ik met achting my noeme. —

Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur deze Eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad interim
van Curaçao en onderhorige eilanden

&c &c &c

N 152
Ontvangen den 23 Novr 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 21. Novr
Gereg.d Sub L B.
folio 41 boek
No 6.

Recd 9 Decb 1829 382

No 101.

Bonaire den 25 Nov: 1829.

Ik heb de eer ter kennis van Uw Hoogl.d Gestrengen te brengen, dat ik aan Schipper J. Fisher voerende de am.d brik Panthea heb verkocht Elfhonderd vyftig vaten zout à 75 Centen het vat (oud party).

Waarmede ik met achting mynoeme
Uw Hoogl.d Gestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur dezes eilands
Claas Schotborgh

Den Hoogl.d Gestr Heere
Mr Rammelman Elsevier
Directeur adinterim
van Curacao en derzelver onderhorige eilands
&c &c &c

383

N° 153

Ontvangen den 9 Decemb^r 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 25 November

Geregd Sub L B.
folio 21 boek
N° 6

Rec 18 Decemb 1829

384

N° 102.

Bonaire den 17 Decb^r 1829

Ik heb de eer ter kennis van Uw HoogEdGestr: te brengen, dat ik ingevolge autorisatie van den Boekh: Contr: dd 5 dezer N° 443 aan Schr: J. J. de Brot voerende de ~~Nedl~~ goelt Gysbertha heb afgeleverd voor Gouvernements rekening eene lading brandhout. —

Waarmede ik met achting my noeme

Uw HoogEdGestrengen
DW Dienaar
De Kommandeur dezer eilands

Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr. Rammelman Elsevier
Directeur a. interim
van Curacao en onderhoorige eilanden
&c. &c. &c.

385

N 154.

Ontvangen den 18 Decemb. 1829
van de Commandeur van
Bonaire
dato 17 December
Geregd Sub L B.
folio 81 boek
N 6

Recd 18 Dec 1829

386

No 103.

Bonaire den 17en December 1829

Daar de landstuin in het boven district alhier, met de thans aanhoudende regens eene goede oogst is beloovende, en er met het inoogste van de mais hierboven geen magazyn is om dezelve optesłaan of te bewaren, neem ik de vryheid by deze myne aanvrage, tot dat einde op den 20 January d. J. onder geleide van myne missive van gelyken datum N. 4 gedaan, te renoveren, op dat ik uitterlyk met begin van de aanstaande maand January daaraan kan beginnen. — ook moet ik ter kennis van Uw HoogEdGestr brengen dat het dak van het magazyn op de rinkon aan eene dadelyke reparatie onderhevig is voor den oogsttyd. ten gevolge neem ik de vryheid hiertoe tevens autorisatie te verzoeken.

Ik heb de eer my met achting te noemen

Uw HoogEdGestrenge
DW Dienaar
De Kommandeur dezer eilands
Claas Schotborgh

Den HoogEdGestr Heer
Mr Rammelman Elsevier
Directeur ad:
van Curacao en onderh. eilanden

387

№ 155

Ontvangen den 18 Decemb 1829
van de Commandeur van Bonaire
dato 17 December
Geregd Sub Lr B.
folio 81 boek
№ 6.

№ 38. Recd 18 Sept 1829 388 a

Aruba den 15e September 1829.

№ 592

Wij hebben de eer U Hoog Edele
Gestrenge bij dezen te berigten, dat ons
den 11e dezer door den persoon van Johan-
-nes Werleman, aanvraag gedaan werd,
voor eene Concessie van vier perceelen
gronds in de Rooi kleine fluit № 1.-

En daar die Rooi kleine fluit mede
behoort, onder die perceelen welke gelegen
zijn in de Goudplaatzen die bereids door
den WelEdo Gestr. Heer J. F. W. Gravenhorst,
belast met het bestuur dezes Eilands.
gemeten zijn. – Oordeelden wij er geene
redenen te bestaan, om Concessie van
vier perceelen in de gem. Rooi kleine
fluit aan den persoon van Johannes
Werleman te weigeren, mits voor die
vier perceelen Zestig Guldens Nt Ct
betalende. –

Wij hebben de meergenoemde Johannes
Werleman, een bewijs van Concessie
van vier perceelen voor een Jaar afgege-
-ven, en de penningen, daaruit voort-
-spruitende in de Administratie Kas
der Goudwinning alhier gestort. –

Met

Met verschuldigde eerbied hebben
wij de eer, ons te noemen.

De Magistraten Waarnemende
het Bestuur van Aruba

K. van Eekhout.

Jan van der Biett

Aan
Den Hoog Edelen Gestrengen Heer
Directeur ad-int^m^ over de Kolonie
Curaçao, Bonaire & Aruba
HEd. HG^s^ HB

389

No 156.

Ontvangen den 18e. Sept. 1829
van de magistraten waarnemende
het bestuur van Aruba
dato 15 dito

Geregd Sub L A.
Folio 100 boek
No 6.

6